

Δημήτριος Π. Μπουτμπάρας

Λατινογενείς λέξεις

στο βλάχικο λεξιλόγιο της
Κούπας

ISBN 978-618-88303-1-8

© 2020, 2026 Μπουτμπάρας Π. Δημήτριος – Δεύτερη έκδοση 2026
Με την επιφύλαξη παντός δικαιώματος.

Το παρόν έργο προστατεύεται από τη νομοθεσία περί πνευματικής ιδιοκτησίας.
Διατίθεται δωρεάν σε ψηφιακή μορφή για προσωπική και μη εμπορική χρήση.

Απαγορεύεται η αναπαραγωγή, αποθήκευση, διανομή, αναδημοσίευση, μετάφραση, τροποποίηση ή οποιαδήποτε άλλη εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου, σε ψηφιακή ή έντυπη μορφή, χωρίς την προηγούμενη έγγραφη άδεια του δημιουργού.

Εξώφυλλο:

Πηγή: Μπουτμπάρας Π. Δημήτριος

ΛΑΤΙΝΟΓΕΝΕΙΣ ΛΕΞΕΙΣ

ΣΤΟ ΒΛΑΧΙΚΟ ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ ΤΗΣ
ΚΟΥΠΑΣ

2η έκδοση

Συντάκτης:
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Π. ΜΠΟΥΤΜΠΑΡΑΣ

Κούπα, Οκτώβριος 2020

ΑΝΤΙ ΠΡΟΛΟΓΟΥ

Η παρούσα προσπάθεια εντοπισμού και καταγραφής λατινογενών λέξεων και όρων, είναι το απόσταγμα μίας πολύ παλιάς σκέψης που πρωτοδημιουργήθηκε μέσα μου όταν άρχισα τα μαθήματα γαλλικών στην Α' Γυμνασίου. Καθώς στην Κούπα, το χωριό που γεννήθηκα και μεγάλωσα μέχρι την ηλικία των 11 ετών, μιλούσαμε μόνον τη βλάχικη γλώσσα μεταξύ μας και η ελληνική γλώσσα ήταν υπόθεση του Δημοτικού Σχολείου (ο δάσκαλός μου ήταν πόντιος και για συνεννοούμαστε τις πρώτες μέρες είχε αναγκαστεί να μάθει βλάχικες λέξεις και εκφράσεις), ο προβληματισμός μας γύρω από το γλωσσικό αυτό ιδίωμα ήταν ανύπαρκτος. Εξ άλλου στην ευρύτερη περιοχή οι διάλεκτοι που ομιλούνταν ήταν αρκετές λόγω της μετακίνησης πληθυσμών από διαφορετικές περιοχές, ειδικά στις αρχές του 20ού αιώνα.

Στην πορεία των πρώτων τάξεων του γυμνασίου γνώρισα και άλλους φίλους από τα γύρω βλαχοχώρια και εκεί άρχισα να προβληματίζομαι για την προέλευση της γλώσσας, τις διαφορές σε λέξεις και προφορά μεταξύ μας, τα τοπωνύμια που υπάρχουν στην Κούπα καθώς και λέξεις που οι παππούδες μου χρησιμοποιούσαν (λίγες βέβαια) και που δεν ήταν συνηθισμένες στο χωριό (αργότερα «ανακάλυψα» ότι ο παππούς του δικού μου παππού είχε έρθει με τον αδελφό του και τα κοπάδια τους από τη βόρεια Πίνδο τη δεκαετία του 1850 και εγκαταστάθηκαν μόνιμα πλέον στην περιοχή).

Ο προβληματισμός μου γύρω από την εξέλιξη της γλώσσας αλλά και τις διάφορες θεωρίες περί της καταγωγής των βλάχικων πληθυσμών συνεχίζεται ακόμη. Ωστόσο παρατηρώντας το λεξιλόγιο και καταγράφοντας τις διάφορες λέξεις που εντοπίζονται και αποδεικνύονται ως λατινογενείς, υπάρχει πληθώρα λέξεων που μας δείχνουν τον λατινογενή χαρακτήρα τους αλλά για την επιβεβαίωση αυτήν χρειάζεται εμπειριστατωμένη μελέτη που θεωρώ ότι ήταν και είναι θέμα έρευνας από ειδικούς και δεν εμπίπτει στην περιοχή της δικής μου προσπάθειας και των σχετικών γνώσεων.

Η αρχική μου σκέψη ήταν να καταγράψω απλώς τις βλάχικες λέξεις εν είδει λεξικού. Αυτό δεν ήταν δύσκολη υπόθεση καθώς ανήκω στην προτελευταία γενιά των Κουπιωτών που γνωρίζω αρκετά καλά τη γλώσσα και μάλιστα σε αυτούς που απέκτησαν και ακαδημαϊκή μόρφωση (εκπρόσωπος της τελευταίας γενιάς με καλή γνώση της γλώσσας και συνεργάτη στην εύρεση και ταυτοποίηση εκφράσεων και λέξεων που μόλις προλάβαμε είναι ο Γιάννης ο Κίτης, εξάδελφος και πρώην περιφερειάρχης Ηπείρου. Αν και γεννήθηκε όταν πρωτοπήγα γυμνάσιο, ο χειρισμός της γλώσσας από μέρος του είναι εντυπωσιακός παρά το γεγονός ότι μεγάλωσε σε ένα κοινωνικό περιβάλλον που είχε συρρικνωθεί πληθυσμιακά δραματικά λόγω της μετανάστευσης ειδικά προς τη Γερμανία).

Η προσπάθεια καταγραφής του λεξιλογίου σύντομα ατόνησε καθώς διαπίστωσα ότι πολλές λέξεις δεν είναι λατινογενείς και οι επιρροές από άλλες γλώσσες και διαλέκτους εμφανής. Η θεωρία κάποιων ότι οι βλάχοι είναι γηγενείς ελληνικοί πληθυσμοί που σταδιακά μεγάλο μέρος του καθημερινού τους λεξιλογίου αντικαταστάθηκε με λατινικές λέξεις (και όχι ρουμάνικες όπως η σχετική προπαγάνδα το ήθελε) άρχισε να με κερδίζει. Εντυπωσιάστηκα πολύ περισσότερο όταν έπεσε στα χέρια μου η εργασία του Δημ. Στεργίου με το βιβλίο-λεξικό «4.500 μυκηναϊκές, ομηρικές, βυζαντινές και νεοελληνικές λέξεις στο βλάχικο λόγο»: Λέξεις που θεωρούσα λατινικές ή δάνειες από τη σλαβική ή τούρκικη γλώσσα ήταν απόφεις ή με μικρή διαφοροποίηση λέξεις ελληνικότερες!

Μετά τα παραπάνω, το ενδιαφέρον μου στράφηκε στον εντοπισμό και καταγραφή των λέξεων λατινικής προέλευσης που χρησιμοποιήθηκαν και θα χρησιμοποιούνται για λίγο ακόμη στη διάλεκτο που είχαμε καθώς η γλώσσα είναι υπό εξαφάνιση πλέον και οι νεότεροι γνωρίζουν ελάχιστες μόνο λέξεις.

Η προσπάθεια της εργασίας που άρχισα προ ετών, πέρασε από πολλά στάδια. Τα πιο πρόσφατα λεξικά δεν βοηθούσαν τόσο όσο φανταζόμουν. Αργότερα εντόπισα πως αυτά που χρησιμοποιούσαμε εκτός του ότι πολλές λέξεις δεν είχαν την απόλυτη έννοια ή είχαν μεγάλη διαφοροποίηση σε σχέση με την αρχική, ήταν τελικά όπως θα ήταν άλλωστε αναμενόμενο τμήμα της λαϊκής διαλέκτου!

Προκειμένου να διευκολυνθώ, χρησιμοποίησα εγχειρίδια και λεξικά από πολύ παλιές εκδόσεις. Επιπρόσθετα καθώς αρκετές λέξεις είχαν πιο γρήγορη ταυτοποίηση στην ιταλική καθομιλουμένη, υπάρχει και η στήλη για λέξεις που εντοπίστηκαν στην ιταλική γλώσσα ή λατινικές λέξεις με παράλληλη καταγραφή της αντίστοιχης ιταλικής που είναι πλησιέστερη στην προφορά προς τη δική μας. Βέβαια σε αρκετές από τις λατινικές λέξεις του παρόντος θα έπρεπε να υπάρχει επεξήγηση σχετική με την προέλευσή τους καθώς φαίνεται ότι είναι δάνειες από την αρχαία ελληνική γλώσσα, ωστόσο αυτό θα μπορούσε να αποτελέσει σε επόμενη φάση αντικείμενο άλλων ειδικών σε τέτοια θέματα.

Η εργασία που ακολουθεί αποτελεί μια αρχική προσέγγιση καταγραφής λατινογενών λέξεων για τις οποίες έχω τα ακούσματα από τους προγόνους και πιστεύω πως μπορεί να αποτελέσει την πρώτη βαθμίδα ενημέρωσης των παιδιών μας για το λεξιλόγιο που χρησιμοποιούσαν οι γονείς και οι πρόγονοί τους. Ακόμη μέσα από αυτό (όπως και από άλλη προσπάθεια που έχει γίνει για την καταγραφή των τοπωνυμίων του χωριού) θα μπορούν να εντοπίζουν τις περιοχές που υπάρχουν και αναφέρονται στις διάφορες ιστορίες ή ακόμη και στις διαθήκες που άφησαν οι πρόγονοί τους.

Τέλος, ελπίζω πως μέσα από την παρούσα προσπάθεια θα έχω την τύχη να κεντρίσω το ενδιαφέρον κάποιου τουλάχιστον νεότερου να εμβαθύνει τη μελέτη για εντοπισμό και επιβεβαίωση μέσα από την ετυμολογία για πολλές ακόμη λέξεις καθώς θεωρώ πως μέχρι στιγμής έχουν καταγραφεί γύρω στο 30% με 40% των λέξεων που χρησιμοποιούσαμε.

Κούπα, Οκτώβριος 2020

Δημήτριος Π. Μπουτμπάρας
Διπλ. Μηχανολόγος Μηχανικός

Σημείωση 2ης Έκδοσης

Εκτός της γενικής επιμέλειας, στην παρούσα έκδοση έχουν προστεθεί μερικές λέξεις που δεν συμπεριλήφθηκαν στην αρχική.

Επιπλέον, προστέθηκε το Μέρος II, όπου δίνεται ο ίδιος κατάλογος λέξεων στοιχισμένος κατά τη νεοελληνική σημασία τους, καθώς το αντίστοιχο βλάχικο θεωρώ ότι θα εξυπηρετούσε ελάχιστους αναγνώστες.

Κούπα, Ιανουάριος 2026

Δημήτριος Π. Μπουτμπάρας
Διπλ. Μηχανολόγος Μηχανικός

ΜΕΡΟΣ

I

Λατινική στοίχιση

Λατινικά	Ιταλικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Νέα Ελληνικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
----------	---------	----------------	--------------	--

A a

Ab juro, -are		Ανζούρ	Ορκίζομαι	Χρησιμοποιείται επίσης και για το βρίσιμο
	<i>Abbracio</i>	Αμπράτσα	Αγκαλιά	
Abjungo		Ντασανζούγκου	Αποζεύω	
Abnepos, abnepotis		Νεπότου	Ανεψιός	Ανεψιός και εγγονός
Abruptus		Ρούπτου	Διαρρηγμένος, αποχωρισμένος	Σκισμένος, αποκομμένος
Abscondo		Σκούντου	Αποκρύπτω, καλύπτω	
Abstergeo		Στιέργκου	Εξαλείφω, καθαρίζω	
Accaptiare		Κατσάρια/ανκουπτσάρια	Πιάνω/γραπώνω, κουμπώνω	Πιάσιμο/γράψωμα, κούμπωμα
Accingo		Αντσιόγκου	Περιζώνω	
Acclinis, acclinare		Ανκλινάτου	Επικλινής	Ανκλινάρια = υπόκλιση
Accresco		Ανκριέσκου	Επαυξάνω	
Accu modo	<i>Mo</i>	Μουό	Τώρα	
Accuratus		Κουράτου	Ακριβής	Ακριβής, καθαρός (με την έννοια του αμιγούς)
Acia		Άτσα	Ράμμα, κλωστή	
Acre, acrius		Άκρου	Ξινό	
Acus	<i>Ago</i>	Άκου	Βελόνα	
Acutitus		Κουτσότου	Μαχαίρι	
Ad augeo		Αντάβγκου	Επαυξάνω	Συνήθης χρήση σε επαύξηση μήκους κλωστής ή σχοινιού
Ad dormisco		(Α)ντουόρμου	Αποκοιμούμαι	
Ad duco		Ντούκ	Άγω, οδηγώ	
Ad illorum		Αλουόρ	Δικό τους	
Ad judico		Ζούντικα	Δικάζω	Δικάζω, κατηγορώ
Ad jungo		Πραανζούγκου	Επαναζεύω	
Ad juto		Ζούτ	Βοηθώ	
Ad jutus		Ζατόρια ή ζουτάρια	Βοήθεια	

Λατινικά	Ιταλικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Νέα Ελληνικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
Ad mentum		Αν μίντια	<i>Εις την μνήμη, υπόψη</i>	
Ad mortio		Αμουρτσός	<i>Μαραίνομαι</i>	
Ad paro		Νταρ	<i>Κατασκευάζω, φτιάχνω</i>	
Ad plico		Μι πλιέκ	<i>Σκύβω</i>	
Ad supra		Τσούπρα	<i>Πάνω</i>	
Ad verto		Ανβαρτιές	<i>Στρέφω, περιστρέφω</i>	
Ada quo		Αντάπ	<i>Ποτίζω</i>	Χρησιμοποιείται για τα ζώα και για το έδαφος με την έννοια του κορεσμού.
Adunatio	<i>Adunare</i>	Ντουνάρια, ντουνάτου	<i>Συνένωση, συνέλευση</i>	Συγκέντρωση, μάζεμα
Aduno		Ντούν	<i>Συλλέγω, μαζεύω</i>	
Advocatus		Βουκάτου	<i>Συνήγορος</i>	Συνήγορος, δικηγόρος
Affero		Νάφιρα	<i>Προσφορά</i>	Προσφορά, αντίδωρο
Afflare		Άφλου	<i>Βρίσκω</i>	Φλάρια = εύρεση
Afflo		Άνφλου	<i>Εμφυσώ, εμπνέω</i>	Φουσκώνω
Ager, -us, agri	<i>Agro</i>	Άγκρου	<i>Αγρός</i>	
	<i>Aggiogare</i>	Ανζουγκάρια	<i>Ζεύω</i>	Ζεύξη
Aggrego		Αγκριέκ	<i>Προσθέτω, συγκεντρώνω, προσαθροίζω</i>	Χρησιμοποιείται περισσότερο με την έννοια του επιβαρύνω
Agnellus		Νιέλου	<i>Αρνί</i>	
Alatus		Αλάτου	<i>Φτερωτός</i>	Παρελκόμενο, πρόσθετο
Albesco		Αλμπιές, ναλμπιές	<i>Λευκαίνομαι, γίνομαι άσπρος</i>	
Albire		Αλμπίρια	<i>Ασπρίζω</i>	Άσπρισμα
Albus		Άλμπου	<i>Άσπρος</i>	
Aliquid, aliquem		Λικουιές	<i>Θεραπεύω</i>	
Aliud, alant		(Α)λάντου	<i>Άλλος</i>	
Aliunde		(Α)λάντα	<i>Άλλη</i>	
Allagare		Λάγκου	<i>Τρέχω</i>	Λαγκάρια = τρέξιμο
	<i>Allargare</i>	Λαρτζέρια, λάργκου ή λόργκου	<i>Διευρύνω, φαρδαίνω</i>	Διεύρυνση, φαρδύς
Allatro		Λάτρου	<i>Γαυγίζω, μεμφιμοιρώ</i>	
Allego		Λιέκ(ου)	<i>Επιλέγω, εκλέγω</i>	Λιέζια = επιλογή, διαλογή

Λατινικά	Ιταλικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Νέα Ελληνικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
Alligatio		Λιγκάρια, λιγκάτου	Δέσιμο	
Alligatura		Λιγκατούρα	Δεσμός, επίδεσμος	
Alligo		Λιέγκου	Προσδένω, επιδένω	Δένω, Λιγκάρια = δέσιμο
Allium	<i>Agljo</i>	Άιου	Σκόρδο	
Altare	<i>Altare</i>	Αλτάρου	Βωμός	Ιερό ναού
Alter, -a, -um		Λάντου, -α, -ου	Άλλος, -η, -ο	
Altus	<i>Alto</i>	Νάλτου	Ψηλός	
Alvina		Αλμπίνα	Μέλισσα	
Amare		Αμάρια	Πίκρα	
Amaresco		Αμαρέσκου	Πικρίζω	
Amarus	<i>Amaro</i>	Μαρόσου	Πικρός	
Ambulo		Άμνου	Πεζοπορώ, περπατώ	
Ample, amplus		Αμπλιάτου	Πλήρες, γεμάτο	
Amplexus		Αμπλιτίρια	Περιπλοκή, πλέξιμο	
Amplio	<i>Ampliare</i>	Άμπλιου/ αμπλιάρια	Γεμίζω/ γέμισμα	
Amplitudo		Αμπλιτίρια	Ευρύτητα, αφθονία	Πλέξιμο
Anellus	<i>Anello</i>	Νινιέλου	Δακτύλιος, δακτυλίδι	
Anima	<i>Animo</i>	Άνιαμα	Καρδιά, ψυχή	
Animallis		Ναϊμάγιου	Σφάγιο	
	<i>Annegare</i>	Νικάρια	Πνίγω	Πνίξιμο
Anno Domini		Άνο αλ Ντόμνου	Έτος Κυρίου	
Anno Tertio		Αν τσόρτσι	Πρόπερσι	
Annotinus		Νουότινι	Ζυγούρι	
Annus	<i>Anno</i>	Άνου	Έτος, χρονιά	
Ante		Αντρού	Πριν από..., προ	
Ante Cristum		Αντρού Ριστόσου	Προ Χριστού	
Ante meridium		Αντρού μερίντια	Προ μεσημβρίας	
Ante Portas		Αντρού πουόρτιλι	Προ των πυλών	
Apploro		Πλόγκου	Κλαίω	
Aprono		Πούν	Επιθέτω, παραθέτω	
Apporto		Πουόρτου	Κουβαλώ, φορώ	
Apprendo		Πρίντου	Ανάβω	
Aprime		Πρίμα	Προ πάντων, πρώτα	
Appropinquo		Προυόκια	Προσεγγίζω	

Λατινικά	Ιταλικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Νέα Ελληνικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
	<i>Appunto</i>	Πούντου	Ακριβώς	
Aprilis		Απρίλι	Απρίλιος	
Apropriare		Ανπροκιάρια	Προσέγγιση	
Aqua		Άπα, -ου	Νερό	
Aquosus		Απουόσου	Νερουλό	
Aratio	<i>Arare, aratura</i>	Αράρια, αρατούρα	Όργωμα	
Arator, Aratrum		Αράτου	Αλέτρι	
Arbor		Άρμπο(υ)ρου	Δέντρο	Βελανιδιά γέρικη
Ardens		Αρντόσου	Καυστικός, καυτός	
Ardeo		Μι άρντου	Καίγομαι	
Ardor	<i>Ardere</i>	Αρντέρια	Κάψιμο, καύση	
Area	<i>Aia</i>	Άργκια	Αλώνι	
Argento		Ρεζίντου	Ασήμι	
Aries	<i>Ariete</i>	Ριέτι	Κριάρι	
Aro		Άρα	Οργώνω	
Arrideo		Ρόντι	Γελώ	Μι ροντ = γελάω σι ρόντι = γελάει ρόντρια = γέλιο
	<i>Arrosaria</i>	Ανρο(υ)σάρια	Κοκκινίζω	Κοκκίνισμα
Arsus		Άρσου	Καμμένος	
	<i>Asciuto</i>	Ουσκάτου	Ξηρός	
	<i>Ascoltare</i>	Σκούλτο/ σκουλτάρια	Ακούω/ ακοή	
Asculto		Σκούλτου	Υπακούω, ακούω	
Asgirare		Σγκιράρια	Βέλασμα	
Aspart		Σπάρτου	Χαλασμένος, κατε- στραμμένος	
Aspello		Σπιέλ	Απομακρύνω, εκ- διώκω	Πλένω, απομακρύνω
	<i>Aspetare</i>	Στιέτα, -άρια	Περιμένω	Αναμονή
	<i>Aspettarsi</i>	Στι(ε)τάρια	Προσδοκώ	Προσδοκία, αναμονή
Astringo		Στρίνγκου	Σφίγγω	
Atrium		Βάτρα	Εστία	
Attendo		Τίντου	Τείνω, επιτείνω	Απλώνω, τεντώνω

Λατινικά	Ιταλικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Νέα Ελληνικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
Attondeo		Τούντου	Αποκόπτω, περι- τρώγω	Κουρεύω
Attono		Τούν	Βροντώ	
Attraho		Τραγκου	Έλκω, τραβάω	
Attremo		Τρέμορα	Τρέμω	Τρεμουράρια = τρέμουλο
Audio		Ούντι	Ακούω, -ει, υπακούω	
Augustus		Αύγκουστο	Αύγουστος	
Aura		Άουρα	Αύρα, πνοή,	
Auricola	<i>Orecchio</i>	Ουρέκλια	Αυτί	
Auricula, auris		Ουρέκλια	Αυτί	
Aurora		Αουζόρα	Αυγή, χάραγμα	
Auscuito		Σκούλτου	Ακούω	
Ausitio		Ουζόρια	Ακοή, άκουσμα	
Autumnus	<i>Autumno</i>	Τουόμνα	Φθινόπωρο	
Avena	<i>Avena</i>	Ουβιές	Βρώμη	
Aveo		Βουόϊ	Επιθυμώ, θέλω	
	<i>Avere</i>	Βιέρια	Κατέχω, αποκτώ	Κατέχειν, εμπιστοσύνη, μπέσα
Avunculus		Βούτσι	Μητράδελφος (θείος)	
Azi		Άστας	Σήμερα	

Λατινικά	Ιταλικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Νέα Ελληνικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
----------	---------	----------------	--------------	--

B b

Baptizare		Μπατιζάρια	Βαπτίζω	Βάπτιση
Barba		Μπάρμπα	Γένια, μούσι	
Barbatus		Μπαρμπάτου	Γενειοφόρος	Αρρενωπός, άντρας
	<i>Barbiere</i>	Μπαρμπιέρου	Κουρέας	
Basilica		Μπισιέρκα ή μπασιέρκα	Εκκλησία	
Basilicus	<i>Basilico</i>	Μπουσίκου	Βασιλικός	
Basio		Μπάσου	Φιλώ, καταφιλώ	Προσφιλής, κανακάρης, καμάρι
	<i>Battere</i>	Μπατιέρια	Χτύπημα, δάρσιμο	
	<i>Battezare</i>	Μπατιζάρια	Βάπτιση	
	<i>Battezato</i>	Μπατιζάτου	Βαπτισμένος	
Batuo		Μπάτ(ου)	Χτυπώ, δέρνω	
Beatus		Μπιέτου	Ευδαίμων	Μεθυσμένος
Bene		Μπίνι	Καλά, καλώς	
	<i>Benvenuto</i>	Μπίνιβενίτου	Καλώς ήλθες	Καλωσόρισμα. Μπίνι βινίς = Καλω- σήρθες
Beo, are		Μπιέου/ μπιέρια	Ευφραίνομαι/ ποτό	Πίνω
Berbec		Μπιρμπιέκ	Κριάρι	
	<i>Bestemmia</i>	Μπλαστεμάρια/ μπλαστιέμου	Κατάρα	
Bibo	<i>Bere</i>	Μπιέου/ μπιέρια	Πίνω/ ποτό	
Binati		Μπλιζνάκου	Δίδυμο, διπλάρι	
Bivious	<i>Bivio</i>	Μπίβουϊ	Διχάλα, διακλάδωση δρόμου	Διακλάδωση δρόμου
Blaesus		Μπλάζι	Τραυλός	
Blasphemia		Μπλαστιέμα, Μπλαστιέμου	Βλασφημία, κατάρα	
Boletus		Μπουριέτι	Μανιτάρι	
Bonitas		Μπουνιτάτια	Καλοσύνη	
Bonum diem	<i>Buongiorno</i>	Μπούναζούα	Καλημέρα	(τ)ζούα = ημέρα
Bonum nocte	<i>Buona notte</i>	Μπούνα νουόπτια	Καληνύχτα	Καλό βράδυ = μπούνα σιέρα

Λατινικά	Ιταλικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Νέα Ελληνικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
Bonus	<i>Buono</i>	Μπούνου	<i>Καλός, αγαθός</i>	
Borrea		Μπουόρια	<i>Βόρεια</i>	Βοριάς, αέρας
Bovis	<i>Bue</i>	Μπόου	<i>Βόδι</i>	
Brachium		Μπράτσα	<i>Το μέρος του χεριού από τον καρπό μέχρι τον ώμο</i>	Αγκαλιά
Broccus		Μπούκα	<i>Το προεξέχον</i>	Η προεξέχουσα κρούστα της πληγής, έκζεμα
	<i>Bruciatura</i>	Μπούκα	<i>Έγκαυμα</i>	Έκζεμα, έγκαυμα
Bruma	<i>Bruma</i>	Μπούμα	<i>Πάχνη</i>	
	<i>Buonasera</i>	Μπούνασιέρα	<i>Καλό βράδυ, καλησπέρα</i>	

Λατινικά	Ιταλικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Νέα Ελληνικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
----------	---------	----------------	--------------	--

C c

Caballarius		Αν καλάρ	Έφιππος, καβάλα	
Cacare	<i>Cacare</i>	Κακάρια	Χέσιμο	
	<i>Cade</i>	Κάντι	Πέφτει	
Cado, -ere	<i>Cadere</i>	Κάντ, καντιέρα	Πέφτω, Πέσιμο	
Cadutus	<i>Caduto</i>	Καζούτου	Πεσμένος	
Caena	<i>Cena</i>	Τσίνα	Δείπνος	
Calcaneum		Καλκόνιου	Φτέρνα	
Calcator, -us		Καλκάτου	Πατημένος	
Calcatura		Καλκάρια, καλκατούρα	Πάτημα	Πάτημα, Ίχνος περπατησιάς
Calceus		Καλτσούνα	Κάλτσα	
Calco	<i>Calca</i>	Κάλκου	Πατάω	
Caldarius	<i>Caldaia</i>	Καλντάρια	Καρδάρα	
Calesco		Ανκαλτζός	Ζεσταίνω	
Calidus	<i>Caldo</i>	Κάλντου	Ζεστό	
Calor, -is	<i>Calore</i>	Καλόρια	Ζέστη	
Calvullus		Κάλου	Άλογο	
Calx	<i>Calcagno</i>	Καλκόνιου	Φτέρνα	
		Καμάρα	Θόλος, καμάρα	
	<i>Camicia</i>	Καμιέσα	Πουκάμισο	
Campus		Κόμπου	Κάμπος, πεδιάδα	
		Καντί	Καντήλι, λυχνάρι	
	<i>Camminare</i>	Αμνάρια	Βάδισμα	
Canis, camen	<i>Cane</i>	Κόϊνι	Σκυλί	
	<i>Cantare</i>	Κόντου/ καντάρια	Τραγουδώ/ τραγουδίσμα	
Canticum, -o, -us, -atio	<i>Cantico</i>	Κόντικου	Τραγούδι	
Canto		Κόντου	Τραγουδώ, ψάλλω	Και διαβάζω
Capistro, -um	<i>Capestro</i>	Καπιέστρου	Καπίστρι, χαλινάρι	

Λατινικά	Ιταλικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Νέα Ελληνικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
Capitulum		Καπιτόνιου	Προσκέφαλο, μαξιλάρι	
	<i>Cappoto</i>	Καπούτα	Μάλλινο επανωφόρι, καπότα	
Caprea, -a	<i>Capra</i>	Κάπρα	Κατσικά	
Captio		Κάτς	Πιάνω	
Capto		Κατ	Κοιτώ, παρατηρώ	
Caput, -itis	<i>Capo</i>	Κάπου	Κεφάλι, κεφάλαιο	
Carbone, -is	<i>Carbone</i>	Καρμπούνι	Κάρβουνο	
	<i>Caricamento</i>	Ανκαρκάρια	Φόρτωμα	
Carmino, -are		Κάρμιν, καρμινάρια	Χτένισμα	Χτένισμα ειδικό στη διάρκεια επεξεργασίας του πρόβειου μαλλιού, Λανάρισμα
Carnis	<i>Carne</i>	Κάρνι	Κρέας, σάρκα	
Carpinus		Κάρπινου	Γαύρος	Φυλλοβόλο δέντρο
Carpitus		Καρπίτου	Κόβω, αποσπώ	Μπαλωμένος
Carrera		Καράρια	Δρόμος για άμαξες	Πέρασμα δρόμου προς ανοιχτό μέρος
Carrus		Κάρου	Άμαξα	
Carta		Κάρτια, κάρτα	Χαρτί, χάρτης	Αναφέρεται και σε βιβλίο
Casa	<i>Casa</i>	Κάσα	Καλύβα, εξοχική κατοικία	Σπίτι, κατοικία
Caseus		Κάσου	Τυρί	
Castanea		Καστόνιου	Καστανιά	
Casula		Κατσούα	Καπέλο, σκούφος	
Casus	<i>Cadere</i>	Καντιέρια, καζούρια	Πέσιμο, Υποχώρηση	
Catella		Κατσάουα	Σκυλίτσα	
	<i>Cattura</i>	Κατσάρια	Σύλληψη	
Catulus		Κατσόλου	Σκυλάκι	
Cauda		Κουόντα	Ουρά	
Ceacatus		Σακάτου	Τυφλός	Ανάπηρος
Centum		Σούτα	Εκατό	
Cera, ceara		Τσιέπα	Κρεμμύδι	
Cerasum		Τσιριέσα	Κεράσι	
Cerasus		Τσιριέσου	Κερασιά	Κεράσι = τσιριέσα
	<i>Cercare</i>	Τσιερέρια	Ζητώ	Ζήτηση, τσιέρ = ζητώ

Λατινικά	Ιταλικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Νέα Ελληνικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
Cerebrosus		Τσιρβινόσου	Φρενοβλαβής, παράφρων, μανιακός	
Cerno		Τσιέρνου	Κοσκινίζω	
Cerrinus		Σιρίνου	Διαυγής, ξάστερος	Ξάστερος, σιρίν = ξαστεριά
Certatus		Αντσερτάρια	Πάλη, φιλονικία	Φιλονικία
Certo		Αντσιέρτου	Φιλονικώ, ερίζω	Μαλώνω
Cervus		Τσιέρμπου	Ελάφι	
	<i>Che</i>	Τσιέ	Οποίος, -α, -ο, τι;	
	<i>Chiamare</i>	Τσαπάρια	Φωνάζω	Φώναγμα
	<i>Chiozzato</i>	Σαρότου	Παρδαλός	
Cholera	<i>Colera</i>	Κουλιέρα	Χολέρα	
Chora		Ουόρ	Χορός	
Cicada	<i>Cicada</i>	Τσικουόρι	Τζίτζικας	
Cinctus		Αντσίνσου	Ζωσμένος	
Cingo		Αντσίνγκου	Περιζώνομαι	
Cinis	<i>Cenere</i>	Τσινούσα	Στάχτη	
Circulus, circus		Τσιέρκου	Κύκλος, κρίκος	Τσέρκι, κύκλος
Circum	<i>Cerchio</i>	Τσιέρκου	Πέριξ, περί	Τσέρκι, κύκλος
Cisternina	<i>Cisterna</i>	Στιέρνα	Δεξαμενή	
Claudo		Ανκλίντου	Κλείνω	Ανκλίσ = κλειστό
Coctus		Κουόπτου	Ψημένος	Ψημένος, ώριμος
Coda	<i>Coda</i>	Κουόντα	Ουρά	
Coerceo		Κερκεί	Εγκλείω	Κλείστρο, τόκα ζώνης
Cognatus	<i>Cognato</i>	Κουμνάτου	Γαμπρός	Κουινιάδος
Cognitus	<i>Conosciuto</i>	Κανασκούτου	Γνωστός	
Cognosco		Κανουόσκου	Γνωρίζω	
Colloxo		Κούλκου	Πλαγιάζω	
Collum, culmus	<i>Colmo</i>	Κουόλμου	Κορφιάς	Αναφέρεται στο ψηλότερο σημείο της στέγης
Colostrum		Γκουλάστρα	Πρωτόγαλα, γκουλάστρα	
	<i>Comando</i>	Κουμάντου	Άσκηση εξουσίας, κουμάντο	
	<i>Come</i>	Κουμ	Όπως, πως;	
Communicatio		Κουμνικάρια	Κοινωνία	Θεία κοινωνία
Communico		Κουμίνικα	Κοινωνώ	Μετέχω της θείας κοινωνίας

Λατινικά	Ιταλικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Νέα Ελληνικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
Condensio	<i>Comperare</i>	Κουμπουράρια	Αγοράζω	Αγορά
		Αντιέσα	Συμπυκνώνω	
Conglacio, coagula	<i>Cagliare</i>	Αγκλιάγκ(ου)	Σφίγγω	Πήζω (χρησιμοποιείται κυρίως για το πήξιμο υγρής μάζας όπως γάλακτος σε τυρί, γιαούρτι κλπ)
Consuere	<i>Cusito</i>	Κουσίτου	Γαζώνω	Γαζωμένο
Consuo		Κουάσα	Συρράπτω	
Consutio		Κασούτου	Γάζωμα, ραφή	
Contisescio		Καντασιές	Σιωπώ, κατευνάζομαι	Συμβιβάζομαι σε περίπτωση διαφορών
Cooperio, ire		Κουπιριές, κουπιρίρια	Καλύπτω, επικάλυψη	
Copia		Κούπου	Αφθονία	Αφθονία, σωρός (αναφορά σε αφθονία, επάρκεια)
Coquo		Κουόκ	Ψήνω	
Cormare		Κουρμάρια	Διακόπτω	Αποκοπή, κούρμου = αποκόπτω
Cornus	<i>Corno</i>	Κουόρνου	Κέρατο	
Cornus	<i>Corno</i>	Κουόρνου	Κρασιά	
Corona		Καρούνα, κορούνα	Στέμμα, στεφάνι	
Coronatoris		Αγκουρνάρια	Στέψη	
Corono, -io		Αγκαρούν	Στεφανώνω	
Corvus		Κουόρμπου	Κόρακας	
Costa	<i>Costa</i>	Κουόστα	Πλευρό, πλαγιά	
Cotis		Κουότου	Αγκώνας	
Crapula		Κριπάρια	Κραιπάλη	
Crassamentum		Γκρασαμίντου	Πάχος	
Crasso		Αγκράς	Παχαίνω	
Crassus		Γκράσου	Παχύς, χοντρός	
Crepitus	<i>Crepare</i>	Κριπάρια	Ράγισμα	
Crepo		Κριέπ	Ψοφώ	Ψοφώ, τρώω του σκασμού
Cresco		Κριέσκου	Αυξάνομαι	Αυξάνομαι, μεγαλώνω
Criesta	<i>Cresta</i>	Κριέστα	Λειρί κόκορα	
Crusis	<i>Croce</i>	Κρούτσι	Σταυρός	
Crusta		Γκρούσντα	Φλοιός	Φλοιός ζύμης, λάσπης κλπ.
Cubitus		Κουότου	Αγκώνας	
Cubium		Κούμπου	Φωλιά	

Λατινικά	Ιταλικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Νέα Ελληνικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
	<i>Cucciolo</i>	Κατσόλου	Κουτάβι	
Culeus		Κουλιέου	Ασκός, σάκος	Λουκάνικο
Culmus		Κούλμου	Μίσχος (λουλουδιού)	Χρησιμοποιείται και για τον κορφιά στέγης
Culus		Κούρου	Πρωκτός, κώλος	
Cum		Κουμ	Πώς; όπως	
Cum me		Κου μίνι	Με εμένα	
Curia		Κουρία	Κουρία	Συστάδα δέντρων
Curo, -are	<i>Correre</i>	Κουρ, -άρια	Φροντίζω, θεραπεύω, εξοφλώ	Καθαρίζω, Καθάρισμα
Curro		Κούρα	Τρέχω, ρέω	Χρησιμοποιείται μόνον για τη (δια)ροή.
Curro		Κουρόν	Ταχύτητα	Χρησιμοποιείται το “κουρόν” ή “αν κουρόν” = γρήγορα, ταχέως
Curtus		Κούσου	Κοντός	
Curvus		Κούρβου	Κυρτός	Αγκυλωμένος Χρησιμοποιείται και η λέξη “ανκουρβίτου” για να δηλώσει το κυρτό σε τελικό σχήμα
	<i>Cusire</i>	Κουσίρια	Γάζωμα	
	<i>Cusitura</i>	Κουσιτούρα	Ραφή, γαζί	
Cutis		Κούα	Φλοιός	

Λατινικά	Ιταλικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Νέα Ελληνικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
----------	---------	----------------	--------------	--

D d

Daps, dapis		Αντάπα	Πλούσιο γεύμα	Πότισμα ζώων αλλά και εδάφους μέχρι κορεσμού
Dare, dato	<i>Dare</i>	Ντάου/ ντάρια	Δίνω/ δόση	
	<i>Daserto</i>	Ντασέρτου	Κενός, αδειανός	
Dator		Ντάτου	Δότης	
Datus	<i>Dato</i>	Ντάτου	Δόση, δεδομένο	
De		Ντι	Πρόθεση (δηλώνει διαχωρισμό, προέλευση, αρχή)	π.χ. ντί τσούπρα = από πάνω, ντι λέμνου = από ξύλο, ντιν Ιταλία = από την Ιταλία
De do		Νταντάου, πραντάου	Δίνω μέχρι εξάντλησης, παραδίδω	
De excitare		Ντασσιτάρια	Ξυπνώ	Ξύπνημα
De fringo		Νταφρόγκου	Σπάω, αποχωρίζω	
De gusto		Νταγκούστου	Τελειώνω το φαγητό	
De inter		Ντί'ντρου...	Εξ αιτίας..., λόγω του ότι...	
De jugo, -are		Ντασζούγκου	Αποχωρίζω, ξεξεύω	
De leo		Νταλιέου	Παίρνω το σύνολο, εξαλείφω	
De lingo		Νταλίνγκου	Απογλείφω	
De manitia		Ντιμνιέτσα	Πρωί	Ντιμνιέστα = το πρωί
De mergo		Νταμιέργκου	Καταδύω, καταβρέχω	Καταβρέχω
De muto		Νταμούτ(ου)	Αφαιρώ, αποκόπτω	
De spumo		Ντα ανσπούμ	Ξαφρίζω	
De sub		Ντι σουπ	Κάτω από	
De super		Ντι τσούπρα	Από πάνω, άνωθεν	
De tento		Ντατίντου	Εκτείνω	Εκτείνω τέρμα
De una ora		Ντι ούνα ουάρα	Για μια φορά	Ντιν ούνα ουάρα = με μιας
De venio		Νταβίν	Αφικνούμαι	Τερματισμός άφιξης
Deada		Ζάντα	Δαδί	Ειδικά το ρητινώδες (πέυκου, έλατου κλπ.)
Dealbo		Νταάλμπου	Καταλευκαίνω	Κατάλευκος

Λατινικά	Ιταλικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Νέα Ελληνικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
Debeo		Νταμπιέου	Αναλώνω	Αναφέρεται σε πόσιμο είδος
Debilis		Νταμπιλίτ	Ελλιπής, ελαττωματικός	Γδαρμένος, χωρίς δέρμα Μπιλίτου, -ρια = γδάριμο
Decem	<i>Dieci</i>	Ζιέτσι	Δέκα	
Declinare		Ανκλινάρια	Ανάκληση	Και υπόκλιση, προσκύνημα
Decondo		Ντασκούντου	Αποκρύπτω	
Decresco		Ντασκριέσκου ή ντακριέσκου	Απομειώνω, ελαττώνω	
Dedeo		Νταντάρια ή νταντιέρια	Δίνω μέχρι εξάντλησής του	
Deligo, -are		Λιέγκ(ου)	Δένω	
Denigro, -are		Ντανιγκριές	Αμαυρίζω	Καταμαυρίζω
Dens, -tis	<i>Dente</i>	Ντίντι	Δόντι	
Densus	<i>Denso</i>	Ντιέσου	Πυκνός	
Dentatus		Ντεντόσου	Οδοντωτός	
Denuo		Ντινουόου	Εκ νέου, από την αρχή	
Deorsum	<i>Gioso</i>	Τζόσου	Ο/το Κάτω	
Departi		Ντιπάρτια	Μακριά	
Depascor, pasci		Νταπάσκου	Τελειώνω τη βοσκή, ολοκληρωτική βοσκή	
Deperdo		Νταπιέρντου	Χάνω, αποβάλλω	Τα χάνω όλα
Depereo		Νταπιριές	Χάνομαι	Νταπιρίρια ή πιρίρια = εξαφάνιση
Depilatio	<i>Depilare</i>	Ντιπιράρια	Ξεπουπούλιασμα	
Depono		Νταπούν	Αποθέτω, καταθέτω	
Deportatio		Πο(υ)ρτάρια	Μεταφορά	
Deporto		Νταπουόρτου	Μετακομίζω, καταφέρω	Τελειώνω τη μεταφορά ή το κουβάλημα
Depotitio		Νταπούς	Τοποθετημένος, βαλμένος	
Derideo		Νταρόντι	Γελώ, καταγελώ	Καταγελώ
Derisus		Ντι ριζία	Περίγελος	Περίγελος, ρεζίλι
Desertus		Ντασόρτου	Έρημος, κενός	Αδειανός
Despicatus		Ντασπικάτου	Σκισμένο, αποκομμένο	
Detono		Ντατουνάρια/ τουνάρια	Βροντάω	Βροντές κεραυνών

Λατινικά	Ιταλικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Νέα Ελληνικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
Detonsus		Ντατούνσου	Αποκομμένος	Κουρεμένος
Dico		Ζίκ	Λέγω	
Dictum		Ζίσου	Λεχθέν, ειπωμένο	
Digitus		Ζιέστου	Δάκτυλος	
Dimitiatus, dimidius		Ζιμιτάτι	Μισός, ημιτελής	
Directus, directe	<i>Diretto</i>	Ντιρέπτου	Ευθύς	Ευθύς, δεξιός
Diruptio		Νταρούπτου	Σκισμένος	Ξεσκισμένος
Discalceatus, Disculcius		Ντασκούλτσου	Ανυπόδητος, ξυπόλητος	
Discarricare		Ντασκαρκάρια	Ξεφόρτωμα	
Discingo		Νταστσίγκου	Αφαιρώ το ζωνάρι	
Discludo		Ντασκλιούτς	Κλείνω, αποχωρίζω	Ξεκλειδώνω, αποχωρίζω
Discrimino		Ντασκρμινιές	Διαχωρίζω	Ντασκρμινίρια = διαχωρισμός μαλλιού προβάτου από ξένα σώματα
	<i>Disfarse</i>	Νταφάτσι	Ξεκάνω, αποτελειώνω	
Disparo		Ντασπαρτσός	Ξεχωρίζω, διαχωρίζω	
Dispergo	<i>Dispardere</i>	Ντασπαρτζέρια	Διαλύω, διασπείρω	Χάλασμα, διάλυση
Ditum		Ντάτου	Παράδοση, δόσιμο	
Diva		Ντίβα	Θεά	Άγρια
Divus		Ντίβου	Υπαιθρος	Άγριος, Ντιβουτίνα = Αγρίμι
Dixi		Ζίσι	Είπε	
	<i>Do sopra</i>	Ντι τσούπρα	Από πάνω	
Dolatus		Ντουράτου	Πελεκημένος	
	<i>Dolcezza</i>	Ντουλτσιέτσα	Γλύκισμα	
Doleo		Ντουόρε	Πονάω	
Dolo		Ντουρός	Πελεκώ	
Dolor	<i>Dolore</i>	Ντουόρου	Πόνος	
Dominica	<i>Domenika</i>	Ντουμίνικα	Κυριακή	
Domnus, dominus		Ντουόμνου	Κύριος	Κύριος = Θεός
Donarium		Ντουνάρια	Συλλογή, μάζεμα	
Dono, do		Ντάου	Δίνω	
Donum		Ντάρου	Δώρο	

Λατινικά	Ιταλικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Νέα Ελληνικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
	<i>Dopo</i>	Ντούπου	Πίσω από...	
Dormio	<i>Dormire</i>	Ντουόρμου	Κοιμάμαι	
Dormito, -io	<i>Dormire</i>	Ντουρμίρια	Ύπνος	
Draco		Ντράκου	Δράκος	
Ducenta		Ντόου σούτι	Διακόσια	
Duco		Ντούκ/ ντουκιές	Οδηγώ, φέρω/ αντι-λαμβάνομαι	Πηγαίνω/ αντιλαμβάνομαι
Dulcis, dulce	<i>Dolce</i>	Ντούλτσι	Γλυκός	
Dulcitas-atis		Ντουλτσίρια	Γλύκανση	
Duo	<i>Due</i>	Ντόου	Δύο	

Λατινικά	Ιταλικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Νέα Ελληνικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
----------	---------	----------------	--------------	--

E e

E runco		Ρούνκου	Αραιός	
Ea		Εϊά, ιά	Αυτή	
Ebrietatis		Αμπιτάρια	Μέθη	
Ecc modo	<i>Mo</i>	Μουό	Τώρα	
Ecce tallis		Τάρι	Τέτοιος	
Eccum illus		Τσιέλα, -ου	Εκείνος, -ο	
Eccum iloc		Κουόλα	Εκεί	
Edolo		Ντουόρ	Πελεκώ	Ντουράρια = πελέκημα
Effloresco		Ανφουρλέσκου ή ανφουρλιές	Ανθίζω	
Effuzium		Φούγκα, φουζίρια	Διαφυγή	
Emarcesco		Αμουρτσός	Μαραίνομαι	
Emmortuus, um		Μουόρτου	Νεκρός	
Emulgeo		Μούλγκου	Αρμέγω	
Eneco		Νιέκ	Πνίγω	
	<i>Entrata/entrare</i>	Αντράτου/ αντράρια	Είσοδος	
Eram		Ραμ	Ήμουν	
Erat		Ρα	Ήταν	
Ericius		Ρίτσου	Ακανθόχοιρος	Ο ακαθωτός φλοιός που περικλείει το κάστανο, η ζήνα
Ervum		Ουρόβου	Ρεβύθι	
	<i>Esodu</i>	Ε(ι)σότου	Έξοδος	Έξοδος, Αυτός που έχει βγει
	<i>Espettorato</i>	Σκουπιέτου	Πτύον, σάλιο	
	<i>Estinguere</i>	Στίγκου	Σβήνω	
Evalesco		Αμβαλιέσκου	Δυναμώνω, ενισχύομαι	
Exbelare		Σγκιάρια	Βελάζω	Βέλασμα
Exbero		Σγκιάρ	Βελάζω	
Excapito		Σκάπιτ	Δύω	Σουόρελου(ι) σκάπιτα = ο ήλιος βασιλεύει

Λατινικά	Ιταλικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Νέα Ελληνικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
Excollare		Σκολάρια	Έγερση, σήκωμα	
Excotere		Σκουτιέρα	Βγάζω	Βγάλσιμο
Excutulo		Σκούταρ	Τινάζω	
Exeo		Ιές	Βγαίνω	
Expendiolare	<i>Aspintzourar e</i>	Σπιντζουράρια	Κρέμασμα	
Expono, expungo		Σπούν	Διηγούμαι, λέω	
Exsterno		Στέρνου	Στρώνω	
Exstinguo		Στίνγκου	Σβήνω	
Extendo		Τίντου	Απλώνω, εκτείνω	
Extergo		Στέργκου	Καθαρίζω, εξαλείφω	
Extinctus		Στίντζιρια	Σβήσιμο, σβέση	
Exventulare	<i>Sventolare</i>	Βιντουράρια	Λίχνισμα, ανέμισμα	

Λατινικά	Ιταλικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Νέα Ελληνικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
----------	---------	----------------	--------------	--

F f

Facies	<i>Faccia</i>	Φάτσα	Φάτσα, πρόσοψη	
Facinus		Φατσιέτου	Έργο	Έργο, γεγονός
Facio, -ere	<i>Faccio</i>	Φάκ, φατσιέρα	Φτιάχνω, φτιάξιμο	Τσιέ φάτς; = τι φτιάχνεις; τσιέ σι φάτσι; = τι γίνεται;
Factum, facto	<i>Fatto</i>	Φάτου	Γεγονός	
Fagus	<i>Faggio</i>	Φάγκου	Οξιά	
Falcula		Φάλκα	Δρεπάνι	Δρεπανοειδές μαχαίρι, το τόξο της κάτω γνάθου
Falimento		Φαλιμέντου	Πτώχευση	
Famelitus, famedicus		Φλαμούντου	Πεινασμένος, πειναλέος	
Famillia		Φομέλια, Φαμιέγια	Οικογένεια	
	<i>Fante</i>	Φάντου	Φαντάρος, βαλές τράπουλας	Τραπουλόχαρτο, κομφός
	<i>Fare</i>	Φάρια ή φάτσιρια	Φτιάξιμο	
Farina		Φαρίνα	Αλεύρι	
	<i>Fatta</i>	Φιέτα	Νεράιδα	Κορίτσι
Februarius		Φεβρουάρι	Φεβρουάριος	
Feminous, -a	<i>Feminile</i>	Φιέμινου	Θηλυκό	
Ferfucula		Φουόρφικα	Ψαλίδι	
Fermento		Φραμίντου	Ζυμώνω	
Fermentum		Φραμιντάρια	Ζύμωμα	
Ferrum		Ιέρου	Σίδηρος	
Fetiolus		Φιτσουόρου	Παιδί, αγόρι	
Fetura, fetare		Φιτάρια	Γέννα, γόνος	
Ficus	<i>Fico</i>	Ίκου	Συκιά	Ίκα = σύκο
	<i>Figura</i>	Φιγκούρα	Εικόνα	
Filia		Φιέτα	Κόρη	
Filius		Ίου	Υιός	
Filix	<i>Felce</i>	Φιέρικα	Φτέρη	
Fitiis, Fetus	<i>Fanciullo</i>	Φιτσουόρου	Υιός	Επίσης το παιδί (αρσεν.)

Λατινικά	Ιταλικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Νέα Ελληνικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
Flamma		Πλάμινου	Φλόγα	
Floreo, -ere		Ανφλουόρια	Ανθίζω	
Floris	<i>Flore</i>	Φλουόρια	Άνθος	
Focus	<i>Fuoco</i>	Φουόκου	Εστία, φωτιά	
Follis		Φουόλι	Θύλακας αέρα	Κουλιά, τουλούμι
Fons, -tis	<i>Fontana</i>	Φαντόνα	Κρουνός, πηγή	Πηγή
Forfex	<i>Forbici</i>	Φουόρφικα	Ψαλίδι	
Foris, foras		Φάρα	Έξω, εκτός	Εκτός από..., χωρίς
Formica, Funiculus		Φουρνίγκα	Μυρμήγκι	
Formicosus		Φουρνιγκουόσου	Μυρμηγκιώδης	
Fornax, -acis		Φούρνα	Κλίβανος, φούρνος	
Foror, -ari		Φούρ, -άρια	Κλέβω, κλοπή	
Fractura	<i>Frattura</i>	Φραντζατούρα/ φρόντζια	Σπάσιμο	
	<i>Frangere</i>	Φραντζιέρια	Σπάσιμο	
Frango		Φρόγκου	Σπάω, θραύω	
Frater	<i>Fratello/ frate</i>	Φράτι	Αδελφός	
Fraxinus		Φράπσουμου	Φράξος	
Fricatio	<i>Fregare</i>	Φρικάρια	Τριβή, τρίψιμο	
Frico		Φριέκ	Τρίβω	
	<i>Friggere</i>	Φριζιέρια ή φριζια	Ψήσιμο	
Frigus		Φρίγκου	Κρύο, ρίγος	Κρύο, ρίγος = φρίγκουρια
Frons		Φρούντζα	Φύλλο	
Frontalia, frentis	<i>Fronte</i>	Φρούντια	Μέτωπο	
Fuga	<i>Fuga</i>	Φούγκα/ φούζια	Φευγάλα, φυγή	
Fugio (fugi)	<i>Fuggire</i>	Φούγκ	Φεύγω, δραπετεύω	Φουζια = φευγάλα
Fugitor, fugitiuus		Φουζίτου	Φυγάς, δραπέτης	
Fumigo, -are	<i>Fumare</i>	Φουμάρια	Κάπνισμα	
Fumo		Φούμ	Καπνίζω	
Fumosus		Φουμούσου	Καπνιστός	
Fumus		Φούμου	Καπνός	
Funda, ab funda		Αν φούντα	Εκ βάθρων	Πολύ βαθιά

Λατινικά	Ιταλικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Νέα Ελληνικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
Fundus		Φούντα	Πυθμένας	
Funis, funiculus		Φούνια	Σχοινί, τριχιά	
	<i>Fuori</i>	Φάρα	Εκτός/ χωρίς	Χωρίς
	<i>Fuoriserie</i>	Φουρισίρια	Εκτός σειράς	Εκτός ορίων/ αντισυμβατικότητα
Fur, -is		Φούρου	Κλέφτης	
Furatus	<i>Forato</i>	Φουράτου	Κλεμμένος	
Furka, furca	<i>Forka</i>	Φούρκα	Δίκρανο	Ρόκα, διχάλα
Furnus		Φούρνου	Φούρνος	
Furor		Φούρ	Κλέπτω	
Furtum		Φουράρια	Κλοπή	
Fustis		Φούστι	Βελόνα	Βελόνα πλεξίματος
Fusus	<i>Fuso</i>	Φούσου	Αδράχτι	

Λατινικά	Ιταλικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Νέα Ελληνικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
----------	---------	----------------	--------------	--

G g

Gabata		Γκαβάνα	Γαβάθα	
Galbinus		Γκάλμπινου	Κίτρινο	
	<i>Galleria</i>	Γκαλαρία	Στοά	
Gallina	<i>Gallina</i>	Γκαλίνα	Κότα	
Ganeo, -onis		Γκνόσνικου	Άσωτος, ακόλαστος	Βρωμιάρης
Gannio		Γκανιέσκου	Γρυλλίζω, μουρμου- ρίζω	
Ganno		Ανγκάν(ου)	Δελεάζω	Δελεάζω, προσελκύω ζώο
	<i>Gasseta</i>	Γκαζιέτα	Εφημερίδα	
Geminus		Ζιμιτάτι	Δίδυμος, μισό	
Gena		Ζιένα	Φρύδι	
Gener	<i>Zenero</i>	Ζίνιρου, ζίνιρ	Γαμπρός	
Geniculator		Ανζανούκλιου	Γονατίζω	
	<i>Gentarme</i>	Τζανταρμά	Χωροφύλακας	
Genu, -iculum	<i>Ginocchio</i>	Ζανούκλιου	Γόνατο, κόμβος, ρόζος	
	<i>Germe</i>	Γκιάρμι	Φύτρα, σκουλήκι	Σκουλήκι
Germinosus		Γκερμινόσου	Σκουληκιασμένος	
	<i>Giacere</i>	Ζατσέρια	Ξάπλα	
	<i>Giocare</i>	Ζοκάρια	Παίξιμο	
	<i>Gioco</i>	Ζούκου	Παιχνίδι	
	<i>Giogo</i>	Ζούγκου	Φθάνω	
	<i>Giorno</i>	Ζούα	Ημέρα	
	<i>Giu</i>	Τζιός	Κάτω	
	<i>Giudicare</i>	Ζουντικάρια	Κατηγορία	
	<i>Giungere</i>	Ζούγκου/ ζουντζιέρια	Φθάνω/ άφιξη	
	<i>Giurare</i>	Ζουράρια	Όρκος	
Glacialis		Αγκλιτσάτου	Παγωμένος	
Glacies	<i>Ghiaccio</i>	Γλιέτσου	Πάγος	
Glacio		Αγκλιάτσα	Παγώνω	

Λατινικά	Ιταλικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Νέα Ελληνικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
Glomus, globus		Γκλιέμου	Σφαίρα	Κουβάρι
Glutio		Αγκλίτα, -άρια	Κατάποση	
	<i>Gonfiato</i>	Ανφλάτου	Φουσκωμένος	
Grandinosus		Γκριντινούσου	Χαλαζώδης	
Grando	<i>Grandinare</i>	Γκρίντινα	Χαλάζι	
Graneum		Γκαρνούτσου	Σπυρί	
Granum	<i>Grano</i>	Γκρόνου	Σιτάρι	
	<i>Grasso</i>	Γκράσου	Παχύς, χοντρός	
Gravis, -dus	<i>Gravido</i>	Αγκρικάτα, γκρέου,-α	Έγκυος, βαρύς	
	<i>Grosso</i>	Γκρόσου	Χοντρός	
Grumus		Γκριμάντα	Σωρός	
Gusto		Γκούστου	Γεύομαι, δοκιμάζω	
Gustus	<i>Gustare</i>	Γκουστάρια, γκουστίρια	Γεύμα	
Guttur, gula		Γκούσα, γκρατλάνου	Λάρυγγας	Λάρυγγας, λαιμός

Λατινικά	Ιταλικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Νέα Ελληνικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
----------	---------	----------------	--------------	--

H h

Habeo		Άμ	Έχω	
Habiem		Βιέμ	Έχουμε	
Hamatus, hamus		Χαμούτου	Αγκίστρι, αγκιστρωτό	Χαμούτι για ζέψιμο αλόγου
Herba	<i>Erba</i>	Γιάρμπα	Χόρτο, χλόη	
Herbosus		Γιαρμπουόσου	Χλωώδης	
Heri	<i>Ieri</i>	Γιέρ ή ιέρ	Χθες	
Hiberna		Γιάρνα	Χειμώνας	
Hisco		Κάσκου	Χάσκω	
Homo	<i>Uomo</i>	Ουόμου	Άνθρωπος	Άνθρωπος αλλά και άνδρας
Hordeum		Ουόρτζου	Κριθάρι	
Hospes		Ουάσπιτς	Ξένος	Ξένος, επισκέπτης
Humerus		Νούμερου	Όμος	
Hyems, hiberna		Ιάρνα ή γιάρνα	Χειμώνας	

Λατινικά	Ιταλικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Νέα Ελληνικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
----------	---------	----------------	--------------	--

I i

	<i>Ieri sera</i>	Ιέρ σιέρα	<i>Εχθές βράδυ</i>	
Iervor		Ιάρμπια	<i>Βράσιμο</i>	
Ignavus		Ουγκνάρου	<i>Τεμπέλης, αγενής</i>	
Igniculus, ignis		Ουγκνίσια	<i>Μικρή εστία</i>	
Ille, illa		Ιέλ, ιά	<i>Αυτός, -ή</i>	
Illustris		Λούστρα	<i>Φωτεινό, λαμπερό</i>	
Immasticatus		Νι μαστικάτου	<i>Αμάσητος</i>	
Immulgeo		Μούλγκου	<i>Αρμέγω</i>	
Impedico, -ivi, -itum	<i>Impedire</i>	Ανπιέντικ(α)	<i>Εμποδίζω</i>	Σκοντάφτω
Imperator		Ιμπιράτου	<i>Αυτοκράτορας, άρχοντας</i>	
Imperium		Ιμπιέρια	<i>Αυτοκρατορία</i>	Ιμπιέρια, ιμπιρισσία = Αρχή, κράτος
Impleo		Άμπλιου	<i>Αναπληρώνω, γεμίζω</i>	
Impletio		Αμπλιάρια, αμπλιάτου	<i>Γέμισμα</i>	
Implico		Αμπλιτιές	<i>Πλεγματώνω, περιπλέκω</i>	Αμπλικά = περικλείω, εσωκλείω
Impluo, -ui, -utom, -ere		Πλουόγια	<i>Βροχή</i>	
Importo		Ανπόρτου	<i>Εισάγω,</i>	Φέρω μαζί μου
	<i>Impotente</i>	Νιπατούσου ή νιπατούτου	<i>Ανήμπορος, αδύναμος</i>	
Impotentia		Νιπουτέρια	<i>Αδυναμία</i>	
In		Αν	<i>Έν..., σε..., εις...</i>	π.χ. αν αν μπράτσα = στην αγκαλιά (χρησιμοποιείται με την έννοια του 'εντός')
In a parte		Αν νάπαρτι	<i>Απέναντι, πέρα</i>	
In ad intro	<i>Entro</i>	Ανούντρου	<i>Εντός, μέσα</i>	
In ante		Ανίντι	<i>Μπροστά</i>	
In caballico		Αν κάλικ	<i>Ιππεύω</i>	
In cido		Ουτσίντου	<i>Κόβω, τέμνω</i>	Τραυματίζω

Λατινικά	Ιταλικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Νέα Ελληνικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
In cingo		Αν τσίγκου	Περιζώνομαι	
In eccu illoc		Κουόλα	Εκεί	
In puteo		Ανπούτ(ου)	Βρωμάω	
In verto		Ανβαρτιές	(ανα)στρέφω, περιελίσσω	
In visibilis		Νι βιζούτου	Αόρατος	
Inaratus		Νιαράτου	Ακαλλιέργητος	Μη οργανωμένο
Incapere		Ανκαπιέρια	Χωράω	Το ανκαπιέρια χρησιμοποιείται ως ουσιαστικό του 'μι ανκάπι' = με χωράει ο τόπος
Incarico		Ανκάρκου	Φορτώνω	
Incerno		Τσιέρνου	Κοσκινίζω	
Incerto		Αντσιέρτου	Καθιστώ άδηλο, αβέβαιο	Μαλώνω, φιλονικώ
Inclino	<i>Inclinare</i>	Ανκλίν/ Ανκλινάρια	Υποκλίνομαι/ υπόκλιση	
Includo		Ανκλιούτς	Κλείνω	Κλειδώνω. Για το κλείσιμο χρησιμοποιείται η λέξη "ανκλίντι"
Incoctus		Νι κόπτου	Άγουρος, άψητος	
Incorono		Ανκαρούν	Στεφανώνω	
Inresco		Ανκριέσκου	Αυξάνομαι, μεγαλώνω	
	<i>Incrocio</i>	Ανκρούτσι	Διασταυρώνω	
Inculco		Ανκούλκου	Ξαπλώνω	
Incurvo		Ανκούρβου	Κυρτώνω	
Indoratus		Νι ντουράτου	Απελέκτητος	
Inflate		Ανφλάτου	Πρησμένο, εξογκωμένο	
Inflatio, Influlare		Ανφλάρια	Φούσκωμα, πρήξιμο	
Inflo		Άνφλου	Φυσώ	Φουσκώνω. Για το φύσημα χρησιμοποιείται η λέξη "σούφλου"
Infrico		Φριέκ(ου)	Τρίβω	
Ingeniculans		Αν ζανούκλι/ ζανουκλιάτου	Γονατιστός, γονυπετής	
	<i>Inginocchiare</i>	Ανζανουκλιάρια	Γονατίζω	Γονάτισμα
Inglutio		Ανγκλίτα	Καταπίνω	

Λατινικά	Ιταλικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Νέα Ελληνικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
	<i>Ingoiare, inghiottire</i>	Ανγκλίτα/ ανγκλιτάρια	Καταπίνω/ κατάποση	
	<i>Ingrassare</i>	Αγκράς	Παχαίνω	
Injungo		Ανζούνγκου	Προσάπτω	Προλαβαίνω, φθάνω
Injuria		Ζούρα/ ανζουράρια	Βρισίδι	Όρκος, βρισίδι
	<i>Inngiurare</i>	Ανζουράρια	Βρισίδι	
	<i>Inserire</i>	Ανσάρ/ ανσαρίρια	Εισάγω, βάζω	Άνοιγμα σακίου για εισαγωγή υλικού. Η λέξη 'ανσάρ'/ 'ανσαράρια = α-λατώνω/ αλάτισμα
Inspica, -are		Ανσπίκα	Οξύνω	Στάχουασμα
Instabilis		Σουμπιλία	Αβέβαιο, αμφίβολο	
Instruo, -ere	<i>Instruire</i>	Στρούρια	Εκπαιδεύω, συμβουλεύω	Προξενεύω, συμβουλευώ
Insudo		Ανσούντ	Ιδρώνω	
	<i>Intasare</i>	Αντασάρια	Φράζω, βουλώνω	Γεμίζω το άχυρο πατημένο, γενικά γέμισμα με συμπύκνωση, πάτημα υλικών με χαμηλό ειδικό βάρος
Integer, -gra	<i>Interro, integro</i>	Αντρέγκου	Ολόκληρος	
Intelligo, Intellego		Αντσιλιέ(γ)κ	Αντιλαμβάνομαι	Αντιλαμβάνομαι, καταλαβαίνω
Intendo		Αντίντου	Απλώνω	
Intenebrico		Αντουνιέρικ	Συσκοτίζω	Με την έννοια του 'βραδιάζει' (σκοτεινιάζει)
Inter		Άντρου	Μεταξύ, ανάμεσα	
Inter pono		Πουν άντρου	Βάζω πριν από..., παρεμβάλλω	
Interrogo		Αντριέμπ	Ερωτώ	
Intersterno		Στιέρνου	Στρώνω	
Interstringo		Στρίγκου	Σφίγγω	
Interturbo		Αντούρμπου	Ταράσσω, παρενοχλώ	
Intitus		Αντριέγκου	Ακέραιος	
Intona		Αντούνα, τούνα	Βροντάει	Για κεραυνούς
Intonsus		Νι τούνσου	Ακούρευτος	
Intorguare		Αντουρκάρια	Κλώσιμο	Αντουόρκου = κλώθω
Intra		Άνούντρου	Εντός, μέσα	
Intrebare		Αντρεμπάρια	Ερώτηση	
Intremiscus		Αντρεμουράρια	Τρέμουλο	

Λατινικά	Ιταλικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Νέα Ελληνικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
Intremo		Αντρέμουρ(α)	Τρέμω	
Intro		Άντρου	Εισέρχομαι, μπαίνω	
Intunicare		Αντουνικάρια	Νυχτώνω	Βράδιασμα, αντούνικα = βραδιάζει
Invitiare		Ανβιτσάρια	Μαθαίνω	Μάθηση
Invitio		Ανβιέτς	Μαθαίνω	
	<i>Io</i>	Γιό ή ιό	Εγώ	
Ioulius		Ιούλιου	Ιούλιος	
Irruptus		Νι ρούπτου	Αδιάρρηκτος	
Iste, ista, istud		Τσίστου, τσιέστα, τσιέστου	Αυτός, -ή, -ό	Αναφέρεται στη δεικτική αντωνυμία

Λατινικά	Ιταλικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Νέα Ελληνικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
----------	---------	----------------	--------------	--

J j

Jaceo		Ζάκ/ ζάτσι	Ξαπλώνω, κείμαι	Ξαπλώνω, αράζω
Jaceri		Ζατσιέρια	Ξάπλα	
Jocatio, joculus, jocus		Ζουκάτου, ζουόκου	Παιχνίδι, χαριεντισμός	
Jocus, -atus		Μι ζουόκ	Παίζω	
Jovis		Ζ(ου)όια	Πέμπτη	
Judicata		Ζουντικάτα	Δεδικασμένα	
Judico		Ζούντικου	Δικάζω, ανακρίνω	Κατηγορώ
Judikatio		Ζουντικάρια	Κρίση, ανάκριση	
Jugatus		Ανζουγκάτου	Ζεύξη, συζευγμένος	
Jugo, -um, -are		Ανζούγκο, -άρια	Ζεύω	
Ju(n)gulo, -are		Ζούνκλιου	Σφάζω	
Jugum		Ζούγκου	Ζύγι, ζυγός	Ζευγάρι οργώματος
Julius		Γιούλιου	Ιούλιος	
Junenta		Ζουνία	Νεότητα	Ευρωστία
Jungo		Ζούνγκου	Πλησιάζω, φθάνω	
Junior		Ζούνι	Νέος	Δυνατός, Εύρωστος
Junius		Γιούνιου	Ιούνιος	
Juramentum		Ζουράρια, ζουραμιέντου	Όρκος	
Juro		Ζούρ, αν Ζούρ	Ορκίζομαι	Ορκίζομαι και βρίζω
Jutare		Ζουτάρια	Βοήθεια	
Juvu, jutum		Ζούτ	Βοηθάω	

Λατινικά	Ιταλικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Νέα Ελληνικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
----------	---------	----------------	--------------	--

L I

	<i>Laccio</i>	Άτσα	Κορδόνι	
Laceus		Λάτσκα	Θηλιά	
Lacrima	<i>Lacrima</i>	Λάκριμα	Δάκρυ	
Lacrimosus		Λακρυμόσου	Δακρυσμένος	
Lactis		Λάπτι	Γάλα	
Laevus		Λιέβου	Αριστερός	
Lama		Λάμα	Λεπίδα	
Lamia		Λάμια	Μάγισσα, μέγαιρα	
Lana	<i>Lana</i>	Λόνα	Μαλλί	Αναφέρεται στο πρόβειο μαλλί
Languor, -is	<i>Logorio</i>	Λανγκουόρια	Ατονία, βλακεία/ φθορά	Ασθένεια του μεσαίωνα, πιθανότατα πανώλη ή τυφοειδής πυρετός
Lanosus		Λανουόσου	Δασύμαλλος	Με πυκνό μαλλί, μαλλιαρός
Lapis, -idis		Ράπα	Λίθος, πέτρα	
Lapteus		Λαπτουόσου	Γαλακτώδης	
Large	<i>Largo</i>	Λόργκου/ λάργκου	Πλατύς	Πλατύς, φαρδύς
Largitio		Λαρτζίρια	Διεύρυνση	
	<i>Lasciare</i>	Λασάρια	Αφήνω	Παράτημα
Lasso, -us	<i>Lasso</i>	Λασάτου	Παρατώ, αφήνω, πα- ρατημένος	Και χαλαρός
	<i>Lassu</i>	Λασούσου	Εκεί επάνω	Προς τα επάνω
Latratus	<i>Latrato</i>	Λατράρια/ λατράτου	Γαύγισμα	
Latro		Λάτρου	Γαυγίζω	
Latus		Λάργκου	Πλατύς	
Leavus		Λιέβου	Αριστερός	
	<i>Legatura</i>	Λεγκατούρα	Δέσιμο	
Lego	<i>Lega</i>	Λιέγκου	Ένωση, σύνδεσμος	Δένω, επιλέγω, ένωση = λεγκατούρα
Lens, lenticula	<i>Lenticchia</i>	Λίντι	Φακή	
	<i>Lento</i>	Λιέντου	Βραδύς, αργός	Λιενόσου = αργός, τεμπέλης
Lepor, -ris	<i>Lepre</i>	Λιέπορ ή ιέπορ	Λαγός	
Levo	<i>Levare</i>	Λιέου	Λαμβάνω, παίρνω	

Λατινικά	Ιταλικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Νέα Ελληνικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
Ligatus		Λιγκάτου	Δεμένος	
Lignosus		Λιμνουόσου	Ευλώδης	Λι(μ)νουόσου = Δύσκαμπτος, τεμπέλης
Lignum	<i>Legno</i>	Λιέμνου	Εύλο	
Ligo		Λιέγκ	Δένω	Λεγκάτου = δεμένος
Lingere		Λιντζέρια	Γλείψιμο	Και λίντζιρια
Lingo		Λίνγκου	Γλείφω	
Lingua	<i>Lingua</i>	Λίμπα	Γλώσσα	
Lingula		Λίνγκουρα	Κουτάλι	
Locus	<i>Luogo</i>	Λουόκου	Τόπος, χώρα	
Longe videre		Λούνγκα βιντέρια	Μακρινή ενόραση	
Longus	<i>Lungo</i>	Λούνγκου	Μακρύς	
Lotura		Λατούρα	Απόνερα	
Lucrosus		Λουκρουόσου	Εργατικός	Λούκρου = εργασία
Lucrum	<i>Lucro</i>	Λούκρου	Κέρδος	Εργασία, δουλειά
Ludus		Λούντου	Εμπαιγμός, χλευασμός	Τρελός, ανισόρροπος
Lumen		Λούμια	Κοινωνία, κόσμος	
Luminare		Λιμινάρια	Κηρίον, κερι	
Luna	<i>Luna</i>	Λούνα	Φεγγάρι	
Lunae	<i>Lunedì</i>	Λούνια	Δευτέρα	
Lupus	<i>Lupo</i>	Λούπου	Λύκος	
Lutosus		Λουτουόσου	Λασπώδης	
Lutum		Λούτου	Λάσπη, πηλός	

Λατινικά	Ιταλικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Νέα Ελληνικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
----------	---------	----------------	--------------	--

M m

	<i>Ma</i>	Μα	Αλλά, όμως	
Machina		Μάκινα	Μηχανή	
Machino		Μάτσιν	Αλέθω	
	<i>Macinare</i>	Ματσινάρια	Άλεση	
Magia	<i>Magia</i>	Μαγκία	Μάγια	
Majus		Μάη Χαμούτι για ζέψιμο αλόγου	Μάης	
Maleus		Μάγιου	Κόπανος	
Malum	<i>Mela</i>	Μιέρα	Μήλο	
Malus	<i>Melo</i>	Μιέρου	Μηλιά	
	<i>Mamma</i>	Μάμα	Μαμά	
Mancus		Μανκούσου	Ανάπηρος	Σε κατάσταση δύσκολη
Mancusum		Μανκούσου	Ανάπηρος, σε δυσκολία	
Manducatio	<i>Masticare</i>	Μαστικάρια	Μάσημα, μηρυκασμός	
Manduco		Μάνκου	Τρώω	
Mane		Μόινι	Αύριο	
Maneo, permaneo		Ραμόνα	Παραμένω	
	<i>Mangiare</i>	Μανκάρια	Φαγητό	
	<i>Mangiatore</i>	Μανγκατουόρου	Φαγάς	
Manica		Μόνικα	Μανίκι	
Manipulus		Μανάτα	Χούφτα	
Manuarius		Μανάρου	Μανάρι	
Manucium		Μανούσα	Χειρολαβή	
Manus	<i>Mano</i>	Μόνα	Χέρι	
Marcesco/marcidum		Αμουρτσός/αμουρτσόρια	Μαραίνομαι/μαρασμός	
Mare	<i>Mare</i>	Μάρι(α)	Θάλασσα	Θάλασσα και Μάρε(ι) = μεγάλος
Margella		Μαρτζιέλα	Χάντρα, (ψευδο)μαργαριτάρι	

Λατινικά	Ιταλικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Νέα Ελληνικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
Margo, marginis	<i>Margine</i>	Μάρτζινα	<i>Περιθώριο, κράσπεδο</i>	Περιθώριο, άκρη
Marito	<i>Marito</i>	Μαρίτα	<i>Παντρεύω</i>	Παντρεύω την κόρη (χρησιμοποιείται για τα θηλυκά)
Martii, -us	<i>Marzo</i>	Μάρτα	<i>Μάρτιος</i>	
Martis	<i>Martedi</i>	Μάρτσα	<i>Τρίτη</i>	
Masculus, -inus	<i>Maschio</i>	Μάσκουρι	<i>Αρσενικός</i>	
Massula		Μασούρου	<i>Μασούρι</i>	
	<i>Masticare</i>	Μαστικάρια	<i>Μάσημα</i>	
Mastico	<i>Mastico</i>	Μάστικ	<i>Μασάω</i>	
Mataria, matula		Μάτρα	<i>Αγγείο, δοχείο</i>	Παγούρι
Mataxa	<i>Matassa</i>	Ματάσα, -ι	<i>Μετάξι</i>	
Mea		Μιέα	<i>Δική μου</i>	
Medius		Μιέζλουκου	<i>Μέση, μέσος</i>	
Melum		Μιέρα	<i>Μήλο</i>	
Mendacium, mentior	<i>Menzogna</i>	Μιντσούνια	<i>Ψέμα</i>	
Mens		Μιές	<i>Μήνας</i>	
Mensa, -ula	<i>Mensa</i>	Μάσα	<i>Τραπέζι</i>	Μιέσα = τραπεζομάντιλο
Mensem	<i>Mese</i>	Μιέσου	<i>Μήνας</i>	
Mentio	<i>Mente</i>	Μίντια	<i>Νους, μνήμη</i>	
Mentis		Μίντια/μαντούα	<i>Νους, μυαλό</i>	
Mentitus, -um		Μιντσινόσου	<i>Ψεύτης</i>	Μιντσούνια = ψέμα
Mercuri		Νιέρκουρι	<i>Τετάρτη</i>	
Mergo, -ere		Μιέργκου	<i>Βαπτίζω</i>	Βρέχω, Μιρτζιέρια (αλλά και Πλόια) = βροχή
Meridies		Μερίντια, μιντίτια	<i>Μεσημβρία</i>	
Meridio, -are		Μερίντι, μιντίτι	<i>Μεσημβρινός</i>	Μερίς ή μερίντια = ο μεσημβρινός ύπνος του κοπαδιού
Merula		Νιέρλα	<i>Κότσυφας</i>	
Meta		Μιέτα	<i>Λοφάκι</i>	Ονομασία σε λοφάκι στον οικισμό (ο λφος στο Σχολείο που ισοπεδώθηκε το 1962)
Metula		Μιέτουρα	<i>Σκούπα</i>	
Meus, mea, meum		Μιέου, μιέα, μιέου	<i>Δικός, -ή, -ό μου</i>	
Mica		Μίκα	<i>Ψίχουλο</i>	Μικρή, μίκου = το μικρό Ψίχουλο = νίκουρα

Λατινικά	Ιταλικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Νέα Ελληνικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
	<i>Mietere</i>	Μιτεριές	Θερίζω	Αραιώνω, μιτιρία = όταν γίνεται τριχόπτωση και αραιώνει το μαλλί
Mille		Μία	Χιλιάδα	Ούνα μία = μία χιλιάδα
Milliarium		Μιλιάρου	Μιλιάρι	Αναφορά σε ρωμαϊκή στήλη, πιθανότατα οδοδείκτη, σε παρακλάδι της αρχαίας Εγνατίας οδού στα όρια του οικισμού της Κούπας.
Millium		Μιείου	Κεχρί	
Minutus, -alis	<i>Minuto</i>	Μινούτου	Πολύ μικρό	Μικρό γενικά = μίκου
	<i>Mio</i>	Μιέου	Δικό μου	
Moderatus		Μόντρου	Μέτριος. Σώφρων, ήσυχος	
Mola		Μουόρα	Μύλος	
Mollis	<i>Molle</i>	Μουόλι	Μαλακός, αβρός	
	<i>Molto</i>	Μούλτου	Πολύς	Πολύς, -ή = μούλτου, μούλτα
Monstrare		Μουόστρα	Επίδειξη	
Montis	<i>Monte</i>	Μούντι	Βουνό	
Montuoso, Montanus		Μουντιέσκο ή μουντουόσου	Ορεινός	
	<i>Mora</i>	Μούρα	Μούρο	
	<i>Morire</i>	Μουρίρια	Πεθαμός	
Mors, mortis	<i>Morte</i>	Μουόρτια	Θάνατος	
Mortalitas, -atis		Μουόρτια	Θάνατος	
Mortus	<i>Morto</i>	Μουόρτου	Πεθαμένος	
Morum		Μούρα	Μούρο	
	<i>Mostra</i>	Μουόστρα	Επίδειξη	
Motum		Μουτ	Μετακινώ	
Motus		Μούτου, μούτι	Κίνηση	Μετακινώ
Mucus	<i>Muco</i>	Μούκου	Βλέννα, μύξα	
Mulctus	<i>Mungere</i>	Μουλτζέρια	Άρμεγμα	
Mulgeo		Μούλγκου	Αρμέγω	
Mulier		Μουιάρια	Γυναίκα	
Mulierosus		Μουιερούσου	Γυναικείο	
Mulsura		Μούλτζιρια ή μουλτζέρια	Άρμεγμα	
Multi		Μούλτι	Πολλοί	Πολλές
Multus, -o, -um		Μούλτου	Πολύς, -λή, -ύ	

Λατινικά	Ιταλικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Νέα Ελληνικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
Mulus		Μούλα	<i>Μουλάρι</i>	Και μόσκα
Munk		Μουά	<i>Τώρα</i>	
Musca		Μούσκα	<i>Μύγα, έντομο</i>	Μόσκα = μουλάρι
Musculus		Μούσκουλου ή μούστιλι	<i>Μύες, μυς</i>	
Mut		Μούτ	<i>Διαγράφω</i>	Βγάζω, καταργώ, μετακινώ
Mutare	<i>Mutare</i>	Μουτάρια	<i>Αλλαγή, Βγάλσιμο, μετακίνηση</i>	
Muto, mutus	<i>Muto</i>	Μούτου	<i>Άφωνος, μουγκός</i>	
Mutulus		Μούκλια	<i>Πίσω μέρος τσεκουριού</i>	

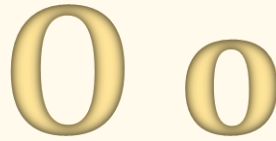
Λατινικά	Ιταλικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Νέα Ελληνικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
----------	---------	----------------	--------------	--

N n

Naris		Νόρου	<i>Ρουθούνι</i>	Ρουθούνι, μούρη
Nasus	<i>Naso</i>	Νάσου	<i>Μύτη</i>	
Ne, nec, neue	<i>Ne, Neanche</i>	Νι, νίτσε	<i>Μήτε, ούτε</i>	
Ne qua		Νούκα;	<i>Μήπως;</i>	Αναμένοντας καταφατική απάντηση
Neco		Νιέκου	<i>Φονεύω</i>	Χρησιμοποιείται για φόνο με πνίξιμο. Πνιγμός
Nepos, -tis, -tulus	<i>Nipote</i>	Νεπότου, -ουλου	<i>Ανεψιός</i>	Ανεψιός, εγγονός
Neptis		Νεπότα	<i>Ανεψιά, εγγονή</i>	
Neque		Νιέκου	<i>Μηδέν</i>	Λίγο, ελάχιστο
Neque umquam		Νίτσι κον	<i>Ποτέ</i>	
Nescio qui		Νίτσι	<i>Κάποιοι</i>	
Nescire		Νι στιρία	<i>Άγνοια</i>	
	<i>Nessuno</i>	Νιτσιούν	<i>Κανείς</i>	Κανείς, ούτε ένας
Ni		Νου	<i>Μη</i>	
Nigredo		Νιγκριέτσα	<i>Μαυρίλα</i>	
Nigresco		Νιγκρές	<i>Μαυρίζω</i>	
Nigro, niger	<i>Negro, nero</i>	Νιέγκρου	<i>Μαύρος</i>	
Nihil, -um		Νινιέλου	<i>Δαχτυλίδι</i>	
Nisi cum		Νίτσι κουμ	<i>Με κανέναν τρόπο</i>	
Nivea		Νιβέα	<i>Λευκοφόρος, χιονώδης</i>	Νιέουα = χιόνι Νιβιέστα = νύφη, χιονάτη
Nivis, nix	<i>Neve</i>	Νιέουα	<i>Χιόνι</i>	
Nobilum		Νουόρου	<i>Σύννεφο</i>	
Noctis	<i>Notte</i>	Νουόπτια	<i>Νύχτα</i>	
Nodosus		Νοντουόσου	<i>Πολύπλοκος</i>	Πολύπλοκος, με πολλούς κόμπους
Nodus	<i>Nodo</i>	Νουόντου	<i>Κόμπος</i>	
Nolo (non volo)		Νου βότι	<i>Δεν θέλω</i>	
Nomen	<i>Nome</i>	Νούμια	<i>Όνομα, φήμη</i>	
Non	<i>No(n)</i>	Νου	<i>Δεν, μην</i>	Όχι

Λατινικά	Ιταλικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Νέα Ελληνικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
Non solum		Νου σάλντι	Όχι μόνον	
Nonies		Νόου μί	Εννέα χιλιάδες	
Nos	<i>Noi</i>	Νόι ή νουόι	Εμείς	
Nosco		Κανουόσκου	Γνωρίζω	
Noster, nostra, nostrum	<i>Nostro</i>	Νόστρου, νόστρα, νόστρου	Δικός, -ή, -ό μας	
Noua, nova		Νόουα	Καινούργια	
Novem	<i>Nove</i>	Νουάου	Εννέα	
Novus	<i>Nuovo</i>	Νόου	Νέο, καινούργιο	
Nox		Νόπτια	Νύχτα	
Nube	<i>Nuvola</i>	Νουόρου	Σύννεφο	
Nubes	<i>Nuora</i>	Νουόρα	Νύφη	
Nuces	<i>Noce</i>	Νούκα	Καρυδιά	
Numele		Νούμια	Όνομα	
Numeratio		Νουμεράρια	Αρίθμηση, μέτρημα	
Numero		Νούμερα	Καταμετρώ	
Nuntio, nuntie		Νούντια	Αναγγέλλω, αναγγελία	Γάμος

Λατινικά	Ιταλικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Νέα Ελληνικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
----------	---------	----------------	--------------	--

Occido		Ουτσίντου	<i>Αποκόπτω, καταστρέφω, φονεύω</i>	Χρησιμοποιείται για τον τραυματισμό με την έννοια του “τραυματίζω”
Occlusio	<i>Accludere</i>	Ανκλουντέρια	<i>Κλείσιμο</i>	
Oculto		Σκούντου	<i>Αποκρύπτω</i>	Σκουντιέρα = απόκρυψη
Octies mille		Ουόπτου μί	<i>Οκτώ χιλιάδες</i>	
Octo	<i>Otto</i>	Ουόπτου	<i>Οκτώ</i>	
Oculus	<i>Occhio</i>	Ουόκλιου	<i>Μάτι</i>	
Odiosus		Ουντιόσου	<i>Απεχθής, βαρύς</i>	Συχνότερη χρήση στη λέξη ουόντι = βαρύς, άχρηστος
Olla		Ουάλα	<i>Χύτρα</i>	
Operio, -r		Κουπεριές	<i>Καλύπτω</i>	Καλύπτω, σκεπάζω
Orbo, -us	<i>Orbo</i>	Ουόρμπου	<i>Ορφανός, στερημένος</i>	Τυφλός
Ordinis, ordo	<i>Ordine</i>	Ούρντινου	<i>Σειρά, διάταγμα</i>	Και το αυλάκι στη σειρά φυτέματος
Ordior		Ουρτζίρια	<i>Τακτοποίηση στημονιού προ ύφανσης</i>	
	<i>Orma</i>	Ούρμα	<i>Πατημασιά, χνάρι</i>	
Oryza		Ουρίζου	<i>Ρύζι</i>	
	<i>Orzo</i>	Ουόρτζου	<i>Κριθάρι</i>	
Ossis, os	<i>Ossio</i>	Ουόσου	<i>Κόκκαλο</i>	
Ovis		Ουάια	<i>Πρόβατο</i>	
Ovum, ovo		Ουόου	<i>Αυγό</i>	

Λατινικά	Ιταλικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Νέα Ελληνικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
----------	---------	----------------	--------------	--

P p

Paene, pene		Πάνα	<i>Σχεδόν, παρολίγον</i>	Μέχρι, έως
Paganitas		Παγκανίτου, παγκανιτάτου	<i>Μαγάρισμα, αποπάτημα</i>	Συνήθης χρήση στην περίπτωση που κάποιο ζώο είχε ακουμπήσει φαγητό ή τρόφιμο
Palea	<i>Paglia</i>	Πάια	<i>Άχυρο</i>	
Palma, Palmus		Πάλμα	<i>Παλάμη, Σπιθαμή</i>	
Palus		Πάρου	<i>Παλούκι, πάσσαλος</i>	
Pandia		Πόντζα	<i>Υφασμα</i>	Πόντζα ντι σάικα = μάλλινο ύφασμα
Panis	<i>Pane</i>	Πόνι	<i>Ψωμί</i>	
	<i>Parare</i>	Αμπαράρια	<i>Αποτρέπω, αποκρούω</i>	Αναφέρεται στο “κουτούλιασμα” των ζώων
Partior		Αμπαρτσός	<i>Διανέμω, μοιράζω</i>	
Partis, particula	<i>Parte</i>	Πάρτια	<i>Μέρος, τμήμα, πλευρά</i>	
Paruus		Παρόκου	<i>Μικρός</i>	Καχεκτικό, ελαττωματικό
Paschae	<i>Pasqua</i>	Πάστου	<i>Πάσχα</i>	
Pasco		Πάσκου	<i>Βόσκω</i>	
Pascus, pastus	<i>Pastura</i>	Πάστερια	<i>Βοσκή</i>	
Patarosus		Παταρούσου	<i>Βρωμιάρης</i>	Αργοκίνητος και βρωμιάρης, τεμπελάκος
Pavimentum		Πιμίντου	<i>Έδαφος</i>	Έδαφος, Γη
Pavitus		Πουβίντου	<i>Στρωμένος</i>	Χρησιμοποιείται για στρώμα αναρριχώμενου φυτού σε θάμνους κυρίως
Peccatum	<i>Peccato</i>	Πεκάτι ή πικάτι	<i>Αμαρτία, σφάλμα</i>	Αμαρτία, κρίμα
Pectinatio		Κεπτινάτου	<i>Χτενισμένος</i>	
Pectinis		Κιάπτινου	<i>Χτένα</i>	
Pectus		Κιέπτου	<i>Στήθος</i>	
Pecuarius		Πικουράρου	<i>Κτηνοτρόφος</i>	Βοσκός
Pedica		Πιέντικα	<i>Πέδη, εμπόδιο</i>	Εμπόδιο, τρικλοποδιά
Pediculus	<i>Pidocchio</i>	Πιντούκλιου	<i>Ψείρα</i>	
Pelekanus		Πελεκάνου	<i>Πελεκάνος, λέλεκας</i>	
Pellitus		Μπιλίτου	<i>Ο φέρων δέρμα</i>	Γδαρμένος

Λατινικά	Ιταλικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Νέα Ελληνικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
	<i>Pelo</i>	Πιέρου	Τρίχα	
	<i>Peloso</i>	Πιερόσου	Τριχωτός	
Penna, pinna		Πιένα	Φτερό	
Per in		Πρίν...	Δια μέσω τ...	
Per mollis		Πραμόλι	Πολύ μαλακός	
Per multo		Πραμούλτου	Πάρα πολύς	
Per muto		Πραμούτα	Μετακινώ, μετατοπίζω	Χρησιμοποιείται με την έννοια της επανάληψης
Per pasco		Πραπάσκου	Βόσκω, παχαίνω	Χρησιμοποιείται για την πρόσθετη βοσκή τις νύχτες του καλοκαιριού
Per sterno		Πραστέρνου	Καταστρώνω	
Per sto		Πραστάου	Στέκομαι	Κοντοστέκομαι
Per stringo		Πραστρίγκου	Συσφίγγω	Χρησιμοποιείται με την έννοια της επανάληψης
Per torqueo		Πρατουόρκου	Διαστρέφω, συστρέφω	Χρησιμοποιείται με την έννοια της επανάληψης
Per turbo		Πραντούρμπου	Διαταράσσω	Χρησιμοποιείται με την έννοια της επανάληψης
Per ungo		Πραούγκου	Αλείφω	Χρησιμοποιείται με την έννοια της επανάληψης
Per verto		Πραβαρτιές	Αναστρέφω, ανατρέπω	Συνήθης χρήση για την αναστροφή-ανατροπή του σαμαριού στο ζώο επάνω
Per vingo		Πραβίνγκου	Κατανικώ	Χρησιμοποιείται με την έννοια της επανάληψης
Perbene		Πρα μπούν	Πολύ καλά	Εξαιρετικά καλά
Percurro		Πρακούρα	Διατρέχω, διεξέρχομαι	Διαρρέω
	<i>Perdita</i>	Περντούρια ή πιέρντιρια	Απώλεια, χάσιμο	
Perditus	<i>Perduto</i>	Περντούτου	Χαμένος	
Perdo		Πιέρντου	Χάνω	
Pereo, -itum		Πιριές, πιρίτου	Χάνομαι, χαμένο	
Perfringo		Πραφρόγκου	Διαρρηγνύω, θραύω	
Perierat		Περίτου ή πιρίτου	Χαμένος	
Pernix		Παρνίτ	Ελαφρύς, ταχύς	Αυτός που πετάει. Συνήθως αναφέρεται στα πτηνά
	<i>Pescatore</i>	Πεστάρου	Ψαράς	
Petiolus		Πιτσόρου	Πόδι	

Λατινικά	Ιταλικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Νέα Ελληνικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
Pilosus	<i>Piccolo</i>	Μίκου	<i>Μικρό</i>	
Pilus	<i>Pelo</i>	Πιόσου	<i>Τριχωτός</i>	
Pinna		Πιέρου	<i>Τρίχα</i>	Τρίχα και μαλλί
Pinna		Πιένα	<i>Φτερό, πτερύγιο</i>	
Pinnatus		Πινόσου	<i>Φτερωτός</i>	
Pinso		Πιντσός	<i>Κοπανάω</i>	Χρησιμοποιείται μόνον με την έννοια "την κοπανάω" π.χ. "μι πιντσόι" = την κοπάνησα
Pinus		Πίνου	<i>Πεύκο</i>	
Piscator		Πιστάρου	<i>Ψαράς</i>	
Piscis	<i>Pisciare</i>	Πισάρια	<i>Κατούρημα, ούρηση</i>	
Piscis	<i>Pesca</i>	Πιέστι	<i>Ψάρι</i>	
Plagosus		Πλαγκόσου	<i>Κλαψιάρης</i>	
Plausus	<i>Plangere</i>	Πλαντζέρια	<i>Κλάψιμο</i>	
Plenus		Πλιούσκα	<i>Κρότος, κτύπος</i>	Κροτίδα
Plicatus		Αμπλίνου	<i>Πλήρης, γεμάτος</i>	
Plico		Πλικάτου	<i>Πλεκτός</i>	Σκυμμένος, γερμένος
Ploro, plango		Πλιέκ, Πλίκου	<i>Διπλώνω</i>	Μι πλιέκ = σκύβω, επίσης: 1. φάκελος αλληλογραφίας, 2. πλικάρια = βύζεμα και σκύψιμο
Pluo, plui, pluvia		Πλόγκου	<i>Κλαίω, θρηνώ</i>	Πλογκουόσου = κλαψιάρης
Pluvius, pluviosus		Πλουόια	<i>Στάλα, υετός</i>	Βροχή
Pollicaris		Πλουιορόσου	<i>Βροχερός</i>	Πλιβίτου = το ποντισμένο στο νερό, αυτό που κολυμπάει
Pomus		Πουλικάρου	<i>Αντίχειρας</i>	
Pomum		Πομουόσου	<i>Οπωροφόρος</i>	Δενδρώδης
Pono		Πουόμου	<i>Δέντρο</i>	
Pons, pontis		Πούν	<i>Βάζω, θέτω</i>	
Populus	<i>Ponte</i>	Πούντια	<i>Γέφυρα</i>	
Porca		Ταπουόλα	<i>Λεύκα</i>	
Porcarius		Πουόρκα	<i>Γουρούνα</i>	
Porcellus		Πο(υ)ρκάρου	<i>Χοιροβοσκός</i>	
Porcus		Πουρτσέλου	<i>Γουρουνάκι</i>	
Porta	<i>Porco</i>	Πουόρκου	<i>Γουρούνη</i>	
		Πουόρτα	<i>Πύλη</i>	

Λατινικά	Ιταλικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Νέα Ελληνικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
Portatus		Πουρτάτου	Φορεμένος	
Portio		Πάρτια	Μερίδα, μέρος	Μερίδα, πλευρά
Porto, -are		Πουόρτο, -άρια	Φέρω, φοράω	Πουρτάρια = φορεσιά, κουβάλημα
Post mane		Παϊμόνι	Μεθαύριο	
Pote, possum		Πουότι	Μπορώ, δύναμαι	Μπορεί, δύναται
Potenzia		Πουτέρια	Δύναμη, ισχύς	
Potestatem, potestas	<i>Potere</i>	Πουτέρια	Δυνατότητα	Δύναμη, εξουσία
Potis		Πατούτου	Ικανός	
Prae altus		Πρα νάλτου	Πανύψηλος	
Prae coquo		Πρι κουόκου	Προ ψήνω	Παραψήνω
Prae curro, -are		Πρα κούρα	Προτρέχω	Διαρροή
Prae dare		Πραντάρια	Παράδοση, προδοσία	
Prae datus		Πραντάτου	Παραδομένος, προδομένος	
Prae duco		Πραντούκ	Προάγω, προτείνω	Επαναφέρω
Prae longus		Πρα λούνγκου	Επιμηκύνω	Επιμήκης
Prae molis		Πρα μουόλι	Πολύ μαλακός	
Prae nomen		Πρανούμια	Επώνυμο	
Prae pono		Πραπούν	Θέτω έμπροσθεν	Επαναθέτω
Prae rodo		Πραρουόντ	Περιτρώγω	Χρησιμοποιείται ως επανάληψη για τα μηρυκαστικά
Prae sterno		Πραστιέρνου	Στρώνω, καταστρώνω	
Prae stringo		Πραστρίγκου	Περισφίγγω, περιβάλλω	Επανασφίγγω, παρασφίγγω
Prae tendo		Πρατίντου	Εκτείνω	
Prae ungo		Πραούγκου	Προαλείφω	Επαναλείφω
Praecrassus		Πρα γκράσου	Ο υπέρβαρος	
Preavius		Πραβόιου	Προπορευόμενος κάποιου	Ο σύνδεσμος ανάμεσα σε αλέτρι ζυγαριά που συνήθως ήταν από δέρμα γουρουνιού
Precarium		Πρικάρια	Χάρης, εύνοια	Χρησιμοποιείται για να δηλώσει ι-διαιτερότητα γεγονότος
Precarius		Πρικάρια	Παρακλητικός, δεητικός, ικετευτικός	Γεγονός απίθανο
	<i>Prendere</i>	Πριντέρια	Παίρνω, αρπάζω	Ανάβω, άναμμα
Pricasmus		Πρικάσμα	Προκατασκευασμένο	Παραμύθι

Λατινικά	Ιταλικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Νέα Ελληνικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
Primo, primus		Πρίμου	Πρώτος	Πρίμα πρίμα... = πρώτα πρώτα...
Primum	<i>Prima</i>	Πρίμα	Πρώτα, πριν	
Primum ver	<i>Prima vera</i>	Πρίμα βιέρα	Άνοιξη	
Pro cresco		Πρα κρέσκου	Αυξάνομαι	Παρά αυξάνομαι
Pro curro		Πρα κούρ	Προτρέχω, τρέχω, εξορμώ	Διαρρέω (για υπερχειλίση ή διαρροή)
Pro tendo		Πρατίντου	Ανατείνω, παρατείνω	
Pro dicio		Πραντάρια	Προδοσία	
Pro dico		Πρα ζικ	Προλέγω, μαντεύω	Προλέγω
Prope		Πρόπε	Κοντά	
Propinguo		Πραπρόκιου	Ζυγώνω	
Propius		Πρόπι	Εγγύτερος, πλησιέστερος	Κοντινός 0,
Prosterno		Πραστέρνου	Καταστρώνω, στρώνω	
Prosto		Αν πρόστου	Στέκομαι όρθιος	Αν πρόστα = όρθιος
Pruina	<i>Bruma</i>	Μπρούμα	Πάχνη	
Prunus		Προύνου	Δαμασκηλιά	
Pulex	<i>Pulce</i>	Πούριτς	Ψύλλος	
Pullus		Πούιου	Κοτόπουλο	Κλωσόπουλο, πουλί
Punctum		Πούντου	Στιγμή, Σημείο	
Pusca ή posca		Πούσκα	Ξύδι	
Pussilus		Πουζιμνάτου	Μικρό, κοντό	Χαμηλό κτίσμα, μικροκαμωμένος
Putor, -orem		Πουτουόρια	Δυσωδία, βρώμα	
Putresco		Πουτριζός	Σαπίζω	
Putridus		Πούτριτου	Σάπιος, σαθρός	
Puturos		Πουτουρούσου	Βρωμιάρης	Χρησιμοποιείται για τον τεμπέλη

Λατινικά	Ιταλικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Νέα Ελληνικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
----------	---------	----------------	--------------	--

Q q

Qua	<i>Qua</i>	Ουά	<i>Εντός, εδώ</i>	
Quadra		Κάντρα	<i>Τετράγωνο</i>	Χρησιμοποιείται για το κάδρο-πλαίσιο και τη φωτογραφία
Quadrus, quadrum		Κουόντρου	<i>Τετράγωνο, μεσοχώρι</i>	Χρησιμοποιείται για την πλατεία του χωριού ως τετράγωνο και για την τοπική κολοκυθόπιτα που έχει τα φύλλα γύρω-γύρω σε ρολό και στη μέση το κολοκύθι. Πιθανόν όμως να έχει και την έννοια του μεσοχωρίου αφού η πλατεία είναι στο μέσον περιπου του χωριού.
	<i>Quaggiu</i>	Ουά τζος	<i>Εδώ κάτω</i>	
Qualis	<i>Guale</i>	Κάρε	<i>Ποιος</i>	
Quam		Κουμ	<i>Όπως</i>	Όπως, πώς;
Quam, quia		Κα	<i>Ότι, πως</i>	
Quand, -o		Κον	<i>Όταν, πότε;</i>	
Quantus		Κότ	<i>Πόσος;</i>	
Quare		Κάρε	<i>Τι;</i>	Ποιος;, τι; = τσιέ; ή τσί;
Quater mille		Πάτρου μί	<i>Τέσσερεις χιλιάδες</i>	
Quattuor		Πάτρου	<i>Τέσσερα</i>	
Qui, quomodo		Κουμ	<i>Πως;</i>	
Qui vult		Τσιέ βα;	<i>Τι θέλει;</i>	
Quia		Κα	<i>Διότι</i>	
Quinque	<i>Cinque</i>	Τσίντσου	<i>Πέντε</i>	
Quinque mille		Τσίντσου μί	<i>Πέντε χιλιάδες</i>	
Quot		Κουότ, Κουότα	<i>Πόσο, πόσος</i>	
	<i>Quota</i>	Κότα	<i>Μερίδιο, δόση</i>	Τόσο
Quotennis		Ντι κουότσα ^{νι}	<i>Πόσων ετών</i>	

Λατινικά	Ιταλικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Νέα Ελληνικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
----------	---------	----------------	--------------	--

R r

	<i>Raggiungere</i>	Πραζούνγκου, πραζουντζιέρια	Προφθάνω, προλαβαίνω	
Rama		Ράμα	Σκαλίζω	
Rana		Ράνα	Βάτραχος	Πληγή
Raresco		Αραιές	Αραιώνω	Χρησιμοποιείται και για τη σημιουργία μελισσών
	<i>Razza</i>	Ράτσα	Είδος	Ράτσα, φάρα
Re ex torno		Ραστόρνου	Γυρίζω ανάποδα	Χρήση συνήθως σε αντικείμενα για την ξήρανση
Rece		Ράτσι	Ψυχρός, κρύος	
Reclino		Ανκλίν	Ανακλίνω	Υποκλίνομαι
Rectus		Ντιρέπτου	Ευθύς	
Refrico, -are		Πραφριέκ	Επανατρίβω	
Remaneo		Ραμόν/ ραμανέο	Αναμένω, μένω πίσω	
Reo, raor		Ρόου, ράουα	Κακός, κακιά	
Repauso		Ραπός	Ξαποστάζω	
Repono		Πραπούν	Επανατοποθετώ	
Rescindo		Ρασσίιντου	Ανασχίζω, διανοίγω	Διανοίγω, διασκορπώ το χόρτο
Reseratus		Ρασαρίτου	Άνοιγμα	Ξανοιγμένο σακί
Resero		Ρασαριές	Ανοίγω	Ξανοίγω το σακί
Retono		Πρατούνα	Αντιβροντώ, αντηχώ	
Reus		Ρόου	Δύστροπος	Γκρινιάρης, απαιτητικός
Revideo		Πραβίτσινου	Επισκέπτομαι εκ νέου	Η επίσκεψη της νύφης μερικές ημέρες μετά το γάμο με το γαμπρό στο πατρικό της
Revisito		Πραβιέτ	Επανεπισκέπτομαι	Ξανασυναντώ κάποιον
	<i>Ribattere</i>	Πρα μπατέρια	Ξανακτυπώ	
	<i>Ricadere</i>	Πρα καντέρια	Ξαναπέφτω	
	<i>Ricalcare</i>	Πρα καλκάρια	Ξαναπατάω	
	<i>Riccio</i>	Ρίτσου ή ρίτς	Σκαντζόχοιρος, αχινός	Η ζήνα από τις καστανιές (το αγκαθωτό που περιέχει το κάστανο)
	<i>Riconoscenza</i>	Πρακανοστέρια	Αναγνώριση	Αναγνώριση και παραγνώρισμα

Λατινικά	Ιταλικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Νέα Ελληνικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
Rideo	<i>Ridare</i>	Πραντάρια	Ξαναδίνω	Προδίδω
		Ρόντι	Γελώ	
	<i>Ridere</i>	Ραντέρια, Ρόντιρια	Γελώ	Γέλιο
	<i>Rientrare</i>	Πρααντάρια	Επιστρέφω	Επανεισέρχομαι
	<i>Rifare</i>	Πραφάκ	Ξανακάνω	Παρακάνω
	<i>Rigirare</i>	Τριγκιράρια	Γυρίζω, περιστρέφω	Το γύρισμα στο αλώνι, αλώνισμα
Rima, rimor	<i>Rilassare</i>	Πραλασάρια	Χαλαρώνω	Χαλάρωση
		Ράμα & ρίμα	Σκαλίζω	Ραμάρια = σκάλισμα
	<i>Rimanere</i>	Ραμανιέρια	Μένω	Διαμονή
	<i>Riportare</i>	Πραπουρτάρια	Παραφοράω	
	<i>Riposare</i>	Ραπουσάρια	Ξεκούραση	
	<i>Riposo</i>	Ραπούσου	Ανάπαυση	
Risus, -io		Ριζία	Περίγελος, χλεύη	Ντι ριζία = ρεζίλι, για χλεύη
	<i>Ritornare</i>	Πρατουρνάρια	Επιστρέφω	Ξαναγυρίζω
	<i>Rivendita</i>	Πραβιντούτα	Μεταπώληση	
	<i>Rividere</i>	Πραβιντέρια	Ξαναβλέπω	
Robur		Άρμπορου	Βελανιδιά	
	<i>Rodere</i>	Ροντέρια	Ροκανίζω	Ροκάνισμα
Rodo, -are		Ρόντο, -έρια	Τρώω, ροκανίζω	Χρησιμοποιείται για τα ζώα
Rogator		Ρουγκάτου	Αιτών, επαίτης	
Rogo, -are		Ρουόγκ, ρουγκάρια	Ρωτώ, εκλιπαρώ, ικετεύω	Εκλιπαρώ, ικετεύω, παρακαλώ
Ros, roris		Ρόουα	Δρόσος	
Roseus	<i>Rosso</i>	Ρουόσου	Ερυθρός	
Rosinus		Ρουσόνι	Ντροπή	
Rostrum		Ρουόστου	Ράμφος	Στόμα
	<i>Ruggine, Rogna</i>	Ράγκια	Σκουριά	Σκουριά, βρωμιά
Rumigo, -are	<i>Rugiata</i>	Ρουόουα	Δροσιά	Η πρωινή δροσιά του καλοκαιριού
	<i>Rumigare</i>	Ρούμιγκ, -άρια	Μηρυκάζω	
Rumpo, rupi		Ρούπο, ρούπι	Διαρρηγνύω, σκίζω	
Runca, runco		Ρούνκου	Βοτανίζω, αραιώνω	
Rupes		Ράπα	Πέτρα, γκρεμός	Πέτρα, γκρεμός από πέτρες
Rupicapra		Ραπακάπρα	Αγριοκάτσικο	Ράπα ντι κάπρα(ι) = κατσικόπετρα
Ruptura		Ραπούρα	Ρήγμα	Ρήγμα, σκίσιμο

Λατινικά	Ιταλικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Νέα Ελληνικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
Russeus		Ρούσου	Ξανθός	

Λατινικά	Ιταλικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Νέα Ελληνικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
----------	---------	----------------	--------------	--

S S

Sabbatum		Σόμπατα	Σάββατο	
Sacus, sacculus		Σάκου	Σακί, θύλακας	
Saevus		Σιέβου	Άγριος, τρομερός	Σκληρός, ζόρικος
Sagmarius		Σαμάρου	Σαμάρι	
Salio		Σαρ	Ορμώ	Κάνω άλμα, τινάζομαι απότομα
Salis		Σάρι	Αλάτι	
Sallietur, salsus		Σαράτου	Αλμυρό	
Saltus		Σάλτου	Άλμα	
Saluto, -are		Σαρούτ(α), -άρια	Ασπάζομαι, χαιρετώ	Ασπάζομαι, φιλώ
Sanctus	<i>San</i>	Σαμ(του)	Άγιος	Και για αγιογραφία
Sanguis, -inis		Σόντζι	Αίμα	
Sanitas	<i>Sanita</i>	Σανατάτια	Υγεία	
Sanus, -a, -um		Σανατουόσου	Υγιής	
Satullus, Saturatus		Σατούλου	Χορτάτος, κορεσμένος	
Scala	<i>Scala</i>	Σκάλα	Σκάλα	
Scaldare		Σκαλντάρια	Ζεσταίνω, προθερμαίνω	Περιλούζω κάποιον με νερό (μπουγέλωμα)
Scalpo		Σκάρτσιν	Ξύνω	
	<i>Scalzo</i>	Ντασκούλτσου	Ξυπόλυτος	
Scamnum		Σκάντου	Εδώλιο, βάθρο	Κάθισμα
	<i>Scampo</i>	Σκαπάρια	Σωτηρία	
Scandula		Σκόνταρα	Σανίδι	
Scapare		Σκαπάρια	Απαλλαγή, σωτηρία	
Scapha		Σκάφα	Σκάφη	Και ποτήρι χωρίς χερούλι
	<i>Scappare</i>	Σκαπάρια, σκαπιτάρια	Φεύγω, το σκάω	Γλυτώνω, λα σκαπιτάρια σουόρελου(ι) = το ηλιοβασίλεμα
	<i>Scarcenare</i>	Σκαρτσινάρια	Αποφυλακίζω	Ξύνω (για τη φαγούρα)
	<i>Schiarire</i>	Σαρίρια	Ξανοίγω	Χρησιμοποιείται για το ξάνοιγμα σακιού
Scio, scire		Στίου	Γνωρίζω, μαθαίνω	Γνωρίζω

Λατινικά	Ιταλικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Νέα Ελληνικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
Scirca		Σκράκα και Σίρκα	Απότομο μέρος, γκρεμός	Η ερμηνεία “Σίρκα” έχει περιοριστεί πλέον σε ονομασία γκρεμού στην περιοχή “Γκούβα αλ πόπα”
Scitus		Στιούτου	Γνωστός	
Scoatere	<i>Scuotere</i>	Σκούταρα	Τινάζω	
	<i>Scosso</i>	Σκουόσου	Κλωνισμένος	Βγαλμένος
	<i>Scudo</i>	Σκούντου	Κάλυψη, ασπίδα	Κρύβω, καλύπτω
Secale		Σικάρα	Σίκαλη	
Secula		Σιέτσιρα	Δρεπάνι	Σιετσιράρια = θερισμός, θέρος
Sedi, -eo, -ere	<i>Sedere</i>	Σάντι, σαντέρια	Κάθομαι, καθισιό	
	<i>Seduto</i>	Σαζούτου	Καθιστός	
Sella		Σιέλα	Έδρα, θρόνος	Σέλα αλόγου
Semen, -tia		Σεμίντσα	Σπόρος	
Seminatus		Σεμινάτου	Σπορά	
Semino, -areo	<i>Semina</i>	Σιέμινα, -άρια	Σπέρνω, σπορά	
Semno		Σιέμνου	Σημείο	
Septem		Σάπτι	Επτά	
Septies mille		Σάπτι μίι	Επτά χιλιάδες	
Septimana		Σαπταμόνα	Εβδομάδα	
Serenus		Σερίνου ή σιρίνου	Καθαρός, αίθριος	Ξαστεριά
Series		Σόρου	Σειρά	
Serpo, serpula		Σάρπι	Φίδι	
Serum	<i>Sera</i>	Σιέρα	Βράδυ	Και ‘εχθές βράδυ’
Servio		Σερμπιές	Δουλεύω, υπηρετώ	
Sevum		Σιέου	Λίπος	
Sexies mille		Σάσι μίι	Έξι χιλιάδες	
Si		Σι	Να	Να, θα
Sic		Σι, σα	Και, έτσι	
Sic et non		Σα Σι νου	Ναι και όχι	‘Η έτσι και όχι
Sicilare, sicirare		Σιτσιράρια	Θερίζω	Θέρισμα
Sicilis		Σιέτσιρα	Δρεπάνι	
Sido		Σόντ	Κάθομαι	Κάθομαι και στέκομαι
Sigala		Σικάρα	Σίκαλη	
Signaltium		Σουγκλιτσάρια	Λόξιγκας	

Λατινικά	Ιταλικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Νέα Ελληνικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
Singularis		Σιγκουριτάτια	Μοναξιά	
Singulus		Σίγκουρου	Μόνος, κατά μόνας	
Sinus		Σίνου	Στήθος, μαστός	
Sisti, stiti		Στάου	Στέκομαι	
Socer, -rus	<i>Suocera</i>	Σουόκρου, -α	Πεθερός, -ά	
Socius		Σουότσου	Σύντροφος, σύζυγος, κοινωνός	Σύντροφος, φίλος
	<i>Soffiare</i>	Σουφλιάρια	Φυσώ	Φύσημα
	<i>Soffio</i>	Σούφλου	Φύσημα	Φυσώ
Sol, solis		Σουόρι, σουόρε	Ήλιος	
Somnus	<i>Sonno</i>	Σουόμνου, σουόνου	Ύπνος	
	<i>Sopra</i>	(Τ)σουόπρα	Πάνω	
	<i>Sorcio</i>	Σουόρικου	Ποντικός	
Soror	<i>Suora, sorella</i>	Σουάρα	Αδελφή	
Sortior, -sum, sors, sortitus	<i>Sorte</i>	Σουόρτσου	Κλήρος, τύχη	Κλήρος
	<i>Sostare</i>	Στάρια	Σταματώ	Σταμάτημα, στάση
	<i>Sparento</i>	Σπαριέρια	Τρόμος	Τρομάρα
	<i>Spargere</i>	Σπαρτζέρια	Σκορπίζω	Χάλασμα
Spargo		Σπάργκου	Διασκορπίζω	Χαλάω
	<i>Spellare</i>	Σπιλάρια	Γδέρνω, ξεφλουδίζω	Πλένω
Spica		Σπίκου	Στάχυ	
Spicatus		Ανσπικάτου	Σταχουασμένος	
	<i>Spiccare</i>	Ντασπικάρια	Αποκολλώ, αποσπώ	Συνήθως χρησιμοποιείται για το σχίσμο ξύλου
Spina		Σπίνου	Αγκάθι	
Spinus		Σπινόσου	Αγκαθωτό	
Spiritus		Σπίρτου	Οινόπνευμα, πνεύμα	Χρησιμοποιείται και για το πυρέιο (σπίρτο)
Spuma		Σπούμα	Αφρός	
Spumare		Ανσπουμάρια	Άφρισμα	
Spuo, -ere		Σκουπιές, -ίρια	Φτύνω	
Spurious		Σπουρικάτου	Νόθος, βδελυρός	‘τζιτζιφιόγκος’
	<i>Stampa</i>	Στάμπα	Τύπωμα, αποτύπωμα	

Λατινικά	Ιταλικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Νέα Ελληνικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
Stare		Στάου/ στάρια	Σταματώ, σταμάτημα (στάση)	
	<i>Stasera</i>	Στασιέρα	Απόψε	
Status, -um		Στάτου	Στάση	Στάση, στάου = στέκομαι στατούτου = σταματημένος
Stella		Στιέλα και Στέουα	Αστέρι	
Stercorare		Στρικουράρια	Στραγγίζω	Στράγγισμα
Sterillis		Στιέρπου	Στείρος, άτεκνος	
Sterno		Στιέρνω	Στρώνω	
Stingere		Στίντζερε	Σβήσιμο, ξεθώριασμα	
Stinguo, stingo		Στίγκου	Σβήνω	Σβήνω, ξεθωριάζω
Stirpitus		Στιρπίτου	Ριζικά	Το αποβληθέν νεογνό, έχει στερέψει (για υγρό)
Stiti, -ere		Στιέτ, στιτάρια	Μένω, δεν προχωρώ	Περιμένω, αναμονή
Sto		Στάου	Στέκομαι όρθιος, ίσταμαι	
	<i>Stoppare</i>	Στουπάρια	Κλείνω	Κλείσιμο, βούλωμα
Strabo		Στράμπου	Στραβός, παράξενος	Φαφούτης, ελλιπής
Stramentum		Στραμινάτου	Στρώμα, τάπητας	Συντεθλιμμένα αντικείμενα (φυτικής προέλευσης)
Stremo		Στριμέσου/ στριμίρια	Φθάνω στα όρια	Εργασία απαλλαγής εδάφους από πέτρες
Strepitus		Στριπίτου	Ψόφος	Αποξηραμένος, στεγνός
Stricoria		Στρικόρια	Τσαντίλα	Στρικόρια = στράγγισμα
Strictus		Στρίγκτου, στρίπτου	Σφικτός, στενός	Στενός, σφικτός
	<i>Stringere</i>	Στρίντζερια	Σφίξιμο	
	<i>Stringersi</i>	Στριντζέτσα	Σφίξιμο	
Stringo		Στρίνγκου	Σφίγγω	
	<i>Strizzare</i>	Στρικουάρα	Στραγγίζω	Στρικουράρια = στράγγισμα
Strues, -is		Στρούρια	Κατασκεύασμα	Συνοικέσιο, ταίριασμα
Strunga		Στρούγκα	Στρούγκα, αλμεκτήριο	
Stupa		Στούπ	Βουλώνω	
Sub		Σουπ	Κάτω από, υπό	
Subcerno		Τσιέρνου	Κοσκινίζω	
Subjugis		Ζουζία	Υποζύγιο	
Subtilis		Σαπτσόρια	Λεπτός	

Λατινικά	Ιταλικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Νέα Ελληνικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
Subtus subalare		Σουπ τασουόρα	Υπομάσχαλα, παραμάσχαλα	
Sudatio	<i>Sudare</i>	Ανσουντάρια	Εφίδρωση	
Sudo		Ανσουντ	Ιδρώνω	
Sudor	<i>Sudore</i>	Σου(α)ντόρια	Ιδρώτας	
Suflo, sufflo		Σούφλου	Φυσώ	
Sugere		Σουγκάρου	Βυζανιάρικο	
Sugo		Σούγκ	Εκμυζώ, βυζαίνω	
Sum		Σαμ	Υπάρχω, είμαι	Είμαι
Summa		Σούμα	Λεπτή ύφανση	Τα φύλλα του καλαμποκιού ή της βελανιδιάς που μάζευαν για τροφή των ζώων
Sumptuosus		Σκουμπατουόσου	Ακριβός	
Superus, super		Τσούπρου	Ο πάνω	
Supra, supera		Τσούπρα	Πάνω	
Surdus		Σούρντου	Κουφός	
Sursum		Σούσου	Άνω	Ανηφόρα, 'λα σούσου' = προς τα επάνω
Sutura		Κασατούρα ή κουασατούρα	Ραφή	

Λατινικά	Ιταλικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Νέα Ελληνικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
----------	---------	----------------	--------------	--

T t

Tabitus		Ντουμπίτου	Τοκετός	Αποκτηθείς
Tabula	<i>Tabella</i>	Ταμπιέλα	Πινακίδα, ταμπέλα	
Taceo, -ere		Τάκ/ τατσιέρια	Σιωπώ, σιωπή	
Tacite		Τασιίτου	Ήσυχα	Ήσυχος, σιωπή
Tacitunitas		Τατσιέρια	Σιωπή	
Tactare	<i>Tocco</i>	Τουόκ	Χτυπώ την καμπάνα	
	<i>Tagliare</i>	Ταϊάρια	Κοπή, τομή	
Taliatus		Ταϊάτου	Κομμένος	
Talis		Τάρι	Τέτοιος	
Tardesco		Τουρντιές	Επιβραδύνομαι	Λιγοστεύω ποσότητα ξοδεύοντας
Te		Τι	Σε	Τι τσον = σε κρατώ
Temporivus		Τιμπουρία	Πρώιμο, πρόωρο	
Tempus		Τίμπου	Εποχή, χρόνος	Έτος, χρόνος
Tendo		Τίντου	Απλώνω	
Teneo		Τσόν	Κρατώ	
Tener	<i>Tenero</i>	Τίνερου	Τρυφερός	Νέος
Teneritas, -ia	<i>Tenerezza</i>	Τινιρέτσα	Τρυφερότητα	Νιάτα
Tensus		Τίνσου	Απλωμένος	
	<i>Tenuta</i>	Τσανέρια	Κράτημα	Τσανούτα = κρατημένη
Ter mille		Τριέι μί	Τρεις χιλιάδες	
Terra		Τσάρα	Γη	Χώμα γήινο
Tersus		Στιέρσου	Καθαρός, λείος	Επί πλέον σκουπισμένος
Teta		Τιέτα	Θεία	
Theca		Τιέκα	Θήκη	Θήκη ξίφους, μαχαιριού
Tibiale		Τιμπιάτου	Περικνημίδα	Το 'κέλυφος' του χαρακτήρα, η νοοτροπία
	<i>Tocco</i>	Τουόκ	Χτύπημα	Χτύπημα καμπάνας
Tondeo		Τούντου	Κουρεύω	
Tono		Τουν(ου)	Βροντάω	
Tonsus, tunsus		Τούνσου	Κουρεμένος	

Λατινικά	Ιταλικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Νέα Ελληνικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
Tonus, tonitrus		Τουνάρια	<i>Βροντή κερανού</i>	
	<i>Torcere</i>	Τορτσέρια	<i>Στρίβω</i>	Κλώθω, στρίβω την κλωστή
Torcular		Τουρκουλάτου	<i>Κυκλικός</i>	Στρόγγυλος
	<i>Tornare</i>	Τουρνάρια	<i>Επιστροφή</i>	Επιστροφή, γύρισμα στην άλλη πλευρά
Torno		Τουόρνου	<i>Στρογγυλεύω</i>	Γυρίζω, επιστρέφω
Torqueo, torsi		Τουόρκου, τουόρσι	<i>Κλώθω</i>	Όταν από το μαλλί φτιάχνουμε την κλωστή
Torsus		Τουόρσου	<i>Στριμμένος</i>	Χρησιμοποιείται για την κλωστή
Torturum		Τουρτούρα	<i>Τρυγόνι</i>	
Tortus		Τουόρτου	<i>Στροφή, ελιγμός</i>	Το νήμα μετά το κλώσιμο ή τη συστοτροφή του με άλλο(α) νήμα(τα)
	<i>Tosse</i>	Τούσα	<i>Βήχας</i>	
Totus, toto		Τουότ(ου)	<i>Όλος, ολόκληρος</i>	
	<i>Tracolla</i>	Τρακουόλου	<i>Ιμάντας</i>	Τροχός
Tractio		Τράζιρια	<i>Έλξη, τράβηγμα</i>	
Tracto, traho		Τράγκ	<i>Τραβώ, έλκω</i>	
Trahere		Τράζιρια	<i>Έλξη, τράβηγμα</i>	
Trama		Τράμα	<i>Υφανση, υφάδι</i>	Το λεπτό νήμα για την ύφανση (υφάδι)
Tramitto		Τριμιέτ	<i>Στέλνω</i>	
Transeo		Τριέτσιρια	<i>Πέρασμα</i>	Τριτσέου = περνούσαν
Trec		Τριέκ	<i>Περνώ</i>	
Trecenta		Τριέι σούτι	<i>Τριακόσια</i>	
Tremo, tremere		Τριέμουρ(α)/ τρεμουράρια	<i>Τρέμω/ τρεμούλα</i>	
Tres		Τριέι	<i>Τρία</i>	
Tribulare, tribulo	<i>Trebbiare</i>	Τρίγκιρ(α)	<i>Αλωνίζω</i>	Τριγκιράρια = αλώνισμα
Triste		Τρασκαίτου	<i>Περίλυπος,</i>	Περίλυπος, συγκινημένος
Triturans		Τριγκιράρια	<i>Αλώνισμα</i>	
Truncatus		Τρουνσκαίρια	<i>Αποκοπή, ακρωτηριασμός</i>	Χρησιμοποιείται στην αποκοπή (διαχωρισμό) των κοπαδιών σε μικρότερα συνήθως ομοειδή
Truncus	<i>Tronco</i>	Ντρόγκου	<i>Κορμός, στέλεχος</i>	Λεπτός και μακρύς κορμός, συνήθως για το τίναγμα καρπών σε καρυδιές, καστανιές
Τρυρυ		Τρούπου	<i>Σώμα, παράστημα</i>	Παράστημα

Λατινικά	Ιταλικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Νέα Ελληνικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
Tsuma		Τσούμα	<i>Τούφα μαλλιών, κορυφή, φούσκωμα</i>	Πανούκλα Στην Κούπα Τσούμα ονομάζεται κορυφή στη ΒΔ. πλευρά της Παλιάς Κούπας με μικρή τούφα δέντρων, όπου στη διάρκεια του Α΄ Π.Π. ήταν στημένο το παρατηρητήριο των συμμάχων.
Tu		Του	<i>Εσύ</i>	
Tua		Τα	<i>Δική σου</i>	
Tunc, tum-ce		Τούντσια/ τούμτσια	<i>Τότε</i>	
Tundo		Τούντου	<i>Κουρεύω</i>	
	<i>Tuonare</i>	Τούνα/ τουνάρια	<i>Βροντάει</i>	Χρησιμοποιείται για κεραυνό
	<i>Turbare</i>	Αντούρμπου/ αντουρμπάρια	<i>Διαταράσσω, αναστατώνω/ αναστάτωση</i>	Χρησιμοποιείται και για το λυσσασμένο όπως επίσης και για αυτόν που κάνει τρέλες
Turbate, turbitu		Αντουρμπάτου	<i>Ταραγμένος</i>	Λυσσασμένος, σαλεμένος
Turris		Τάρου	<i>Φορτίο</i>	
Turtur		Τουρτούρα	<i>Τρυγόνι</i>	
Tussio		Τουσός	<i>Βήχω</i>	
Tussis		Τούσα, τουσόρια	<i>Βήχας, βήξιμο</i>	
Tuus, tua, tuum		Τόου, τα, τόου	<i>Δικός, -ή, -ό σου</i>	
Tympanus		Τόμπανα	<i>Τύμπανο</i>	

Λατινικά	Ιταλικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Νέα Ελληνικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
----------	---------	----------------	--------------	--

U u

Über		Ούζερου	Μαστός	Μαστός θηλαστικού
Ubi		Ούντι	Που;	
Ubi, -dies	<i>Ubbidire</i>	Ουμπιντίρια	Υπακούω	Ψάχνω, γυρεύω, ψάξιμο
	<i>Uccidere</i>	Ουτσίντιρια	Σκοτώνω	Αναφέρεται μόνο σε τραυματισμό
Udare		Ουντάρια	Βρέχω	Διαβροχή, βρέξιμο
	<i>Udire</i>	Ούντ/ ούντιρια	Ακούω/ ακοή,	
Udus		Ούντου	Υγρός	Υγρός, βρεγμένος
Ulcero, ulciscor		Ουτσίντου	Πληγώνω	Τραυματίζω
Ulmus	<i>Olmo</i>	Ουόλμου	Φτελιά	
Umbilicus		Μπουρίκου	Ομφαλός	
Umbra		Ούμπαρα	Σκιά	
Umbrosus		Ουμπαρόσου	Σκιώδης	
Umerus		Νούμερου	Ώμος	
Una ora		Ούνα ουάρα	Μια φορά	
Unctio		Ούντζιρια	Επάλειψη	
Unctus	<i>Unto</i>	Ουντουόσου	Λιπόδης	Ούντου = βούτυρο, λίπος
Unde		Ούντε, Ντι ούντε	Πού; από πού; από ό-που	
Ungo	<i>Ungere</i>	Ούνγκου	Αλείφω	Αλείφω, σοβαντίζω
Unguis, ungula	<i>Unghia</i>	Ούνγκλια	Νύχι	Για τα ζώα με σπλή χρησιμοποιείται το “κουπίτα” = σπλή
Unus, -a, -um		Ούν, -α, ούν	Ένας, μία, ένα	
	<i>Uono</i>	Ουόου	Αυγό	
Urupa		Πουπιέζα	Τσαλαπετεινός	
Urlo	<i>Urlo/ urlare</i>	Ούρλου/ ουρλάρια	Ωρύομαι/ ουρλιαχτό	Ουρλιάζω
Ursa, -us, -ina		Ουρσουόνια	Αρκούδα	
Urtica		Ουρτζίκα	Τσουκνίδα	
	<i>Uscio</i>	Ούσα	Είσοδος	
	<i>Uscio!</i>	Ιές!	Βγες!, έβγα!	
Uva		Ούα	Σταφύλι	

Λατινικά	Ιταλικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Νέα Ελληνικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
----------	---------	----------------	--------------	--

Vacca		Βάκα	Αγελάδα	
Vada		Βάντα	Πέρασμα, διάβαση	Πέρασμα των σειρών στα φυτά με το νερό (πότισμα με το αυλάκι)
Validus		Ανβαλίτου	Εύρωστος	Ανβαλίρια = το χτύπημα των μάλλινων στη νεροτριβή για να γίνουν χνουδωτά
Vallis	<i>Valle</i>	Βάλια	Κουιάδα, χαράδρα	Ποτάμι, χαράδρα
	<i>Vampiro</i>	Βουμπίρου	Βαμπίρ, βρικόλακας	
Vena		Βίνα	Φλέβα, αρτηρία	
Venditio	<i>Vendere</i>	Βιντιέρια	Πώληση	
Vendo		Βίντου	Πουλώ	
Vendus, ventus		Βίν, -του	Άνεμος, αέρας	Βιν-τουράρια = το λίχνισμα των δημητριακών & οσπρίων (κοσκίνισμα στο ρεύμα αέρα)
Veneris		Βίνια	Παρασκευή	
Venetus		Βίνατου	Γαλάζιο	
Veni, venio		Βίνι	Έρχεται	
Veni, vidi, vici		Βινί, βιζούι, βίνσου	Ήλθα, είδα, νίκησα	
Ventosus		Βιν, -τουόσου	Αέρινος	
	<i>Verdura</i>	Βιερντιέτσα	Ζαρζαβατικά	Πρασινάδα
Vere, verus, veritas		Βιέρια	Αλήθεια	Εμπιστοσύνη
Veris		Βιέρα	Καλοκαίρι	
Vermis		Γκιάρμι	Σκουλήκι	
Verto		Ανβαρτιές	Στρέφω	
Vesica		Μπισίκα	Φούσκα, κύστη	
Vespa		Γκιάσπι	Σφήκα	
Vester		Βουόστρου	Ημέτερος, δικός σας	
Vestra		Β(ου)όστρα	Δική σας	
Veteranus		Μπιτόρνου	Παλιός, βετεράνος	Παλιός, ηλικιωμένος
Vetulus		Βετούλι	Ολίγον παλιός	Βετούλι = ενήλικο κατοικίδιο (απογαλακτισμένο)

Λατινικά	Ιταλικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Νέα Ελληνικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
Vetus	<i>Vecchio</i>	Βέκλιου	Γέρος, παλιός	Παλιός
Victus		Βιέκου	Βίος	
Victus		Γκίπτου	Τρόφιμα, δημητριακά	Δημητριακά
Video		Βιέτ	Βλέπω, κοιτάζω	Μπούνα βιντιέρια = καλή αντάμωση, βιντιέλα = όραση, φως
Vigilia		Βιγκλιάρια	Φύλαξη	
Vigilo		Βιέγκλιου	Φυλάσσω, αγρυπνώ	
Vinea	<i>Vigna</i>	Βίνια	Αμπέλι	
Vingo, vince		Βίνγκου, βίνσι	Νικώ	
Vinio		Βιν	Έρχομαι	
Vinosus		Βινόσου	Οινώδης	
Vinum		Βίνου	Κρασί	
Virens	<i>Verde</i>	Βιέρντι	Πράσινο, χλωρό	
Virga, virgeus		Βιρτζέουα	Ράβδος	Βίτσα, κληματσίδα
Viridis, viride	<i>Verde</i>	Βιέρντι	Πράσινος, χλωρός	
Visita		Βιζίτα	Επίσκεψη	
Visito		Βιζούτου	Βλέπω συχνά, επισκέπτομαι	Βιζίτα = επίσκεψη στη γιορτή
Vissina		Μπισόνα	Πορδή, κλανιά	
Visus, visio, visum		Βίσου	Όραμα, όραση, όνειρο	Βίσου = όνειρο, όραμα βιντιέρια = παρατήρηση βιντιέλα = όραση, φως
Vita		Βίτα	Ζωή, ύπαρξη	Χρησιμοποιείται για τα ζώα (π.χ. "la vita" = στο ζώο), ενώ για τη ζωή (βίο) χρησιμοποιείται το "βιέκου" ή "γκί-του"
Vitulus, vitellus		Βιτσόλου	Μοσχάρι	Βιτούι = νεαρό και απογαλακτισμένο κατσικάκι, βετούλι
Vivus		Γκίου	Ζωντανός	
Voco		Βικνιές	Καλώ	
Volo, volui		Βουόι	Θέλω	
Voltur, vultur		Βαλτούρ	Γύπας	Όρνιο
Vomitus		Βουμάρια, βουματούρα	Εμετός	
Vomo		Μι βουόμ	Κάνω εμετό	
Vos	<i>Voi</i>	Βόι	Εσείς	
Vostru		Βουόστρου	Δικό σας	

Λατινικά	Ιταλικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Νέα Ελληνικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
----------	---------	----------------	--------------	--

Z z

<i>Zanzara</i>	Τσαντσανάρου	Κουνούπι
<i>Zappa</i>	Σάπα	Τσάπα
<i>Zappare</i>	Σαπάρια	Τσάπισμα
<i>Zucchero</i>	Σικιέρου	Ζάχαρη

ΜΕΡΟΣ

II

Νέα Ελληνική στοίχιση

Νέα Ελληνικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Λατινικά	Ιταλικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
<h1>A α</h1>				
Αβέβαιο, αμφίβολο	Σουμπιλία	<i>Instabilis</i>		
Αγγείο, δοχείο	Μάτρα	<i>Mataria, matula</i>		Παγούρι
Αγελάδα	Βάκα	<i>Vacca</i>		
Άγιος	Σαμ(του)	<i>Sanctus</i>	<i>San</i>	Και για αγιογραφία
Αγκάθι	Σπίνου	<i>Spina</i>		
Αγκαθωτό	Σπινόσου	<i>Spinusus</i>		
Αγκαλιά	Αμπράτσα		<i>Abbracio</i>	
Αγκίστρι, αγκιστρωτό	Χαμούτου	<i>Hamatus, hamus</i>		Χαμούτι για ζέψιμο αλόγου
Αγκώνας	Κουότου	<i>Cotis</i>		
Αγκώνας	Κουότου	<i>Cubitus</i>		
Άγνοια	Νι στιρία	<i>Nescire</i>		
Αγοράζω	Κουμπουράρια		<i>Comperare</i>	Αγορά
Άγουρος, άψητος	Νι κόπτου	<i>Incoctus</i>		
Αγριοκάτσικο	Ραπακάπρα	<i>Rupicapra</i>		Ράπα ντι κάπρα(ι) = κατσικόπετρα
Άγριος, τρομερός	Σιέβου	<i>Saevus</i>		Σκληρός, ζόρικος
Άγρος	Άγκρου	<i>Ager, -us, agri</i>	<i>Agro</i>	
Άγω, οδηγώ	Ντούκ	<i>Ad duco</i>		
Αδελφή	Σουάρα	<i>Soror</i>	<i>Suora, sorella</i>	
Αδελφός	Φράτι	<i>Frater</i>	<i>Fratello/ frate</i>	
Αδιάρρηκτος	Νι ρούπτου	<i>Irruptus</i>		
Αδράχτι	Φούσου	<i>Fusus</i>	<i>Fuso</i>	
Αδυναμία	Νιπουτέρια	<i>Impotentia</i>		
Αέρινος	Βιν, -τουόσου	<i>Ventosus</i>		
Αίμα	Σόντζι	<i>Sanguis, -inis</i>		
Αιτών, επαίτης	Ρουγκάτου	<i>Rogator</i>		
Ακαλλιέργητος	Νιαράτου	<i>Inaratus</i>		Μη οργωμένο

Νέα Ελληνικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Λατινικά	Ιταλικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
Ακανθόχοιρος	Ρίτσου	<i>Ericius</i>		Ο αγκαθωτός φλοιός που περικλείει το κάστανο, η ζήνα
Ακέραιος	Αντριέγκου	<i>Intitus</i>		
Ακοή, άκουσμα	Ουζόρια	<i>Ausitio</i>		
Ακούρευτος	Νι τούνσου	<i>Intonsus</i>		
Ακούω	Σκούλτου	<i>Auscuito</i>		
Ακούω, -ει, υπακούω	Ούντι	<i>Audio</i>		
Ακούω/ ακοή	Σκούλτο/ σκουλτάρια		<i>Ascoltare</i>	
Ακούω/ ακοή,	Ούντ/ ούντιρια		<i>Udire</i>	
Ακριβής	Κουράτου	<i>Accuratus</i>		Ακριβής, καθαρός (με την έννοια του αμιγούς)
Ακριβός	Σκουμπατουόσου	<i>Sumptuosus</i>		
Ακριβώς	Πούντου		<i>Appunto</i>	
Αλάτι	Σάρι	<i>Salis</i>		
Αλέθω	Μάτσιν	<i>Machino</i>		
Αλείφω	Πραούγκου	<i>Per ungo</i>		Χρησιμοποιείται με την έννοια της επανάληψης
Αλείφω	Ούνγκου	<i>Ungo</i>	<i>Ungere</i>	Αλείφω, σοβαντίζω
Άλεση	Ματσινάρια		<i>Macinare</i>	
Αλέτρι	Αράτου	<i>Arator, Aratrum</i>		
Αλεύρι	Φαρίνα	<i>Farina</i>		
Αλήθεια	Βιέρια	<i>Vere, verus, veritas</i>		Εμπιστοσύνη
Αλλά, όμως	Μα		<i>Ma</i>	
Αλλαγή, βγάλσιμο, μετακίνηση	Μουτάρια	<i>Mutare</i>	<i>Mutare</i>	
Άλλη	(Α)λάντα	<i>Aliunde</i>		
Άλλος	(Α)λάντου	<i>Aliud, Alalant</i>		
Άλλος, -η, -ο	Λάντου, -α, -ου	<i>Alter, -a, -um</i>		
Άλμα	Σάλτου	<i>Saltus</i>		
Αλμυρό	Σαράτου	<i>Sallietur, salsus</i>		
Άλογο	Κάλου	<i>Calvallis</i>		
Αλώνι	Άργκια	<i>Area</i>	<i>Aia</i>	
Αλωνίζω	Τρίγκιρ(α)	<i>Tribulare, tribulo</i>	<i>Trebbiare</i>	Τριγκιράρια = αλώνισμα
Αλώνισμα	Τριγκιράρια	<i>Triturans</i>		

Νέα Ελληνικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Λατινικά	Ιταλικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
Άμαξα	Κάρου	<i>Carrus</i>		
Αμαρτία, σφάλμα	Πεκάτι ή πικάτι	<i>Peccatum</i>	<i>Peccato</i>	Αμαρτία, κρίμα
Αμάσητος	Νι μαστικάτου	<i>Immasticatus</i>		
Αμαυρίζω	Ντανιγκριές	<i>Denigro, -are</i>		Καταμαυρίζω
Αμπέλι	Βίνια	<i>Vinea</i>	<i>Vigna</i>	
Ανάβω	Πρίντου	<i>Apprendo</i>		
Αναγγέλλω, αναγγελία	Νούντια	<i>Nuntio, nuntie</i>		Γάμος
Αναγνώριση	Πρακανοστέρια		<i>Riconoscenza</i>	Αναγνώριση και παραγνώρισμα
Ανάκληση	Ανκλινάρια	<i>Declinare</i>		Και υπόκλιση, προσκύνημα
Ανακλίνω	Ανκλίν	<i>Reclino</i>		Υποκλίνομαι
Αναλώνω	Νταμπιέου	<i>Debeo</i>		Αναφέρεται σε πόσιμο είδος
Αναμένω, μένω πίσω	Ραμόν/ ραμανέο	<i>Remaneo</i>		
Ανάπαυση	Ραπουόσου		<i>Riposo</i>	
Ανάπηρος	Μανκουόσου	<i>Mancus</i>		Σε κατάσταση δύσκολη
Ανάπηρος, σε δυσκολία	Μανκουόσου	<i>Mancusum</i>		
Αναπληρώνω, γεμίζω	Άμπλιου	<i>Impleo</i>		
Αναστρέφω, ανατρέπω	Πραβαρτιές	<i>Per verto</i>		Συνήθης χρήση για την αναστροφή-ανατροπή του σαμαριού στο ζώο ε-πάνω
Ανασχίζω, διανοίγω	Ρασσίντου	<i>Rescindo</i>		Διανοίγω, διασκορπώ το χόρτο
Ανατείνω, παρατείνω	Πρατίντου	<i>Pro tendo</i>		
Άνεμος, αέρας	Βίν, -του	<i>Vendus, ventus</i>		Βιν-τουράρια = το λίχνισμα των δημητριακών & οσπρίων (κοσκίνισμα στο ρεύμα αέρα)
Ανεψιά, εγγονή	Νεπότα	<i>Neptis</i>		
Ανεψιός	Νεπότου	<i>Abnepos, abnepotis</i>		Ανεψιός και εγγονός
Ανεψιός	Νεπότου, -ουλου	<i>Nepos, -tis, -tulus</i>	<i>Nipote</i>	Ανεψιός, εγγονός
Ανήμπορος, αδύναμος	Νιπατουόσου ή νιπατούτου		<i>Impotente</i>	
Ανθίζω	Ανφουρλέσκου ή ανφουρλιές	<i>Effloresco</i>		
Ανθίζω	Ανφλουόρια	<i>Floreo, -ere</i>		
Άνθος	Φλουόρια	<i>Floris</i>	<i>Flore</i>	

Νέα Ελληνικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Λατινικά	Ιταλικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
Άνθρωπος	Οούμου	<i>Homo</i>	<i>Uomo</i>	Άνθρωπος αλλά και άνδρας
Άνοιγμα	Ρασαρίτου	<i>Reseratus</i>		Ξανοιγμένο σακί
Ανοίγω	Ρασαριές	<i>Resero</i>		Ξανοίγω το σακί
Άνοιξη	Πρίμα βιέρα	<i>Primum ver</i>	<i>Prima vera</i>	
Αντιβροντώ, αντηχώ	Πρατούνα	<i>Retono</i>		
Αντιλαμβάνομαι	Αντσιλιέ(γ)κ	<i>Intelligo, Intellego</i>		Αντιλαμβάνομαι, καταλαβαίνω
Αντίχειρας	Πουλικάρου	<i>Pollicaris</i>		
Ανυπόδητος, ξυπόλητος	Ντασκούλτσου	<i>Discalceatus, Disculcius</i>		
Άνω	Σούσου	<i>Sursum</i>		Ανηφόρα, 'λα σούσου' = προς τα επάνω
Αόρατος	Νι βιζούτου	<i>In visibilis</i>		
Απαλλαγή, σωτηρία	Σκαπάρια	<i>Scapare</i>		
Απελέκητος	Νι ντουράτου	<i>Indoratus</i>		
Απέναντι, πέρα	Αν νάπαρτι	<i>In a parte</i>		
Απεχθής, βαρύς	Ουντιόσου	<i>Odiosus</i>		Συχνότερη χρήση στη λέξη ουόντι = βαρύς, άχρηστος
Απλωμένος	Τίνσου	<i>Tensus</i>		
Απλώνω	Αντίντου	<i>Intendo</i>		
Απλώνω	Τίντου	<i>Tendo</i>		
Απλώνω, εκτείνω	Τίντου	<i>Extendo</i>		
Από πάνω	Ντι τσούπρα		<i>Do sopra</i>	
Από πάνω, άνωθεν	Ντι τσούπρα	<i>De super</i>		
Απογλείφω	Νταλίνγκου	<i>De lingo</i>		
Αποξεύω	Ντασανζούγκου	<i>Abjungo</i>		
Αποθέτω, καταθέτω	Νταπούν	<i>Depono</i>		
Αποκοιμούμαι	(Α)ντουόρμου	<i>Ad dormisco</i>		
Αποκολλώ, αποσπώ	Ντασπικάρια		<i>Spiccare</i>	Συνήθως χρησιμοποιείται για το σχίσμο ξύλου
Αποκομμένος	Ντατούνσου	<i>Detonsus</i>		Κουρεμένος
Αποκοπή, ακρωτηριασμός	Τρουνσκαίρια	<i>Truncatus</i>		Χρησιμοποιείται στην αποκοπή (διαχωρισμό) των κοπαδιών σε μικρότερα συνήθως ομοειδή

Νέα Ελληνικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Λατινικά	Ιταλικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
Αποκόπτω, καταστρέφω, φονεύω	Ουτσίντου	<i>Occido</i>		Χρησιμοποιείται για τον τραυματισμό με την έννοια του “τραυματίζω”
Αποκόπτω, περιτρώγω	Τούντου	<i>Attondeo</i>		Κουρεύω
Αποκρύπτω	Ντασκούντου	<i>Decondo</i>		
Αποκρύπτω	Σκούντου	<i>Occulto</i>		Σκουντιέρα = απόκρυψη
Αποκρύπτω, καλύπτω	Σκούντου	<i>Abscondo</i>		
Απομακρύνω, εκδιώκω	Σπιέλ	<i>Aspello</i>		Πλένω, απομακρύνω
Απομειώνω, ελαττώνω	Ντασκριέσκου ή ντακριέσκου	<i>Decresco</i>		
Απόνερα	Λατούρα	<i>Lotura</i>		
Απότομο μέρος, γκρεμός	Σκράκα και Σίρκα	<i>Scirca</i>		Η ερμηνεία “Σίρκα” έχει περιοριστεί πλέον σε ονομασία γκρεμού στην περιοχή “Γκούβα αλ πόπα”
Αποτρέπω, αποκρούω	Αμπαράρια		<i>Parare</i>	Αναφέρεται στο “κουτούλιασμα” των ζώων
Αποφυλακίζω	Σκαρτσινάρια		<i>Scarcenare</i>	Ξύνω (για τη φαγούρα)
Αποχωρίζω, ξεξεύω	Ντασζούγκου	<i>De jugo, -are</i>		
Απόψε	Στασιέρα		<i>Stasera</i>	
Απρίλιος	Απρίλι	<i>Aprilis</i>		
Απώλεια, χάσιμο	Περντούρια ή πιέρντιρια		<i>Perdita</i>	
Αραιός	Ρούνκου	<i>E runco</i>		
Αραιώνω	Αραιές	<i>Raresco</i>		Χρησιμοποιείται και για τη σημουργία μελισσών
Αρίθμηση, μέτρημα	Νουμεράρια	<i>Numeratio</i>		
Αριστερός	Λιέβου	<i>Laevus</i>		
Αριστερός	Λιέβου	<i>Leavus</i>		
Αρκούδα	Ουρσουόνια	<i>Ursa, -us, -ina</i>		
Άρμεγμα	Μουλτζέρια	<i>Mulctus</i>	<i>Mungere</i>	
Άρμεγμα	Μούλτζιρια ή μουλτζέρια	<i>Mulsura</i>		
Αρμέγω	Μούλγκου	<i>Emulgeo</i>		
Αρμέγω	Μούλγκου	<i>Immulgeo</i>		

Νέα Ελληνικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Λατινικά	Ιταλικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
Αρμέγω	Μούλγκου	<i>Mulgeo</i>		
Αρνί	Ν ιέλου	<i>Agnellus</i>		
Αρσενικός	Μάσκουρι	<i>Masculus, -inus</i>	<i>Maschio</i>	
Ασήμι	Ρεζίντου	<i>Argento</i>		
Άσκηση εξουσίας, κουμάντο	Κουμάντου		<i>Comando</i>	
Ασκός, σάκος	Κουλιέου	<i>Culeus</i>		Λουκάνικο
Ασπάζομαι, χαιρετώ	Σαρούτ(α), -άρια	<i>Saluto, -are</i>		Ασπάζομαι, φιλώ
Ασπρίζω	Αλμπίρια	<i>Albire</i>		Άσπρισμα
Άσπρος	Άλμπου	<i>Albus</i>		
Αστέρι	Στιέλα και Στέουα	<i>Stella</i>		
Άσωτος, ακόλαστος	Γκνόνσικου	<i>Ganeo, -onis</i>		Βρωμιάρης
Ατονία, βλακεία/ φθορά	Λανγκουόρια	<i>Languor, -is</i>	<i>Logorio</i>	Ασθένεια του μεσαίωνα, πιθανότατα πανώλη ή τυφοειδής πυρετός
Αυγή, χάραγμα	Αουζόρα	<i>Aurora</i>		
Αυγό	Οούου	<i>Ovum, ovo</i>		
Αυγό	Οούου		<i>Uovo</i>	
Αύγουστος	Αύγκουστο	<i>Augustus</i>		
Αυξάνομαι	Κριέσκου	<i>Cresco</i>		Αυξάνομαι, μεγαλώνω
Αυξάνομαι	Πρα κρέσκου	<i>Pro cresco</i>		Παρά αυξάνομαι
Αυξάνομαι, μεγαλώνω	Αγκριέσκου	<i>Incresco</i>		
Αύρα, πνοή,	Άουρα	<i>Aura</i>		
Αύριο	Μόινι	<i>Mane</i>		
Αυτή	Εϊά, ιά	<i>Ea</i>		
Αυτί	Ουρέκλια	<i>Auricola</i>	<i>Orecchio</i>	
Αυτί	Ουρέκλια	<i>Auricula, auris</i>		
Αυτοκράτορας, άρχοντας	Ιμπιράτου	<i>Imperator</i>		
Αυτοκρατορία	Ιμπιέρια	<i>Imperium</i>		Ιμπιέρια, ιμπιριτσόια = Αρχή, κράτος
Αυτός, -ή	Ιέλ, ιά	<i>Ille, illa</i>		
Αυτός, -ή, -ό	Τσίστου, τσιέστα, τσιέστου	<i>Iste, ista, istud</i>		Αναφέρεται στη δεικτική αντωνυμία
Αφαιρώ το ζωνάρι	Ντασσίγκου	<i>Discingo</i>		

Νέα Ελληνικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Λατινικά	Ιταλικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
Αφαιρώ, αποκόπτω	Νταμούτ(ου)	<i>De muto</i>		
Αφήνω	Λασάρια		<i>Lasciare</i>	Παράτημα
Αφθονία	Κούπου	<i>Copia</i>		Αφθονία, σωρός (αναφορά σε αφθονία, επάρκεια)
Αφικνούμαι	Νταβίν	<i>De venio</i>		Τερματισμός άφιξης
Άφρισμα	Ανσπουμάρια	<i>Spumare</i>		
Αφρός	Σπούμα	<i>Spuma</i>		
Άφωνος, μουγκός	Μούτου	<i>Muto, mutus</i>	<i>Muto</i>	
Άχυρο	Πάια	<i>Palea</i>	<i>Paglia</i>	

Νέα Ελληνικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Λατινικά	Ιταλικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
--------------	----------------	----------	---------	--

B β

Βάδισμα	Αμνάρια		<i>Camminare</i>	
Βάζω πριν από..., παρεμβάλλω	Πουν άντρου	<i>Inter pono</i>		
Βάζω, θέτω	Πούν	<i>Pono</i>		
Βαμπίρ, βρικόλακας	Βουμπίρου		<i>Vampiro</i>	
Βαπτίζω	Μπατιζάρια	<i>Baptizare</i>		Βάπτιση
Βαπτίζω	Μιέργκου	<i>Mergo, -ere</i>		Βρέχω, Μιρτζιέρια (αλλά και Πλόια) = βροχή
Βάπτιση	Μπατιζάρια		<i>Battezare</i>	
Βαπτισμένος	Μπατιζάτου		<i>Battezato</i>	
Βασιλικός	Μπουσίκου	<i>Basilicus</i>	<i>Basilico</i>	
Βάτραχος	Ράνα	<i>Rana</i>		Πληγή
Βγάζω	Σκουτιέρια	<i>Excotere</i>		Βγάσιμο
Βγαίνω	Ιές	<i>Exeo</i>		
Βγες!, έβγα!	Ιές!		<i>Uscio!</i>	
Βελάζω	Σγκιράρια	<i>Exbelare</i>		Βέλασμα
Βελάζω	Σγκιάρ	<i>Exbero</i>		
Βελανιδιά	Άρμπορου	<i>Robur</i>		
Βέλασμα	Σγκιράρια	<i>Asgirare</i>		
Βελόνα	Άκου	<i>Acus</i>	<i>Ago</i>	
Βελόνα	Φούστι	<i>Fustis</i>		Βελόνα πλεξίματος
Βήχας	Τούσα		<i>Tosse</i>	
Βήχας, βήξιμο	Τούσα, τουσόρια	<i>Tussis</i>		
Βήχω	Τουσός	<i>Tussio</i>		
Βίος	Βιέκου	<i>Victus</i>		
Βλασφημία, κατάρα	Μπλαστιέμα, Μπλαστιέμου	<i>Blasphemia</i>		
Βλέννα, μύξα	Μούκου	<i>Mucus</i>	<i>Muco</i>	
Βλέπω συχνά, επισκέπτομαι	Βιζούτου	<i>Visito</i>		Βιζίτα = επίσκεψη στη γιορτή

Νέα Ελληνικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Λατινικά	Ιταλικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
Βλέπω, κοιτάζω	Βιέτ	<i>Video</i>		Μπούνα βιντιέρια = καλή αντάμωση, βιντιέλα = όραση, φως
Βόδι	Μπούου	<i>Bovis</i>	<i>Bue</i>	
Βοηθάω	Ζ ούτ	<i>Juvu, jutum</i>		
Βοήθεια	Ζ ατόρια ή ζ ουτάρια	<i>Ad jutus</i>		
Βοήθεια	Ζ ουτάρια	<i>Jutare</i>		
Βοηθώ	Ζ ούτ	<i>Ad juto</i>		
Βόρεια	Μπουόρια	<i>Borra</i>		Βοριάς, αέρας
Βοσκή	Πά σ τερια	<i>Pascus, pastus</i>	<i>Pastura</i>	
Βόσκω	Πάσκου	<i>Pasco</i>		
Βόσκω, παχαίνω	Πραπάσκου	<i>Per pasco</i>		Χρησιμοποιείται για την πρόσθετη βοσκή τις νύχτες του καλοκαιριού
Βοτανίζω, αραιώνω	Ρούνκου	<i>Runca, runco</i>		
Βουλώνω	Στούπ	<i>Stupa</i>		
Βουνό	Μούντι	<i>Montis</i>	<i>Monte</i>	
Βράδυ	Σιέρα	<i>Serum</i>	<i>Sera</i>	Και 'εχθές βράδυ'
Βραδύς, αργός	Λιέντου		<i>Lento</i>	Λιενόσου = αργός, τεμπέλης
Βράσιμο	Ιάρμπια	<i>Iervor</i>		
Βρέχω	Ουντάρια	<i>Udare</i>		Διαβροχή, βρέξιμο
Βρισίδι	Ζ ούρα/ αν ζ ουράρια	<i>Injuria</i>		Όρκος, βρισίδι
Βρισίδι	Αν ζ ουράρια		<i>Inngiurare</i>	
Βρίσκω	Άφλου	<i>Afflare</i>		Φλάρια = εύρεση
Βροντάει	Αντούνα, τούνα	<i>Intona</i>		Για κεραυνούς
Βροντάει	Τούνα/ τουνάρια		<i>Tuonare</i>	Χρησιμοποιείται για κεραυνό
Βροντάω	Ντατουνάρια/ τουνάρια	<i>Detono</i>		Βροντές κεραυνών
Βροντάω	Τουν(ου)	<i>Tono</i>		
Βροντή κεραυνού	Τουνάρια	<i>Tonus, tonitrus</i>		
Βροντώ	Τούν	<i>Attono</i>		
Βροχερός	Πλουιορόσου	<i>Pluvius, pluviosus</i>		Πλιβίτου = το ποντισμένο στο νερό, αυτό που κολυμπάει
Βροχή	Πλούγια	<i>Impluo, -ui, -utom, -ere</i>		
Βρωμάω	Ανπούτ(ου)	<i>In puteo</i>		
Βρώμη	Ουβιές	<i>Avena</i>	<i>Avena</i>	

Νέα Ελληνικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Λατινικά	Ιταλικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
Βρωμάρης	Παταρουόσου	<i>Patarosus</i>		Αργοκίνητος και βρωμάρης, τεμπελάκος
Βρωμάρης	Πουτουρουόσου	<i>Puturos</i>		Χρησιμοποιείται για τον τεμπέλη
Βυζανιάρικο	Σουγκάρου	<i>Sugere</i>		
Βωμός	Αλτάρου	<i>Altare</i>	<i>Altare</i>	Ιερό ναού

Νέα Ελληνικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Λατινικά	Ιταλικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
--------------	----------------	----------	---------	--

Γ γ

Γαβάθα	Γκαβάνα	<i>Gabata</i>		
Γάζωμα	Κουσίρια		<i>Cusire</i>	
Γάζωμα, ραφή	Κασούτου	<i>Consutio</i>		
Γαζώνω	Κουσίτου	<i>Consuere</i>	<i>Cusito</i>	Γαζωμένο
Γάλα	Λάπτι	<i>Lactis</i>		
Γαλάζιο	Βίνατου	<i>Venetus</i>		
Γαλακτώδης	Λαπτουόσου	<i>Lapteus</i>		
Γαμπρός	Κουμνάτου	<i>Cognatus</i>	<i>Cognato</i>	Κουνιάδος
Γαμπρός	Ζίνιρου, ζίνιρ	<i>Gener</i>	<i>Zenero</i>	
Γαυγίζω	Λάτρου	<i>Latro</i>		
Γαυγίζω, μεμφιμοιρώ	Λάτρου	<i>Allatro</i>		
Γαύγισμα	Λατράρια/ λατράτου	<i>Latratus</i>	<i>Latrato</i>	
Γαύρος	Κάρπινου	<i>Carpinus</i>		Φυλλοβόλο δέντρο
Γδέρνω, ξεφλουδίζω	Σπιλάρια		<i>Spellare</i>	Πλένω
Γεγονός	Φάτου	<i>Factum, facto</i>	<i>Fatto</i>	
Γελώ	Ρόντι	<i>Arrideo</i>		Μι ροντ = γελάω σι ρόντι = γελάει ρόντιρια = γέλιο
Γελώ	Ρόντι	<i>Rideo</i>		
Γελώ	Ραντέρια, Ρόντιρια		<i>Ridere</i>	Γέλιο
Γελώ, καταγελώ	Νταρόντι	<i>Derideo</i>		Καταγελώ
Γεμίζω/ γέμισμα	Άμπλιου/ αμπλιάρια	<i>Amplio</i>	<i>Ampliare</i>	
Γέμισμα	Αμπλιάρια, αμπλιάτου	<i>Impletio</i>		
Γενειοφόρος	Μπαρμπάτου	<i>Barbatus</i>		Αρρενωπός, άντρας
Γένια, μούσι	Μπάρμπα	<i>Barba</i>		
Γέννα, γόνος	Φιτάρια	<i>Fetura, fetare</i>		
Γέρος, παλιός	Βέκλιου	<i>Vetus</i>	<i>Vecchio</i>	Παλιός

Νέα Ελληνικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Λατινικά	Ιταλικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
Γεύμα	Γκουστάρια, γκουστίρια	<i>Gustus</i>	<i>Gustare</i>	
Γεύομαι, δοκιμάζω	Γκούστου	<i>Gusto</i>		
Γέφυρα	Πούντια	<i>Pons, pontis</i>	<i>Ponte</i>	
Γη	Τσάρα	<i>Terra</i>		Χώμα γήινο
Για μια φορά	Ντι ούνα ουάρα	<i>De una ora</i>		Ντιν ούνα ουάρα = με μιάς
Γλείφω	Λίνγκου	<i>Lingo</i>		
Γλείψιμο	Λιντζέρια	<i>Lingere</i>		Και λιντζιρια
Γλόκανση	Ντουλτσίρια	<i>Dulcitas, -atis</i>		
Γλόκισμα	Ντουλτσιέτσα		<i>Dolcezza</i>	
Γλυκός	Ντούλτσι	<i>Dulcis, dulce</i>	<i>Dolce</i>	
Γλώσσα	Λίμπα	<i>Lingua</i>	<i>Lingua</i>	
Γνωρίζω	Κανουόσκου	<i>Cognosco</i>		
Γνωρίζω	Κανουόσκου	<i>Nosco</i>		
Γνωρίζω, μαθαίνω	Στίου	<i>Scio, scire</i>		Γνωρίζω
Γνωστός	Κανασκούτου	<i>Cognitus</i>	<i>Conosciuto</i>	
Γνωστός	Στιούτου	<i>Scitus</i>		
Γονατίζω	Ανζανούκλιου	<i>Genicular</i>		
Γονατίζω	Ανζανουκλιάρια		<i>Inginocchiar e</i>	Γονάτισμα
Γονατιστός, γονυπετής	Αν ζανούκλι/ζανουκλιάτου	<i>Ingeniculans</i>		
Γόνατο, κόμβος, ρόζος	Ζανούκλιου	<i>Genu, -iculum</i>	<i>Ginocchio</i>	
Γουρούνα	Πουόρκα	<i>Porca</i>		
Γουρουνάκι	Πουρτσέλου	<i>Porcellus</i>		
Γουρούνι	Πουόρκου	<i>Porcus</i>	<i>Porco</i>	
Γρυλλίζω, μουρμουρίζω	Γκανιέσκου	<i>Gannio</i>		
Γυναίκα	Μουιάρια	<i>Mulier</i>		
Γυναικείο	Μουιερούσου	<i>Mulierosus</i>		
Γύπας	Βαλτούρ	<i>Voltur, vultur</i>		Όρνιο
Γυρίζω ανάποδα	Ραστόρνου	<i>Re ex torno</i>		Χρήση συνήθως σε αντικείμενα για την ξήρανση
Γυρίζω, περιστρέφω	Τριγκιάρια		<i>Rigirare</i>	Το γύρισμα στο αλώνι, αλώνισμα

Νέα Ελληνικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Λατινικά	Ιταλικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
--------------	----------------	----------	---------	--

Δ δ

Δαδί	Ζάντα	<i>Deada</i>		
Δάκρυ	Λάκριμα	<i>Lacrima</i>	<i>Lacrima</i>	
Δακρυσμένος	Λακρυμόσου	<i>Lacrimosus</i>		
Δακτύλιος, δακτυλίδι	Νινιέλου	<i>Anellus</i>	<i>Anello</i>	
Δάκτυλος	Ζιέστου	<i>Digitus</i>		
Δαμασκηνιά	Προύνου	<i>Prunus</i>		
Δασύμαλλος	Λανουόσου	<i>Lanosus</i>		Με πυκνό μαλλί, μαλλιαρός
Δαχτυλίδι	Νινιέλου	<i>Ninil, -um</i>		
Δεδικασμένη	Ζουντικάτα	<i>Judicata</i>		
Δείπνος	Τσίνα	<i>Caena</i>	<i>Cena</i>	
Δέκα	Ζιέτσι	<i>Decem</i>	<i>Dieci</i>	
Δελεάζω	Ανγκάν(ου)	<i>Ganno</i>		Δελεάζω, προσελκύω ζώο
Δεμένος	Λιγκάτου	<i>Ligatus</i>		
Δεν θέλω	Νου βόι	<i>Nolo (non volo)</i>		
Δεν, μην	Νου	<i>Non</i>	<i>No(n)</i>	Όχι
Δέντρο	Άρμπο(υ)ρο	<i>Arbor</i>		Βελανιδιά γέρικη
Δέντρο	Πουόμου	<i>Pomum</i>		
Δένω	Λιέγκ(ου)	<i>Deligo, -are</i>		
Δένω	Λιέγκ	<i>Ligo</i>		Λεγκάτου = δεμένος
Δεξαμενή	Στιέρνα	<i>Cisternina</i>	<i>Cisterna</i>	
Δέσιμο	Λιγκάρια, λιγκάτου	<i>Alligatio</i>		
Δέσιμο	Λεγκατούρα		<i>Legatura</i>	
Δεσμός, επίδεσμος	Λιγκατούρα	<i>Alligatura</i>		
Δευτέρα	Λούνια	<i>Lunae</i>	<i>Lunedi</i>	
Δια μέσω τ...	Πρίν...	<i>Per in</i>		
Διαγράφω	Μούτ	<i>Mut</i>		Βγάζω, καταργώ, μετακινώ
Διακόπτω	Κουρμάρια	<i>Cormare</i>		Αποκοπή, κούρμου = αποκόπτω
Διακόσια	Ντόου σούτι	<i>Ducenta</i>		

Νέα Ελληνικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Λατινικά	Ιταλικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
Διαλύω, διασπείρω	Ντασπαρτζέρια	<i>Dispergo</i>	<i>Dispardere</i>	Χάλασμα, διάλυση
Διανέμω, μοιράζω	Αμπαρτσός	<i>Partior</i>		
Διαρρηγμένος, αποχωρισμένος	Ρούπτου	<i>Abruptus</i>		Σκισμένος, αποκομμένος
Διαρρηγνύω, θραύω	Πραφρόγκου	<i>Perfringo</i>		
Διαρρηγνύω, σκίζω	Ρούπο, ρούπι	<i>Rumpo, rupi</i>		
Διασκορπίζω	Σπάργκου	<i>Spargo</i>		Χαλάω
Διασταυρώνω	Αγκρούτσι		<i>Incrocio</i>	
Διαστρέφω, συστρέφω	Πρατουόρκου	<i>Per torqueo</i>		Χρησιμοποιείται με την έννοια της επανάληψης
Διαταράσσω	Πραντούρμπου	<i>Per turbo</i>		Χρησιμοποιείται με την έννοια της επανάληψης
Διαταράσσω, αναστατώνω/ αναστάτωση	Αντούρμπου/ αντουρμπάρια		<i>Turbare</i>	Χρησιμοποιείται και για το λυσσασμένο όπως επίσης και για αυτόν που κάνει τρέλες
Διατρέχω, διεξέρχομαι	Πρακούρα	<i>Percurro</i>		Διαρρέω
Διαυγής, ξάστερος	Σιρίνου	<i>Cerrinus</i>		Ξάστερος, σιρίν = ξαστεριά
Διαφυγή	Φούγκα, φουζίρια	<i>Effuzium</i>		
Διαχωρίζω	Ντασκριμινιές	<i>Discrimino</i>		Ντασκριμινίρια = διαχωρισμός μαλλιού προβάτου από ξένα σώματα
Δίδυμο, διπλάρι	Μπλιζνάκου	<i>Binati</i>		
Δίδυμος, μισό	Ζιμιτάτι	<i>Geminus</i>		
Διεύρυνση	Λαρτζίρια	<i>Largitio</i>		
Διευρύνω, φαρδαίνω	Λαρτζέρια, λάργκου ή λόργκου		<i>Allargare</i>	Διεύρυνση, φαρδύς
Διηγούμαι, λέω	Σπούν	<i>Expono, expungo</i>		
Δικάζω	Ζούντικα	<i>Ad judico</i>		Δικάζω, κατηγορώ
Δικάζω, ανακρίνω	Ζούντικου	<i>Judico</i>		Κατηγορώ
Δική μου	Μιέα	<i>Mea</i>		
Δική σας	Β(ου)όστρα	<i>Vestra</i>		
Δική σου	Τα	<i>Tua</i>		
Δικό μου	Μιέου		<i>Mio</i>	
Δικό σας	Βουόστρου	<i>Vostru</i>		
Δικό τους	Αλουόρ	<i>Ad illorum</i>		

Νέα Ελληνικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Λατινικά	Ιταλικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
Δικός, -ή, -ό μας	Νόστρου, νόστρα, νόστρου	<i>Noster, nostra, nostrum</i>	<i>Nostro</i>	
Δικός, -ή, -ό μου	Μιέου, μιά, μιέου	<i>Meus, mea, meum</i>		
Δικός, -ή, -ό σου	Τόου, τα, τούου	<i>Tuus, tua, tuum</i>		
Δίκρανο	Φούρκα	<i>Furka, furca</i>	<i>Forka</i>	Ρόκα, διχάλα
Δίνω	Ντάου	<i>Dono, do</i>		
Δίνω μέχρι εξάντλησής του	Νταντάρια ή νταντιέρα	<i>Dedeo</i>		
Δίνω μέχρι εξάντλησης, παραδίδω	Νταντάου, πραντάου	<i>De do</i>		
Δίνω/ δόση	Ντάου/ ντάρια	<i>Dare, dato</i>	<i>Dare</i>	
Διότι	Κα	<i>Quia</i>		
Διπλώνω	Πλιέκ, Πλίκου	<i>Plico</i>		Μι πλιέκ = σκύβω, επίσης: 1. φάκελος αλληλογραφίας, 2. πλικάρια = βύζεμα και σκύψιμο
Διχάλα, διακλάδωση δρόμου	Μπίβουϊ	<i>Bivious</i>	<i>Bivio</i>	Διακλάδωση δρόμου
Δόντι	Ντίντι	<i>Dens, -tis</i>	<i>Dente</i>	
Δόση, δεδομένο	Ντάτου	<i>Datus</i>	<i>Dato</i>	
Δότης	Ντάτου	<i>Dator</i>		
Δουλεύω, υπηρετώ	Σερμπιές	<i>Servio</i>		
Δράκος	Ντράκου	<i>Draco</i>		
Δρεπάνι	Φάλκα	<i>Falcula</i>		Δρεπανοειδές μαχαίρι, το τόξο της κάτω γνάθου
Δρεπάνι	Σιέτσιρα	<i>Secula</i>		Σιετσιράρια = θερισμός, θέρος
Δρεπάνι	Σιέτσιρα	<i>Sicilis</i>		
Δρόμος για άμαξες	Καράρια	<i>Carrera</i>		Πέρασμα δρόμου προς ανοιχτό μέρος
Δροσιά	Ρουόουα		<i>Rugiata</i>	Η πρωινή δροσιά του καλοκαιριού
Δρόσος	Ρόουα	<i>Ros, roris</i>		
Δύναμη, ισχύς	Πουτέρια	<i>Potenzia</i>		
Δυναμώνω, ενισχύομαι	Αμβαλιέσκου	<i>Evalesco</i>		
Δυνατότητα	Πουτέρια	<i>Potestatem, potestas</i>	<i>Potere</i>	Δύναμη, εξουσία
Δύο	Ντόου	<i>Duo</i>	<i>Due</i>	
Δύστροπος	Ρόου	<i>Reus</i>		Γκρινιάρης, απαιτητικός

Νέα Ελληνικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Λατινικά	Ιταλικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
Δυσωδία, βρώμα	Πουτουόρια	<i>Putor, -orem</i>		
Δύω	Σκάπιτ	<i>Excapito</i>		Σουόρελου(ι) σκάπιτα = ο ήλιος βασιλεύει
Δώρο	Ντάρου	<i>Donum</i>		

Νέα Ελληνικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Λατινικά	Ιταλικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
--------------	----------------	----------	---------	--

Ε ε

Εβδομάδα	Σαπταμόνα	<i>Septimana</i>		
Εγγύτερος, πλησιέστερος	Πρόπι	<i>Propius</i>		Κοντινός 0,
Έγερση, σήκωμα	Σκολάρια	<i>Excollare</i>		
Έγκαυμα	Μπρούκα		<i>Bruciatura</i>	Έκζεμα, έγκαυμα
Εγκλείω	Κερκεί	<i>Coerceo</i>		Κλείστρο, τόκα ζώνης
Έγκυος, βαρύς	Αγκρικάτα, γκρέου, -α	<i>Gravis, -dus</i>	<i>Gravido</i>	
Εγώ	Γιό ή ιό		<i>Io</i>	
Έδαφος	Πιμίντου	<i>Pavimentum</i>		Έδαφος, Γη
Έδρα, θρόνος	Σιέλα	<i>Sella</i>		Σέλα αλόγου
Εδώ κάτω	Ουά τζος		<i>Quaggiu</i>	
Εδώλιο, βάθρο	Σκάντου	<i>Scamnum</i>		Κάθισμα
Είδος	Ράτσα		<i>Razza</i>	Ράτσα, φάρα
Εικόνα	Φιγκούρα		<i>Figura</i>	
Είπε	Ζίσι	<i>Dixi</i>		
Εις την μνήμη, υπόψη	Αν μίντια	<i>Ad mentum</i>		
Εισάγω,	Ανπόρτου	<i>Importo</i>		Φέρω μαζί μου
Εισάγω, βάζω	Ανσάρ/ ανσαρίρια		<i>Inserire</i>	Άνοιγμα σακίου για εισαγωγή υλικού. Η λέξη 'ανσάρ'/'ανσαρίρια = αλατώνω/ αλάτισμα
Εισέρχομαι, μπαίνω	Άντρου	<i>Intro</i>		
Είσοδος	Αντράτου/ αντράρια		<i>Entrata/ entrare</i>	
Είσοδος	Ούσα		<i>Uscio</i>	
Εκ βαθέων	Αν φούντα	<i>Funda, ab funda</i>		Πολύ βαθειά
Εκ νέου, από την αρχή	Ντινουόου	<i>Denuo</i>		
Εκατό	Σούτα	<i>Centum</i>		
Εκεί	Κουόλα	<i>Eccum iloc</i>		

Νέα Ελληνικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Λατινικά	Ιταλικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
Εκεί	Κουόλα	<i>In eccu illoc</i>		
Εκεί επάνω	Λασούσου		<i>Lassu</i>	Προς τα επάνω
Εκείνος	Τσιέλα, -ου	<i>Eccum illus</i>		
Εκκλησία	Μπισιέρκα ή μπασιέρκα	<i>Basilica</i>		
Εκμυζώ, βυζαίνω	Σούγκ	<i>Sugo</i>		
Εκπαιδεύω, συμβουλευώ	Στρούρια	<i>Instruo, -ere</i>	<i>Instruire</i>	Προξενεύω, συμβουλευώ
Εκτείνω	Ντατίντου	<i>De tento</i>		Εκτείνω τέρμα
Εκτείνω	Πρατίντου	<i>Prae tendo</i>		
Εκτός σειράς	Φουρισίρια		<i>Fuoriserie</i>	Εκτός ορίων/ αντισηματικότητα
Εκτός/ χωρίς	Φάρα		<i>Fuori</i>	Χωρίς
Ελάφι	Τσιέρμπου	<i>Cervus</i>		
Ελαφρύς, ταχύς	Παρνίτ	<i>Pernix</i>		Αυτός που πετάει. Συνήθως αναφέρεται στα πτηνά
Έλκω, τραβάω	Τραγκου	<i>Attraho</i>		
Ελλιπής, ελαττωματικός	Νταμπιλίτ	<i>Debilis</i>		Γδαρμένος, χωρίς δέρμα Μπιλίτου, -ρια = γδάρσιμο
Έλξη, τράβηγμα	Τράζιρια	<i>Tractio</i>		
Έλξη, τράβηγμα	Τράζιρια	<i>Trahere</i>		
Εμείς	Νόι ή νουόι	<i>Nos</i>	<i>Noi</i>	
Εμετός	Βουμάρια, βουματούρα	<i>Vomitus</i>		
Εμπαιγμός, χλευασμός	Λούντου	<i>Ludus</i>		Τρελός, ανισόρροπος
Εμποδίζω	Ανπιέντικ(α)	<i>Impedico, -ivi, -itum</i>	<i>Impedire</i>	Σκοντάφτω
Εμφυσώ, εμπνέω	Άνφλου	<i>Afflo</i>		Φουσκώνω
Εν..., σε..., εις...	Αν	<i>In</i>		π.χ. αν αν μπράτσα = στην αγκαλιά (χρησιμοποιείται με την έννοια του 'εντός')
Ένας, μία, ένα	Ούν, -α, ούν	<i>Unus, -a, -um</i>		
Εννέα	Νουάου	<i>Novem</i>	<i>Nove</i>	
Εννέα χιλιάδες	Νόου μί	<i>Nonies</i>		
Εντός, εδώ	Ουά	<i>Qua</i>	<i>Qua</i>	
Εντός, μέσα	Ανούντρου	<i>In ad intro</i>	<i>Entro</i>	
Εντός, μέσα	Άνούντρου	<i>Intra</i>		

Νέα Ελληνικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Λατινικά	Ιταλικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
Ένωση, σύνδεσμος	Λιέγκου	<i>Lego</i>	<i>Lega</i>	Δένω, επιλέγω, ένωση = λεγκατούρα
Εξ αιτίας..., λόγω του ότι...	Ντί'ντρου ...	<i>De inter</i>		
Εξαλείφω, καθαρίζω	Στιέργκου	<i>Abstergeo</i>		
Έξι χιλιάδες	Σάσι μί	<i>Sexies mille</i>		
Έξοδος	Ε(ι)σότου		<i>Esodu</i>	Έξοδος, Αυτός που έχει βγει
Έξω, εκτός	Φάρα	<i>Foris, foras</i>		Εκτός από..., χωρίς
Επάλειψη	Ούντζια	<i>Unctio</i>		
Επαναζεύω	Πραανζούγκου	<i>Ad jungo</i>		
Επανατοποθετώ	Πραπούν	<i>Repono</i>		
Επανατρίβω	Πραφριέκ	<i>Refrico, -are</i>		
Επανεπισκέπτομαι	Πραβιέτ	<i>Revisito</i>		Ξανασυναντώ κάποιον
Επαυξάνω	Αγκριέσκου	<i>Accresco</i>		
Επαυξάνω	Αντάβγκου	<i>Ad augeo</i>		Συνήθης χρήση σε επαύξηση μήκους κλωστής ή σχοινού
Επιβραδύνομαι	Τουρντιές	<i>Tardesco</i>		Λιγότεύω ποσότητα ξοδεύοντας
Επίδειξη	Μουόστρα	<i>Monstrare</i>		
Επίδειξη	Μουόστρα		<i>Mostra</i>	
Επιθέτω, παραθέτω	Πούν	<i>Appono</i>		
Επιθυμώ, θέλω	Βουόϊ	<i>Aveo</i>		
Επικλινής	Αγκλινάτου	<i>Acclinis, acclinare</i>		Αγκλινάρια = υπόκλιση
Επιλέγω, εκλέγω	Λιέκ(ου)	<i>Allego</i>		Λιέζια = επιλογή, διαλογή
Επιμηκύνω	Πρα λούνγκου	<i>Prae longus</i>		Επιμήκης
Επισκέπτομαι εκ νέου	Πραβίτσινου	<i>Revideo</i>		Η επίσκεψη της νύφης μερικές ημέρες μετά το γάμο με το γαμπρό στο πατρικό της
Επίσκεψη	Βιζίτα	<i>Visita</i>		
Επιστρέφω	Πρααντράρια		<i>Rientrare</i>	Επανεισέρχομαι
Επιστρέφω	Πρατουρνάρια		<i>Ritornare</i>	Ξαναγυρίζω
Επιστροφή	Τουρνάρια		<i>Tornare</i>	Επιστροφή, γύρισμα στην άλλη πλευρά
Εποχή, χρόνος	Τίμπου	<i>Tempus</i>		Έτος, χρόνος
Επτά	Σάπτι	<i>Septem</i>		
Επτά χιλιάδες	Σάπτι μί	<i>Septies mille</i>		

Νέα Ελληνικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Λατινικά	Ιταλικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
Επώνυμο	Πρανούμια	<i>Prae nomen</i>		
Εργατικός	Λουκρουόσου	<i>Lucrosus</i>		Λούκρου = εργασία
Έργο	Φατσιέτου	<i>Facinus</i>		Έργο, γεγονός
Έρημος, κενός	Ντασόρτου	<i>Desertus</i>		Αδειανός
Ερυθρός	Ρουόσου	<i>Roseus</i>	<i>Rosso</i>	
Έρχεται	Βίνι	<i>Veni, venio</i>		
Έρχομαι	Βιν	<i>Vinio</i>		
Ερώτηση	Αντρεμπάρια	<i>Intrebare</i>		
Ερωτώ	Αντριέμπ	<i>Interrogo</i>		
Εσείς	Βόι	<i>Vos</i>	<i>Voi</i>	
Εστία	Βάτρα	<i>Atrium</i>		
Εστία, φωτιά	Φουόκου	<i>Focus</i>	<i>Fuoco</i>	
Εσύ	Του	<i>Tu</i>		
Έτος Κυρίου	Άνο αλ Ντόμνου	<i>Anno Domini</i>		
Έτος, χρονιά	Άνου	<i>Annus</i>	<i>Anno</i>	
Ευδαίμων	Μπιέτου	<i>Beatus</i>		Μεθυσμένος
Ευθύς	Ντιρέπτου	<i>Directus, directe</i>	<i>Diretto</i>	Ευθύς, δεξιός
Ευθύς	Ντιρέπτου	<i>Rectus</i>		
Ευρύτητα, αφθονία	Αμπλιτίρια	<i>Amplitudo</i>		Πλέξιμο
Εύρωστος	Ανβαλίτου	<i>Validus</i>		Ανβαλίρια = το χτύπημα των μάλλινων στη νεροτριβή για να γίνουν χνουδωτά
Ευφραίνομαι/ποτό	Μπιέου/μπιέρια	<i>Beo, are</i>		Πίνω
Εφημερίδα	Γκαζιέτα		<i>Gassetta</i>	
Εφίδρωση	Ανσουντάρια	<i>Sudatio</i>	<i>Sudare</i>	
Έφιππος, καβάλα	Αν καλάρ	<i>Caballarius</i>		
Εχθές βράδυ	Ιέρ σιέρα		<i>Ieri sera</i>	
Έχουμε	Βιέμ	<i>Habiam</i>		
Έχω	Άμ	<i>Habeo</i>		

Νέα Ελληνικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Λατινικά	Ιταλικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
--------------	----------------	----------	---------	--

Z ζ

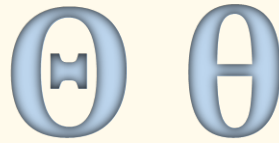
Ζαρζαβατικά	Βιερντιέτσα		<i>Verdura</i>	Πρασινάδα
Ζάχαρη	Σικιέρου		<i>Zucchero</i>	
Ζεσταίνω	Αγκαλτζός	<i>Calesco</i>		
Ζεσταίνω, προθερμαίνω	Σκαλντάρια	<i>Scaldare</i>		Περιλούζω κάποιον με νερό (μπουγέλωμα)
Ζέστη	Καλόρια	<i>Calor, -is</i>	<i>Calore</i>	
Ζεστό	Κάλντου	<i>Calidus</i>	<i>Caldo</i>	
Ζεύξη, συζευγμένος	Ανζουγκάτου	<i>Jugatus</i>		
Ζεύω	Ανζουγκάρια		<i>Aggiogare</i>	Ζεύξη
Ζεύω	Ανζούγκο, -άρια	<i>Jugo, -um, -are</i>		
Ζητώ	Τσιερέρια		<i>Cercare</i>	Ζήτηση, τσιέρ = ζητώ
Ζύγι, ζυγός	Ζούγκου	<i>Jugum</i>		Ζευγάρι οργώματος
Ζυγούρι	Νουότινι	<i>Annotinus</i>		
Ζυγώνω	Πραπρόκιου	<i>Propinguo</i>		
Ζύμωμα	Φραμιντάρια	<i>Fermentum</i>		
Ζυμώνω	Φραμίντου	<i>Fermento</i>		
Ζωή, ύπαρξη	Βίτα	<i>Vita</i>		Χρησιμοποιείται για τα ζώα (π.χ. “la vita” = στο ζώο), ενώ για τη ζωή (βίο) χρησιμοποιείται το “βιέκου” ή “γκί-του”
Ζωντανός	Γκίου	<i>Vivus</i>		
Ζωσμένος	Αντσίνσου	<i>Cinctus</i>		

Νέα Ελληνικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Λατινικά	Ιταλικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
--------------	----------------	----------	---------	--

Η η

Ἦλθα, εἶδα, νίκησα	Βινί, βιζούι, βίνσου	<i>Veni, vidi, vici</i>		
Ἦλιος	Σουόρι, σουόρε	<i>Sol, solis</i>		
Ἦμέρα	Ζούα		<i>Giorno</i>	
Ἦμέτερος, δικός σας	Βουόστρου	<i>Vester</i>		
Ἦμουν	Ραμ	<i>Eram</i>		
Ἦσυχα	Τατσίτου	<i>Tacite</i>		Ἦσυχος, σιωπή
Ἦταν	Ρα	<i>Erat</i>		

Νέα Ελληνικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Λατινικά	Ιταλικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
--------------	----------------	----------	---------	--

Θάλασσα	Μάρι(α)	<i>Mare</i>	<i>Mare</i>	Θάλασσα και Μάρε(ι) = μεγάλος
Θάνατος	Μουόρτια	<i>Mors, mortis</i>	<i>Morte</i>	
Θάνατος	Μουόρτια	<i>Mortalitas, -atis</i>		
Θεά	Ντίβα	<i>Diva</i>		Άγρια
Θεία	Τιέτα	<i>Teta</i>		
Θέλω	Βουόι	<i>Volo, volui</i>		
Θεραπεύω	Λικουιές	<i>Aliquid, aliquem</i>		
Θερίζω	Μιτεριές		<i>Mietere</i>	Αραιώνω, μιτιρίρια = όταν γίνεται τριχόπτωση και αραιώνει το μαλλί
Θερίζω	Σιτσιράρια	<i>Sicilare, sicirare</i>		Θέρισμα
Θέτω έμπροσθεν	Πραπούν	<i>Prae pono</i>		Επαναθέτω
Θήκη	Τιέκα	<i>Theca</i>		Θήκη ξίφους, μαχαιριού
Θηλιά	Λάτσκα	<i>Laceus</i>		
Θηλυκό	Φιέμινου	<i>Feminous, -a</i>	<i>Feminile</i>	
Θόλος, καμάρα	Καμάρα	<i>Camara</i>		
Θύλακας αέρα	Φουόλι	<i>Follis</i>		Κοιλιά, τουλούμι

Νέα Ελληνικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Λατινικά	Ιταλικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
--------------	----------------	----------	---------	--

I i

Ιδρώνω	Ανσούντ	<i>Insudo</i>		
Ιδρώνω	Ανσούντ	<i>Sudo</i>		
Ιδρώτας	Σου(α)ντόρια	<i>Sudor</i>	<i>Sudore</i>	
Ικανός	Πατούτου	<i>Potis</i>		
Ιμάντας	Τρακουόλου		<i>Tracolla</i>	Τροχός
Ιούλιος	Ιούλιου	<i>Ioulius</i>		
Ιούλιος	Γιούλιου	<i>Julius</i>		
Ιούνιος	Γιούνιου	<i>Junius</i>		
Ιππεύω	Αν κάλικ	<i>In caballico</i>		

Νέα Ελληνικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Λατινικά	Ιταλικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
--------------	----------------	----------	---------	--

K κ

Καθαρίζω, εξαλείφω	Στέργκου	<i>Extergo</i>		
Καθαρός, αίθριος	Σερίνου ή σιρίνου	<i>Serenus</i>		Ξαστεριά
Καθαρός, λείος	Στιέρσου	<i>Tersus</i>		Επί πλέον σκουπισμένος
Καθιστός	Σαζούτου		<i>Seduto</i>	
Καθιστώ άδηλο, αβέβαιο	Αντσιέρτου	<i>Incerto</i>		Μαλώνω, φιλονικώ
Κάθομαι	Σόντ	<i>Sido</i>		Κάθομαι και στέκομαι
Κάθομαι, καθισιό	Σάντι, σαντέρια	<i>Sedi, sedeo -ere</i>	<i>Sedere</i>	
Και, έτσι	Σι, σα	<i>Sic</i>		
Καίγομαι	Μι άρντου	<i>Ardeo</i>		
Καινούργια	Νόουα	<i>Noua, nova</i>		
Κακός, κακιά	Ρόου, ράουα	<i>Reo, raor</i>		
Καλά, καλώς	Μπίνι	<i>Bene</i>		
Καλημέρα	Μπούναζούα	<i>Bonum diem</i>	<i>Buongiorno</i>	(τζούα = ημέρα
Καληνύχτα	Μπούνα νουόπτια	<i>Bonum nocte</i>	<i>Buona notte</i>	Καλό βράδυ = μπούνα σιέρα
Καλό βράδυ, καλησπέρα	Μπούνασιέρα		<i>Buonasera</i>	
Καλοκαίρι	Βιέρα	<i>Veris</i>		
Καλός, αγαθός	Μπούνου	<i>Bonus</i>	<i>Buono</i>	
Καλοσύνη	Μπουνιτάτια	<i>Bonitas</i>		
Κάλτσα	Καλτσούνα	<i>Calceus</i>		
Καλύβα, εξοχική κατοικία	Κάσα	<i>Casa</i>	<i>Casa</i>	Σπίτι, κατοικία
Καλύπτω	Κουπεριές	<i>Operio, -r</i>		Καλύπτω, σκεπάζω
Καλύπτω, επικάλυψη	Κουπιριές, κουπιρίρια	<i>Cooperio, ire</i>		
Κάλυψη, ασπίδα	Σκούντου		<i>Scudo</i>	Κρύβω, καλύπτω
Καλώ	Βικνιές	<i>Voco</i>		
Καλώς ήλθες	Μπίνιβενίτου		<i>Benvenuto</i>	Καλωσόρισμα. Μπίνι βινίς = Καλωσήρθες

Νέα Ελληνικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Λατινικά	Ιταλικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
Καμμένος	Άρσου	<i>Arsus</i>		
Κάμπος, πεδιάδα	Κόμπου	<i>Campus</i>		
Κανείς	Νιτσιούν		<i>Nessuno</i>	Κανείς, ούτε ένας
Καντήλι, λυχνάρι	Καντί	<i>Candela</i>		
Κάνω εμετό	Μι βουόμ	<i>Vomo</i>		
Καπέλο, σκούφος	Κατσούα	<i>Casula</i>		
Καπίστρι, χαλινάρι	Καπιέστρου	<i>Capistro, -um</i>	<i>Capestro</i>	
Καπνίζω	Φούμ	<i>Fumo</i>		
Κάπνισμα	Φουμάρια	<i>Fumigo, fumigo-are</i>	<i>Fumare</i>	
Καπνιστός	Φουμουόσου	<i>Fumosus</i>		
Καπνός	Φούμου	<i>Fumus</i>		
Κάποιοι	Νί ^σ τι	<i>Nescio qui</i>		
Κάρβουνο	Καρμπούνι	<i>Carbone, -is</i>	<i>Carbone</i>	
Καρδάρια	Καλντάρια	<i>Caldarius</i>	<i>Caldaia</i>	
Καρδιά, ψυχή	Ύνιαμα	<i>Anima</i>	<i>Animo</i>	
Καρυδιά	Νούκα	<i>Nuces</i>	<i>Noce</i>	
Καστανιά	Καστόνιου	<i>Castanea</i>		
Καταδύω, καταβρέχω	Νταμιέργκου	<i>De mergo</i>		Καταβρέχω
Καταλευκαίνω	Νταάλμπου	<i>Dealbo</i>		Κατάλευκος
Καταμετρώ	Νούμερα	<i>Numero</i>		
Κατανικώ	Πραβίνγκου	<i>Per vingo</i>		Χρησιμοποιείται με την έννοια της επανάληψης
Καταπίνω	Αγκλίτα	<i>Inglutio</i>		
Καταπίνω/κατάποση	Αγκλίτα/ανγκλιτάρια		<i>Ingoiare, inghiottire</i>	
Κατάποση	Αγκλίτα, -άρια	<i>Glutio</i>		
Κατάρια	Μπλαστεμάρια/μπλαστιέμου		<i>Bestemmia</i>	
Κατασκευάζω, φτιάχνω	Νταρ	<i>Ad paro</i>		
Κατασκευάσμα	Στρούρια	<i>Strues, -is</i>		Συνοικέσιο, ταίριασμα
Καταστρώνω	Πραστέρνου	<i>Per sterno</i>		
Καταστρώνω, στρώνω	Πραστέρνου	<i>Prosterno</i>		
Κατέχω, αποκτώ	Βιέρια		<i>Avere</i>	Κατέχειν, εμπιστοσύνη, μπέσα

Νέα Ελληνικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Λατινικά	Ιταλικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
Κατηγορία	Ζ ουντικάρια		<i>Giudicare</i>	
Κατούρημα, ούρηση	Πισάρια		<i>Pisciare</i>	
Κατσίκια	Κάπρα	<i>Caprea, -a</i>	<i>Capra</i>	
Κάτω	Τζ ιός		<i>Giu</i>	
Κάτω από	Ντι σουπ	<i>De sub</i>		
Κάτω από, υπό	Σουπ	<i>Sub</i>		
Καυστικός, καυτός	Αρντόσου	<i>Ardens</i>		
Κάψιμο, καύση	Αρντέρια	<i>Ardor</i>	<i>Ardere</i>	
Κενός, αδειανός	Ντασόρτου		<i>Daserto</i>	
Κεράσι	Τσι ριέσα	<i>Cerasum</i>		
Κερασιά	Τσι ριέσου	<i>Cerasus</i>		Κεράσι = τσιριέσα
Κέρατο	Κουόρνου	<i>Cornus</i>	<i>Corno</i>	
Κέρδος	Λούκρου	<i>Lucrum</i>	<i>Lucro</i>	Εργασία, δουλειά
Κεφάλι, κεφάλαιο	Κάπου	<i>Caput, -itis</i>	<i>Capo</i>	
Κεχρί	Μιέιου	<i>Millium</i>		
Κηρίον, κερι	Λιμινάρια	<i>Luminare</i>		
Κίνηση	Μούτου, μούτι	<i>Motus</i>		Μετακινώ
Κίτρινο	Γκάλμπινου	<i>Galbinus</i>		
Κλαίω	Πλόγκου	<i>Apploro</i>		
Κλαίω, θρηνώ	Πλόγκου	<i>Ploro, plango</i>		Πλογκουόσου = κλαψιάρης
Κλαψιάρης	Πλαγκόσου	<i>Plagosus</i>		
Κλάψιμο	Πλαντζέρια		<i>Plangere</i>	
Κλέβω, κλοπή	Φούρ, -άρια	<i>Foror, -ari</i>		
Κλείνω	Ανκλίντου	<i>Claudo</i>		Ανκλίσ = κλειστό
Κλείνω	Ανκλιούτς	<i>Includo</i>		Κλειδώνω. Για το κλείσιμο χρησιμοποιείται η λέξη “ανκλίντι”
Κλείνω	Στουπάρια		<i>Stoppare</i>	Κλείσιμο, βούλωμα
Κλείνω, αποχωρίζω	Ντασκλιούτς	<i>Discludo</i>		Ξεκλειδώνω, αποχωρίζω
Κλείσιμο	Ανκλουντέρια	<i>Occlusio</i>	<i>Accludere</i>	
Κλεμμένος	Φουράτου	<i>Furatus</i>	<i>Forato</i>	
Κλέπτω	Φούρ	<i>Furor</i>		
Κλέφτης	Φούρου	<i>Fur, -is</i>		

Νέα Ελληνικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Λατινικά	Ιταλικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
Κλήρος, τύχη	Σουόρτσου	<i>Sortior, -sum, sors, sortitus</i>	<i>Sorte</i>	Κλήρος
Κλίβανος, φούρνος	Φούρνα	<i>Fornax, -acis</i>		
Κλονισμένος	Σκούσου		<i>Scosso</i>	Βγαλμένος
Κλοπή	Φουράρια	<i>Furtum</i>		
Κλώθω	Τουόρκου, τουόρσι	<i>Torqueo, torsi</i>		Όταν από το μαλλί φτιάχνουμε την κλωστή
Κλώσιμο	Αντουρκάρια	<i>Intorguare</i>		Αντουόρκου = κλώθω
Κόβω, αποσπώ	Καρπίτου	<i>Carpitus</i>		Μπαλωμένος
Κόβω, τέμνω	Ουτσίντου	<i>In cido</i>		Τραυματίζω
Κοιλάδα, χαράδρα	Βάλια	<i>Vallis</i>	<i>Valle</i>	Ποτάμι, χαράδρα
Κοιμάμαι	Ντουόρμου	<i>Dormio</i>	<i>Dormire</i>	
Κοινωνία	Κουμνικάρια	<i>Communicatio</i>		Θεία κοινωνία
Κοινωνία, κόσμος	Λούμια	<i>Lumen</i>		
Κοινωνώ	Κουμίνικα	<i>Communico</i>		Μετέχω της θείας κοινωνίας
Κοιτώ, παρατηρώ	Κατ	<i>Capto</i>		
Κόκκαλο	Οούσου	<i>Ossis, os</i>	<i>Ossio</i>	
Κοκκινίζω	Ανρο(υ)σάρια		<i>Arrosaria</i>	Κοκκίνισμα
Κομμένος	Ταϊάτου	<i>Taliatus</i>		
Κόμπος	Νουόντου	<i>Nodus</i>	<i>Nodo</i>	
Κοντά	Πρόπε	<i>Prope</i>		
Κοντός	Κούσου	<i>Curtus</i>		
Κοπανάω	Πιντσός	<i>Pinso</i>		Χρησιμοποιείται μόνον με την έννοια “την κοπανάω” π.χ. “μι πιντσόι” = την κοπάνησα
Κόπανος	Μάγιου	<i>Maleus</i>		
Κοπή, τομή	Ταϊάρια		<i>Tagliare</i>	
Κόρακας	Κουόρμπου	<i>Corvus</i>		
Κορδόνι	Άτσα		<i>Laccio</i>	
Κόρη	Φιέτα	<i>Filia</i>		
Κορμός, στέλεχος	Ντρόγκου	<i>Truncus</i>	<i>Tronco</i>	Λεπτός και μακρύς κορμός, συνήθως για το τίναγμα καρπών σε καρυδιές, καστανιές
Κορφιάς	Κουόλμου	<i>Collum, culmus</i>	<i>Colmo</i>	Αναφέρεται στο ψηλότερο σημείο της στέγης
Κοσκινίζω	Τσιέρνου	<i>Cerno</i>		

Νέα Ελληνικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Λατινικά	Ιταλικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
Κοσκινίζω	Τσιέρνου	<i>Incerno</i>		
Κοσκινίζω	Τσιέρνου	<i>Subcerno</i>		
Κότα	Γκαλίνα	<i>Gallina</i>	<i>Gallina</i>	
Κοτόπουλο	Πούιου	<i>Pullus</i>		Κλωσόπουλο, πουλί
Κότσυφας	Νιέρλα	<i>Merula</i>		
Κουβαλώ, φορώ	Πουόρτου	<i>Apporto</i>		
Κουνούπι	Τσαντσανάρου		<i>Zanzara</i>	
Κουρέας	Μπαρμπιέρου		<i>Barbiere</i>	
Κουρεμένος	Τούνσου	<i>Tonsus, tunsus</i>		
Κουρεύω	Τούντου	<i>Tondeo</i>		
Κουρεύω	Τούντου	<i>Tundo</i>		
Κουρία	Κουρία	<i>Curia</i>		Συστάδα δέντρων
Κουτάβι	Κατσόλου		<i>Cucciolo</i>	
Κουτάλι	Λίνγκουρα	<i>Lingula</i>		
Κουφός	Σούρντου	<i>Surdus</i>		
Κραιπάλη	Κριπάρια	<i>Crapula</i>		
Κρασιά	Κουόρνου	<i>Cornus</i>	<i>Corno</i>	
Κρασί	Βίνου	<i>Vinum</i>		
Κράτημα	Τσανέρια		<i>Tenuta</i>	Τσανούτα = κρατημένη
Κρατώ	Τσόν	<i>Teneo</i>		
Κρέας, σάρκα	Κάρνι	<i>Carnis</i>	<i>Carne</i>	
Κρέμασμα	Σπιντζουράρια	<i>Expendiolare</i>	<i>Aspintzourare</i>	
Κρεμμύδι	Τσιέπα	<i>Cepa, ceapa</i>		
Κριάρι	Ριέτι	<i>Aries</i>	<i>Ariete</i>	
Κριάρι	Μπιρμπιέκ	<i>Berbec</i>		
Κριθάρι	Ουόρτζου	<i>Hordeum</i>		
Κριθάρι	Ουόρτζου		<i>Orzo</i>	
Κρίση, ανάκριση	Ζουντικάρια	<i>Judikatio</i>		
Κρότος, κτύπος	Πλιούσκα	<i>Plausus</i>		Κροτίδα
Κρουνός, πηγή	Φαντόνα	<i>Fons, -tis</i>	<i>Fontana</i>	Πηγή
Κρύο, ρίγος	Φρίγκου	<i>Frigus</i>		Κρύο, ρίγος = φρίγκουρια
Κτηνοτρόφος	Πικουράρου	<i>Pecuarius</i>		Βοσκός
Κυκλικός	Τουρκουλάτου	<i>Torcular</i>		Στρόγγυλος

Νέα Ελληνικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Λατινικά	Ιταλικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
Κύκλος, κρίκος	Τσιέρκου	<i>Circulus, circus</i>		Τσέρκι, κύκλος
Κυριακή	Ντουμίνικα	<i>Dominica</i>	<i>Domenika</i>	
Κύριος	Ντουόμνου	<i>Domnus, dominus</i>		Κύριος = Θεός
Κυρτός	Κούρβου	<i>Curvus</i>		Αγκυλωμένος Χρησιμοποιείται και η λέξη “ανκουρβίτου” για να δηλώσει το κυρτό σε τελικό σχήμα
Κυρτώνω	Ανκούρβου	<i>Incurvo</i>		

Νέα Ελληνικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Λατινικά	Ιταλικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
--------------	----------------	----------	---------	--

Λ λ

Λαγός	Λιέπορ ή ιέπορ	<i>Lepor, -ris</i>	<i>Lepre</i>	
Λαμβάνω, παίρνω	Λιέου	<i>Levo</i>	<i>Levare</i>	
Λάρυγγας	Γκούσα, γκρατλάνου	<i>Guttur, gula</i>		Λάρυγγας, λαιμός
Λάσπη, πηλός	Λούτου	<i>Lutum</i>		
Λασπώδης	Λουτουόσου	<i>Lutosus</i>		
Λέγω	Ζίκ	<i>Dico</i>		
Λειρί κόκορα	Κριέστα	<i>Criesta</i>	<i>Cresta</i>	
Λεπίδα	Λάμα	<i>Lama</i>		
Λεπτή ύφανση	Σούμα	<i>Summa</i>		Τα φύλλα του καλαμποκιού ή της βελανιδιάς που μάζευαν για τροφή των ζώων
Λεπτός	Σαπτσόρια	<i>Subtilis</i>		
Λεύκα	Ταπουόλα	<i>Populus</i>		
Λευκαίνομαι, γίνομαι άσπρος	Αλμπιές, ναλμπιές	<i>Albesco</i>		
Λευκοφόρος, χιονώδης	Νιβέα	<i>Nivea</i>		Νιέουα = χιόνι Νιβιέστα = νύφη, χιονάτη
Λεχθέν, ειπωμένο	Ζίσου	<i>Dictum</i>		
Λίθος, πέτρα	Ράπα	<i>Lapis, -idis</i>		
Λίπος	Σιέου	<i>Sevum</i>		
Λιπώδης	Ουντουόσου	<i>Unctus</i>	<i>Unto</i>	Ούντου = βούτυρο, λίπος
Λίχνισμα, ανέμισμα	Βιντουράρια	<i>Exventulare</i>	<i>Sventolare</i>	
Λόξιγκας	Σουγκλιτσάρια	<i>Signaltium</i>		
Λοφάκι	Μιέτα	<i>Meta</i>		Ονομασία σε λοφάκι στον οικισμό (ο λιφος στο Σχολείο που ισοπεδώθηκε το 1962)
Λύκος	Λούπου	<i>Lupus</i>	<i>Lupo</i>	

Νέα Ελληνικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Λατινικά	Ιταλικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
--------------	----------------	----------	---------	--

Μ μ

Μαγάρισμα, αποπάτημα	Παγκανίτου, παγκανιτάτου	<i>Paganitas</i>		Συνήθης χρήση στην περίπτωση που κάποιο ζώο είχε ακουμπήσει φαγητό ή τρόφιμο
Μάγια	Μαγκία	<i>Magia</i>	<i>Magia</i>	
Μάγισσα, μέγαιρα	Λάμια	<i>Lamia</i>		
Μάης	Μάη Χαμούτι για ζέψιμο αλόγου	<i>Majus</i>		
Μαθαίνω	Ανβιτσάρια	<i>Invitiare</i>		Μάθηση
Μαθαίνω	Ανβιέτς	<i>Invitio</i>		
Μακριά	Ντιπάρτια	<i>Departi</i>		
Μακρινή ενόραση	Λούνγκα βιντέρια	<i>Longe videre</i>		
Μακρύς	Λούνγκου	<i>Longus</i>	<i>Lungo</i>	
Μαλακός, αβρός	Μουόλι	<i>Mollis</i>	<i>Molle</i>	
Μαλλί	Λόνα	<i>Lana</i>	<i>Lana</i>	Αναφέρεται στο πρόβειο μαλλί
Μάλλινο επανωφόρι, καπότα	Καπουότα		<i>Cappoto</i>	
Μαμά	Μάμα		<i>Mamma</i>	
Μανάρι	Μανάρου	<i>Manuarius</i>		
Μανίκι	Μόνικα	<i>Manica</i>		
Μανιτάρι	Μπουριέτι	<i>Boletus</i>		
Μαραίνομαι	Αμουρτσός	<i>Ad mortio</i>		
Μαραίνομαι	Αμουρτσός	<i>Emarcesco</i>		
Μαραίνομαι/μαρασμός	Αμουρτσός/αμουρτσόρια	<i>Marcesco/marcidum</i>		
Μάρτιος	Μάρτα	<i>Martii, -us</i>	<i>Marzo</i>	
Μασάω	Μάστικ	<i>Mastico</i>	<i>Mastico</i>	
Μάσημα	Μαστικάρια		<i>Masticare</i>	
Μάσημα, μηρυκασμός	Μαστικάρια	<i>Manducatio</i>	<i>Masticare</i>	
Μασούρι	Μασούρου	<i>Massula</i>		
Μαστός	Ούζερου	<i>Uber</i>		Μαστός θηλαστικού

Νέα Ελληνικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Λατινικά	Ιταλικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
Μάτι	Ουόκλιου	<i>Oculus</i>	<i>Occhio</i>	
Μαυρίζω	Νιγκρές	<i>Nigresco</i>		
Μαυρίλα	Νιγκριέτσα	<i>Nigredo</i>		
Μαύρος	Νιέγκρου	<i>Nigro, niger</i>	<i>Negro, nero</i>	
Μαχαίρι	Κουτσότου	<i>Acutitus</i>		
Με εμένα	Κου μίνι	<i>Cum me</i>		
Με κανέναν τρόπο	Νίτσι κουμ	<i>Nisi cum</i>		
Μεθαύριο	Παϊμόνι	<i>Post mane</i>		
Μέθη	Αμπιτάρια	<i>Ebrietatis</i>		
Μέλισσα	Αλμπίνα	<i>Alvina</i>		
Μένω	Ραμανιέρια		<i>Rimanere</i>	Διαμονή
Μένω, δεν προχωρώ	Στιέτ, στιτάρια	<i>Stiti, -ere</i>		Περιμένω, αναμονή
Μερίδα, μέρος	Πάρτια	<i>Portio</i>		Μερίδα, πλευρά
Μερίδιο, δόση	Κότα		<i>Quota</i>	Τόσο
Μέρος, τμήμα, πλευρά	Πάρτια	<i>Partis, particula</i>	<i>Parte</i>	
Μέση, μέσος	Μιέζλουκου	<i>Medius</i>		
Μεσημβρία	Μερίντια, μινίτια	<i>Meridies</i>		
Μεσημβρινός	Μερίντι, μινίτι	<i>Meridio, -are</i>		Μερίς ή μερίντια = ο μεσημβρινός ύπνος του κοπαδιού
Μετακινώ	Μουτ	<i>Motum</i>		
Μετακινώ, μετατοπίζω	Πραμούτα	<i>Per muto</i>		Χρησιμοποιείται με την έννοια της επανάληψης
Μετακομίζω, καταφέρω	Νταπουόρτου	<i>Deporto</i>		Τελειώνω τη μεταφορά ή το κουβάλημα
Μετάξι	Ματάσα, -ι	<i>Mataxa</i>	<i>Matassa</i>	
Μεταξύ, ανάμεσα	Άντρου	<i>Inter</i>		
Μεταπώληση	Πραβιντούτα		<i>Rivendita</i>	
Μεταφορά	Πο(υ)ρτάρια	<i>Deportatio</i>		
Μέτριος. Σώφρων, ήσυχος	Μόντρου	<i>Moderatus</i>		
Μέτωπο	Φρούντια	<i>Frontalia, frentis</i>	<i>Fronte</i>	
Μη	Νου	<i>Ni</i>		
Μηδέν	Νιέκου	<i>Neque</i>		Λίγο, ελάχιστο
Μηλιά	Μιέρου	<i>Malus</i>	<i>Melo</i>	

Νέα Ελληνικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Λατινικά	Ιταλικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
Μήλο	Μιέρα	<i>Malum</i>	<i>Mela</i>	
Μήλο	Μιέρα	<i>Melum</i>		
Μήνας	Μιές	<i>Mens</i>		
Μήνας	Μιέσου	<i>Mensem</i>	<i>Mese</i>	
Μήπως;	Νούκα;	<i>Ne qua</i>		Αναμένοντας καταφατική απάντηση
Μηρυκάζω	Ρούμιγκ, -άρια	<i>Rumigo, -are</i>	<i>Rumigare</i>	
Μήτε, ούτε	Νι, νίτσε	<i>Ne, nec, neue</i>	<i>Ne, Neanche</i>	
Μητράδελφος (θείος)	Βούτσ <i>ι</i>	<i>Avunculus</i>		
Μηχανή	Μάκινα	<i>Machina</i>		
Μια φορά	Ούνα ουάρα	<i>Una ora</i>		
Μικρή εστία	Ουγκνί <i>σ</i> τια	<i>Igniculus, ignis</i>		
Μικρό	Μίκου		<i>Piccolo</i>	
Μικρό, κοντό	Πουζιμνάτου	<i>Pussilus</i>		Χαμηλό κτίσμα, μικροκαμωμένος
Μικρός	Παρόκου	<i>Paruus</i>		Καχεκτικό, ελαττωματικό
Μιλιάρι	Μιλιάρου	<i>Milliarium</i>		Αναφορά σε ρωμαϊκή στήλη, πιθανότατα οδοδείκτης, σε παρακλάδι της αρχαίας Εγνατίας οδού στα όρια του οικισμού της Κούπας.
Μισός, ημιτελής	Ζιμιτάτι	<i>Dimitiatus, dimidius</i>		
Μίσχος (λουλουδιού)	Κούλμου	<i>Culmus</i>		
Μοναξιά	Σιγκουριτάτια	<i>Singularis</i>		
Μόνος, κατά μόνας	Σίγκουρου	<i>Singulus</i>		
Μοσχάρι	Βιτσόλου	<i>Vitulus, vitellus</i>		Βιτούι = νεαρό και απογαλακτισμένο κατσικάκι, βετούλι
Μουλάρι	Μούλα	<i>Mulus</i>		Και μόσκα
Μούρο	Μούρα		<i>Mora</i>	
Μούρο	Μούρα	<i>Morum</i>		
Μπορώ, δύναμαι	Πουότι	<i>Pote, possum</i>		Μπορεί, δύναται
Μπροστά	Ανίντι	<i>In ante</i>		
Μύγα, έντομο	Μούσκα	<i>Musca</i>		Μόσκα = μουλάρι
Μύες, μυς	Μούσκουλου ή μούστιλι	<i>Musculus</i>		
Μύλος	Μουόρα	<i>Mola</i>		
Μυρμήγκι	Φουρνίγκα	<i>Formica, Funiculus</i>		

Νέα Ελληνικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Λατινικά	Ιταλικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
Μυρμηγκιώδης	Φουρνιγκουόσου	<i>Formicosus</i>		
Μύτη	Νάσου	<i>Nasus</i>	<i>Naso</i>	

Νέα Ελληνικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Λατινικά	Ιταλικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
--------------	----------------	----------	---------	--

N n

Να	Σι	<i>Si</i>		Να, θα
Ναι και όχι	Σα Σι νου	<i>Sic et non</i>		Ή έτσι και όχι
Νεκρός	Μουόρτου	<i>Emmortuus, um</i>		
Νέο, καινούργιο	Νόου	<i>Novus</i>	<i>Nuovo</i>	
Νέος	Ζούνι	<i>Junior</i>		Δυνατός, Εύρωστος
Νεότητα	Ζουνία	<i>Junenta</i>		Ευρωστία
Νεράιδα	Φιέτα		<i>Fatta</i>	Κορίτσι
Νερό	Άπα, -ου	<i>Aqua</i>		
Νερουλό	Απουόσου	<i>Aquosus</i>		
Νικώ	Βίνγκου, βίνσι	<i>Vingo, vince</i>		
Νόθος, βδελυρός	Σπουρικάτου	<i>Spurious</i>		‘τζιτζιφιόγκος’
Νους, μνήμη	Μίντια	<i>Mentio</i>	<i>Mente</i>	
Νους, μυαλό	Μίντια/μαντούα	<i>Mentis</i>		
Ντροπή	Ρουσόνι	<i>Rosinus</i>		
Νύφη	Νουόρα	<i>Nubes</i>	<i>Nuora</i>	
Νύχι	Ούνγκλια	<i>Unguis, ungula</i>	<i>Unghia</i>	Για τα ζώα με σπλή χρησιμοποιείται το “κουπίτα” = σπλή
Νύχτα	Νουόπτια	<i>Noctis</i>	<i>Notte</i>	
Νύχτα	Νόπτια	<i>Nox</i>		
Νυχτώνω	Αντουνικάρια	<i>Intunicare</i>		Βράδιασμα, αντούνικα = βραδιάζει

Νέα Ελληνικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Λατινικά	Ιταλικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
--------------	----------------	----------	---------	--

Ξαναβλέπω	Πραβιντέρια		<i>Rividere</i>	
Ξαναδίνω	Πραντάρια		<i>Ridare</i>	Προδίδω
Ξανακάνω	Πραφάκ		<i>Rifare</i>	Παρακάνω
Ξανακτυπώ	Πρα μπατέρια		<i>Ribattere</i>	
Ξαναπατάω	Πρα καλκάρια		<i>Ricalcare</i>	
Ξαναπέφτω	Πρα καντέρια		<i>Ricadere</i>	
Ξανθός	Ρούσου	<i>Russeus</i>		
Ξανοίγω	Σαρίρια		<i>Schiarire</i>	Χρησιμοποιείται για το ξάνοιγμα σακιού
Ξάπλα	Ζατσέρια		<i>Giacere</i>	
Ξάπλα	Ζατσιέρια	<i>Jaceri</i>		
Ξαπλώνω	Αγκούλκου	<i>Inculco</i>		
Ξαπλώνω, κείμαι	Ζάκ/ ζάτσι	<i>Jaceo</i>		Ξαπλώνω, αράζω
Ξαποστάζω	Ραπός	<i>Repauso</i>		
Ξαφρίζω	Ντα ανσπούμ	<i>De spumo</i>		
Ξεκάνω, αποτελειώνω	Νταφάτσι		<i>Disfarse</i>	
Ξεκούραση	Ραπουσάρια		<i>Riposare</i>	
Ξένος	Ουάσπις	<i>Hospes</i>		Ξένος, επισκέπτης
Ξεπουπούλιασμα	Ντιπιράρια	<i>Depilatio</i>	<i>Depilare</i>	
Ξεφόρτωμα	Ντασκαρκάρια	<i>Discarricare</i>		
Ξεχωρίζω, διαχωρίζω	Ντασπαρτσός	<i>Disparo</i>		
Ξηρός	Ουσκάτου		<i>Asciuto</i>	
Ξινό	Άκρου	<i>Acre, acrius</i>		
Ξύδι	Πούσκα	<i>Pusca ή posca</i>		
Ξύλο	Λιέμνου	<i>Lignum</i>	<i>Legno</i>	
Ξυλώδης	Λιμνουόσου	<i>Lignosus</i>		Λι(μ)νουόσου = Δύσκαμπτος, τεμπέλης
Ξύνω	Σκάρτσιν	<i>Scalpo</i>		
Ξυπνώ	Νταστιτάρια	<i>De excitare</i>		Ξύπνημα

Νέα Ελληνικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Λατινικά	Ιταλικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
Ευπόλυτος	Ντασκούλτσου		<i>Scalzo</i>	

Νέα Ελληνικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Λατινικά	Ιταλικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
--------------	----------------	----------	---------	--

Ο ο

Ο πάνω	Τσούπρου	<i>Superus, super</i>		
Ο υπέρβαρος	Πρα γκράσου	<i>Praecrassus</i>		
Ο φέρων δέρμα	Μπιλίτου	<i>Pellitus</i>		Γδαρμένος
Ο/το Κάτω	Τζόσου	<i>Deorsum</i>	<i>Gioso</i>	
Οδηγώ, φέρω/ αντιλαμβάνομαι	Ντούκ/ ντουκιές	<i>Duco</i>		Πηγαίνω/ αντιλαμβάνομαι
Οδοντωτός	Ντεντόσου	<i>Dentatus</i>		
Οικογένεια	Φομέλια, Φαμιέγια	<i>Famillia</i>		
Οινόπνευμα, πνεύμα	Σπίρτου	<i>Spiritus</i>		Χρησιμοποιείται και για το πυρείο (σπίρτο)
Οινώδης	Βινόσου	<i>Vinosus</i>		
Οκτώ	Ουόπτου	<i>Octo</i>	<i>Otto</i>	
Οκτώ χιλιάδες	Ουόπτου μί	<i>Octies mille</i>		
Ολίγον παλιός	Βετούλι	<i>Vetulus</i>		Βετούλι = ενήλικο κατσικάκι (απογαλακτισμένο)
Ολόκληρος	Αντρέγκου	<i>Integer, -gra</i>	<i>Interro, integro</i>	
Όλος, ολόκληρος	Τουότ(ου)	<i>Totus, toto</i>		
Ομφαλός	Μπουρίκου	<i>Umbilicus</i>		
Όνομα	Νούμια	<i>Numele</i>		
Όνομα, φήμη	Νούμια	<i>Nomen</i>	<i>Nome</i>	
Οξιά	Φάγκου	<i>Fagus</i>	<i>Faggio</i>	
Οξύνω	Ανσπίκα	<i>Inspica, -are</i>		Στάχουασμα
Οποίος, -α, -ο, τι;	Τσιέ		<i>Che</i>	
Οπωροφόρος	Πομουόσου	<i>Pomusus</i>		Δενδρώδης
Όπως	Κουμ	<i>Quam</i>		Όπως, πώς;
Όπως, πως;	Κουμ		<i>Come</i>	
Όραμα, όραση, όνειρο	Βίσου	<i>Visus, visio, visum</i>		Βίσου = όνειρο, όραμα βιντιέρια = παρατήρηση βιντιέλα = όραση, φως
Όργωμα	Αράρια, αρατούρα	<i>Aratio</i>	<i>Arare, aratura</i>	

Νέα Ελληνικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Λατινικά	Ιταλικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
Οργώνω	Άρα	<i>Aro</i>		
Ορεινός	Μουντιέσκο ή μουντουόσου	<i>Montuoso, Montanus</i>		
Ορκίζομαι	Ανζούρ	<i>Ab juro, -are</i>		Χρησιμοποιείται επίσης και για το βρίσιμο
Ορκίζομαι	Ζ ούρ, αν Ζ ούρ	<i>Juro</i>		Ορκίζομαι και βρίζω
Όρκος	Ζ ουράρια		<i>Giurare</i>	
Όρκος	Ζ ουράρια, ζ ουραμιέντου	<i>Juramentum</i>		
Ορμώ	Σαρ	<i>Salio</i>		Κάνω άλμα, τινάζομαι απότομα
Ορφανός, στερημένος	Ουόρμπου	<i>Orbo, -us</i>	<i>Orbo</i>	Τυφλός
Όταν, πότε;	Κον	<i>Quand, -o</i>		
Ότι, πως	Κα	<i>Quam, quia</i>		
Ουρά	Κουόντα	<i>Cauda</i>		
Ουρά	Κουόντα	<i>Coda</i>	<i>Coda</i>	
Όχι μόνον	Νου σάλντι	<i>Non solum</i>		

Νέα Ελληνικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Λατινικά	Ιταλικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
--------------	----------------	----------	---------	--

Π π

Πάγος	Γλιέτσου	<i>Glacies</i>	<i>Ghiaccio</i>	
Παγωμένος	Αγκλιτσάτου	<i>Glacialis</i>		
Παγώνω	Αγκλιάτσα	<i>Glacio</i>		
Παιδί, αγόρι	Φιτσουόρου	<i>Fetiolus</i>		
Παίζω	Μι ζούοκ	<i>Jocus, -atus</i>		
Παίξιμο	Ζοκάρια		<i>Giocare</i>	
Παίρνω το σύνολο, εξαλείφω	Νταλιέου	<i>De leo</i>		
Παίρνω, αρπάζω	Πριντέρια		<i>Prendere</i>	Ανάβω, άναμμα
Παιχνίδι	Ζουόκου		<i>Gioco</i>	
Παιχνίδι, χαριεντισμός	Ζουκάτου, ζουόκου	<i>Jocatio, joculus, jocus</i>		
Παλάμη, Σπιθαμή	Πάλμα	<i>Palma, Palmus</i>		
Πάλη, φιλονικία	Αντσερτάρια	<i>Certatus</i>		Φιλονικία
Παλιός, βετεράνος	Μπιτόρνου	<i>Veteranus</i>		Παλιός, ηλικιωμένος
Παλούκι, πάσσαλος	Πάρου	<i>Palus</i>		
Παντρεύω	Μαρίτα	<i>Marito</i>	<i>Marito</i>	Παντρεύω την κόρη (χρησιμοποιείται για τα θηλυκά)
Πανύψηλος	Πρα νάλτου	<i>Prae altus</i>		
Πάνω	Τσούπρα	<i>Ad supra</i>		
Πάνω	(Τ)σούπρα		<i>Sopra</i>	
Πάνω	Τσούπρα	<i>Supra, supera</i>		
Πάρα πολύς	Πραμούλτου	<i>Per multo</i>		
Παραδομένος, προδομένος	Πραντάτου	<i>Prae datus</i>		
Παράδοση, δόσιμο	Ντάτου	<i>Ditum</i>		
Παράδοση, προδοσία	Πραντάρια	<i>Prae dare</i>		
Παρακλητικός, δεητικός, ικετευτικός	Πρικάρια	<i>Precarius</i>		Γεγονός απίθανο

Νέα Ελληνικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Λατινικά	Ιταλικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
Παραμένω	Ραμόνα	<i>Maneo, permaneo</i>		
Παρασκευή	Βίνια	<i>Veneris</i>		
Παρατώ, αφήνω, παρατημένος	Λασάτου	<i>Lasso, -us</i>	<i>Lasso</i>	Και χαλαρός
Παραφοράω	Πραπουρτάρια		<i>Riportare</i>	
Παρδαλός	Σαρότου		<i>Chiozzato</i>	
Πάσχα	Πάστου	<i>Paschae</i>	<i>Pasqua</i>	
Πατάω	Κάλκου	<i>Calco</i>	<i>Calca</i>	
Πάτημα	Καλκάρια, καλκατούρα	<i>Calcatura</i>		Πάτημα, Ίχνος περπατησιάς
Πατημασιά, χνάρι	Ούρμα		<i>Orma</i>	
Πατημένος	Καλκάτου	<i>Calcator, -us</i>		
Παχαίνω	Αγκράς	<i>Crasso</i>		
Παχαίνω	Αγκράς		<i>Ingrassare</i>	
Πάχνη	Μπρούμα	<i>Bruma</i>	<i>Bruma</i>	
Πάχνη	Μπρούμα	<i>Pruina</i>	<i>Bruma</i>	
Πάχος	Γκρασαμίντου	<i>Crassamentum</i>		
Παχύς, χοντρός	Γκράσου	<i>Crassus</i>		
Παχύς, χοντρός	Γκράσου		<i>Grasso</i>	
Πέδη, εμπόδιο	Πιέντικα	<i>Pedica</i>		Εμπόδιο, τρικλοποδιά
Πεζοπορώ, περπατώ	Άμνου	<i>Ambulo</i>		
Πεθαμένος	Μουόρτου	<i>Mortus</i>	<i>Morto</i>	
Πεθαμός	Μουρίρια		<i>Morire</i>	
Πεθερός, -ά	Σουόκρου, -α	<i>Socer, -rus</i>	<i>Suocera</i>	
Πεινασμένος, πειναλέος	Φλαμούντου	<i>Famelitus, famedicus</i>		
Πελεκάνος, λέλεκας	Πελεκάνου	<i>Pelekanus</i>		
Πελεκημένος	Ντουράτου	<i>Dolatus</i>		
Πελεκώ	Ντουριές	<i>Dolo</i>		
Πελεκώ	Ντουόρ	<i>Edolo</i>		Ντουράρια = πελέκημα
Πέμπτη	Ζ(ου)όια	<i>Jovis</i>		
Πέντε	Τσίντσου	<i>Quinque</i>	<i>Cinque</i>	
Πέντε χιλιάδες	Τσίντσου μί	<i>Quinque mille</i>		
Πέρασμα	Τριέτσιρια	<i>Transeo</i>		Τριτσέου = περνούσαν

Νέα Ελληνικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Λατινικά	Ιταλικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
Πέρασμα, διάβαση	Βάντα	<i>Vada</i>		Πέρασμα των σειρών στα φυτά με το νερό (πότισμα με το αυλάκι)
Περίγελος	Ντι ριζία	<i>Derisus</i>		Περίγελος, ρεζίλι
Περίγελος, χλεύη	Ριζία	<i>Risus, -io</i>		Ντι ριζία = ρεζίλι, για χλεύη
Περιζώνομαι	Αντσίνγκου	<i>Cingo</i>		
Περιζώνομαι	Αν τσίγκου	<i>In cingo</i>		
Περιζώνω	Αντσίγκου	<i>Accingo</i>		
Περιθώριο, κράσπεδο	Μάρτζινα	<i>Margo, marginis</i>	<i>Margine</i>	Περιθώριο, άκρη
Περικνημίδα	Τιμπιάτου	<i>Tibiale</i>		Το 'κέλυφος' του χαρακτήρα, η νοοτροπία
Περίλυπος,	Τρασκαίτου	<i>Triste</i>		Περίλυπος, συγκινημένος
Περιμένω	Στιέτα, -άρια		<i>Aspetare</i>	Αναμονή
Πέριξ, περί	Τσιέρκου	<i>Circum</i>	<i>Cerchio</i>	Τσέρκι, κύκλος
Περιπλοκή, πλέξιμο	Αμπλιτίρια	<i>Amplexus</i>		
Περισφίγγω, περιβάλλω	Πραστρίγκου	<i>Prae stringo</i>		Επανασφίγγω, παρασφίγγω
Περιτρώγω	Πραρουόντ	<i>Prae rodo</i>		Χρησιμοποιείται ως επανάληψη για τα μηρυκαστικά
Περνώ	Τριέκ	<i>Trec</i>		
Πέσιμο, Υποχώρηση	Καντιέρια, καζούρια	<i>Casus</i>	<i>Cadere</i>	
Πεσμένος	Καζούτου	<i>Cadutus</i>	<i>Caduto</i>	
Πέτρα, γκρεμός	Ράπα	<i>Rupes</i>		Πέτρα, γκρεμός από πέτρες
Πεύκο	Πίνου	<i>Pinus</i>		
Πέφτει	Κάντι		<i>Cade</i>	
Πέφτω, Πέσιμο	Κάντ, καντιέρια	<i>Cado, -ere</i>	<i>Cadere</i>	
Πιάνω	Κάτς	<i>Captio</i>		
Πιάνω/ γραπώνω, κουμπώνω	Κατσάρια/ ανκουπτσάρια	<i>Accaptiare</i>		Πιάσιμο/ γράπωμα, κούμπωμα
Πίκρα	Αμάρια	<i>Amare</i>		
Πικρίζω	Αμαρέσκου	<i>Amaresco</i>		
Πικρός	Μαρόσου	<i>Amarus</i>	<i>Amaro</i>	
Πινακίδα, ταμπέλα	Ταμπιέλα	<i>Tabula</i>	<i>Tabella</i>	
Πίνω/ ποτό	Μπιέου/ μπιέρια	<i>Bibo</i>	<i>Bere</i>	
Πίσω από...	Ντούπου		<i>Dopo</i>	

Νέα Ελληνικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Λατινικά	Ιταλικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
Πίσω μέρος τσεκουριού	Μούκλια	<i>Mutulus</i>		
Πλαγιάζω	Κούλκου	<i>Colloxco</i>		
Πλατύς	Λόργκου/ λάργκου	<i>Large</i>	<i>Largo</i>	Πλατύς, φαρδύς
Πλατύς	Λάργκου	<i>Latus</i>		
Πλεγματώνω, περιπλέκω	Αμπλιτιές	<i>Implico</i>		Αμπλίκα = περικλείω, εσωκλείω
Πλεκτός	Πλικάτου	<i>Plicatus</i>		Σκυμμένος, γερμένος
Πλευρό, πλαγιά	Κουόστα	<i>Costa</i>	<i>Costa</i>	
Πληγώνω	Ουτσίντου	<i>Ulcero, ulciscor</i>		Τραυματίζω
Πλήρες, γεμάτο	Αμπλιάτου	<i>Ample, amplus</i>		
Πλήρης, γεμάτος	Αμπλίνου	<i>Plenus</i>		
Πλησιάζω, φθάνω	Ζούγγκου	<i>Jungo</i>		
Πλούσιο γεύμα	Αντάπα	<i>Daps, dapis</i>		Πότισμα ζώων αλλά και εδάφους μέχρι κορεσμού
Πνίγω	Νικάρια		<i>Annegare</i>	Πνίξιμο
Πνίγω	Νιέκ	<i>Eneco</i>		
Πόδι	Πιτσόρου	<i>Petiolus</i>		
Ποιος	Κάρε	<i>Qualis</i>	<i>Guale</i>	
Πολλοί	Μούλτι	<i>Multi</i>		Πολλές
Πολύ καλά	Πρα μπουν	<i>Perbene</i>		Εξαιρετικά καλά
Πολύ μαλακός	Πραμόλι	<i>Per mollis</i>		
Πολύ μαλακός	Πρα μουόλι	<i>Prae molis</i>		
Πολύ μικρό	Μινούτου	<i>Minutus, -alis</i>	<i>Minuto</i>	Μικρό γενικά = μίκου
Πολύπλοκος	Νοντούσου	<i>Nodosus</i>		Πολύπλοκος, με πολλούς κόμπους
Πολύς	Μούλτου		<i>Molto</i>	Πολύς, -ή = μούλτου, μούλτα
Πολύς, -λή, -ύ	Μούλτου	<i>Multus, -o, -um</i>		
Πονάω	Ντούρε	<i>Doleo</i>		
Πόνος	Ντούρου	<i>Dolor</i>	<i>Dolore</i>	
Ποντικός	Σουόρικου		<i>Sorcio</i>	
Πορδή, κλανιά	Μπισόνα	<i>Vissina</i>		
Πόσο, πόσος	Κουότ, Κουότα	<i>Quot</i>		
Πόσος;	Κότ	<i>Quantus</i>		
Πόσων ετών	Ντι κουότσα ^{νι}	<i>Quotennis</i>		
Ποτέ	Νίτσι κον	<i>Neque umquam</i>		

Νέα Ελληνικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Λατινικά	Ιταλικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
Ποτίζω	Αντάπ	<i>Ada quo</i>		Χρησιμοποιείται για τα ζώα και για το έδαφος με την έννοια του κορεσμού.
Που;	Ούντι	<i>Ubi</i>		
Πού; από πού; από όπου	Ούντε, Ντι ούντε	<i>Unde</i>		
Πουκάμισο	Καμιέσα		<i>Camicia</i>	
Πουλώ	Βίντου	<i>Vendo</i>		
Πράσινο, χλωρό	Βιέρντι	<i>Virens</i>	<i>Verde</i>	
Πράσινος, χλωρός	Βιέρντι	<i>Viridis, viride</i>	<i>Verde</i>	
Πρησμένο, εξογκωμένο	Ανφλάτου	<i>Inflate</i>		
Πριν από..., προ	Αντρού	<i>Ante</i>		
Προ μεσημβρίας	Αντρού μερίντια	<i>Ante meridium</i>		
Προ πάντων, πρώτα	Πρίμα	<i>Aprime</i>		
Προ των πυλών	Αντρού πουόρτιλι	<i>Ante portas</i>		
Προ Χριστού	Αντρού Ριστόσου	<i>Ante Cristum</i>		
Προ ψήνω	Πρι κουόκου	<i>Prae coquo</i>		Παραψήνω
Προάγω, προτείνω	Πραντούκ	<i>Prae duco</i>		Επαναφέρω
Προαλείφω	Πραούγκου	<i>Prae ungo</i>		Επαναλείφω
Πρόβατο	Ουάια	<i>Ovis</i>		
Προδοσία	Πραντάρια	<i>Prodicio</i>		
Πρόθεση (δηλώνει διαχωρισμό, προέλευση, αρχή)	Ντι	<i>De</i>		π.χ. ντί τσούπρα = από πάνω, ντι λέμνου = από ξύλο, ντιν Ιταλία = από την Ιταλία
Προκατασκευασμένο	Πρικάσμα	<i>Pricasmus</i>		Παραμύθι
Προλέγω, μαντεύω	Πρα ζικ	<i>Pro dico</i>		Προλέγω
Πρόπερσι	Αν τσόρτσι	<i>Anno Tertio</i>		
Προπορευόμενος κάποιου	Πραβόιου	<i>Preavius</i>		Ο σύνδεσμος ανάμεσα σε αλέτρι ζυγαριά που συνήθως ήταν από δέρμα γουρουνιού
Προσάπτω	Ανζούγκου	<i>Injungo</i>		Προλαβαίνω, φθάνω
Προσδένω, επιδένω	Λιέγκου	<i>Alligo</i>		Δένω, Λιγκάρια = δέσιμο
Προσδοκώ	Στι(ε)τάρια		<i>Aspettarsi</i>	Προσδοκία, αναμονή
Προσεγγίζω	Προύκια	<i>Appropinquo</i>		

Νέα Ελληνικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Λατινικά	Ιταλικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
Προσέγγιση	Ανπροκιάρια	<i>Apropriare</i>		
Προσθέτω, συγκεντρώνω, προσαθροίζω	Αγκριέκ	<i>Aggrego</i>		Χρησιμοποιείται περισσότερο με την έννοια του επιβαρύνω
Προσκέφαλο, μαξιλάρι	Καπιτόνιου	<i>Capitulum</i>		
Προσφορά	Νάφικρα	<i>Affero</i>		Προσφορά, αντίδωρο
Προτρέχω	Πρα κούρα	<i>Prae curro, -are</i>		Διαρροή
Προτρέχω, τρέχω, εξορμώ	Πρα κούρ	<i>Pro curro</i>		Διαρρέω (για υπερχειλίση ή διαρροή)
Προφθάνω, προλαβαίνω	Πραζούνγκου, πραζουντζιέρια		<i>Raggiungere</i>	
Πρωί	Ντιμνιέτσα	<i>De manitia</i>		Ντιμνιέτσα = το πρωί
Πρώιμο. πρόωρο	Τιμπουρία	<i>Temporivus</i>		
Πρωκτός, κώλος	Κούρου	<i>Culus</i>		
Πρώτα, πριν	Πρίμα	<i>Primum</i>	<i>Prima</i>	
Πρωτόγαλα, γκουλάστρα	Γκουλάστρα	<i>Colostrum</i>		
Πρώτος	Πρίμου	<i>Primo, primus</i>		Πρίμα πρίμα... = πρώτα πρώτα...
Πτύον, σάλιο	Σκουπιέτου		<i>Espettorato</i>	
Πτώχευση	Φαλιμέντου	<i>Falimento</i>		
Πυθμένας	Φούντα	<i>Fundus</i>		
Πυκνός	Ντιέσου	<i>Densus</i>	<i>Denso</i>	
Πύλη	Πουόρτα	<i>Porta</i>		
Πώληση	Βιντιέρια	<i>Venditio</i>	<i>Vendere</i>	
Πως;	Κουμ	<i>Qui, quomodo</i>		
Πώς; όπως	Κουμ	<i>Cum</i>		

Νέα Ελληνικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Λατινικά	Ιταλικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
--------------	----------------	----------	---------	--

Ρ ρ

Ράβδος	Βιρτζέουα	<i>Virga, virgeus</i>		Βίτσα, κληματοσίδα
Ράγισμα	Κριπάρια	<i>Crepitus</i>	<i>Crepare</i>	
Ράμμα, κλωστή	Άτσα	<i>Acia</i>		
Ράμφος	Ρουόστου	<i>Rostrum</i>		Στόμα
Ραφή	Κασατούρα ή κουασατούρα	<i>Sutura</i>		
Ραφή, γαζί	Κουσιτούρα		<i>Cusitura</i>	
Ρεβύθι	Ουρόβου	<i>Ervum</i>		
Ρήγμα	Ραπτούρα	<i>Ruptura</i>		Ρήγμα, σκίσιμο
Ριζικά	Στιρπίτου	<i>Stirpitus</i>		Το αποβληθέν νεογνό, έχει στερέψει (για υγρό)
Ροκανίζω	Ροντέρια		<i>Rodere</i>	Ροκάνισμα
Ρουθούνι	Νόρου	<i>Naris</i>		Ρουθούνι, μούρη
Ρύζι	Ουρίζου	<i>Oryza</i>		
Ρωτώ, εκλιπαρώ, ικετεύω	Ρουόγκ, ρουγκάρια	<i>Rogo, -are</i>		Εκλιπαρώ, ικετεύω, παρακαλώ

Νέα Ελληνικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Λατινικά	Ιταλικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
--------------	----------------	----------	---------	--

Σ σ

Σάββατο	Σόμπατα	<i>Sabbatum</i>		
Σακί, θύλακας	Σάκου	<i>Sacus, sacculus</i>		
Σαμάρι	Σαμάρου	<i>Sagmarius</i>		
Σανίδι	Σκόνταρα	<i>Scandula</i>		
Σαπίζω	Πουτριζός	<i>Putresco</i>		
Σάπιος, σαθρός	Πούτριτου	<i>Putridus</i>		
Σβήνω	Στίνγκου		<i>Estinguere</i>	
Σβήνω	Στίνγκου	<i>Exstinguo</i>		
Σβήνω	Στίγκου	<i>Stinguo, stingo</i>		Σβήνω, ξεθωριάζω
Σβήσιμο, ξεθώριασμα	Στίντζερε	<i>Stingere</i>		
Σβήσιμο, σβέση	Στίντζιρια	<i>Extinctus</i>		
Σε ...	Τι	<i>Te</i>		Τι τσον = σε κρατώ
Σειρά	Σόρου	<i>Series</i>		
Σειρά, διάταγμα	Ούρντινου	<i>Ordinis, ordo</i>	<i>Ordine</i>	Και το αυλάκι στη σειρά φυτέματος
Σημείο	Σιέμνου	<i>Semno</i>		
Σήμερα	Άστας	<i>Azi</i>		
Σίδηρος	Ιέρου	<i>Ferrum</i>		
Σίκαλη	Σικάρα	<i>Secale</i>		
Σίκαλη	Σικάρα	<i>Sigala</i>		
Σιτάρι	Γκρόνου	<i>Granum</i>	<i>Grano</i>	
Σιωπή	Τατσιέρια	<i>Tacitunitas</i>		
Σιωπώ, κατευνάζομαι	Καντασιές	<i>ContisESCO</i>		Συμβιβάζομαι σε περίπτωση διαφοράς
Σιωπώ, σιωπή	Τάκ/ τατσιέρια	<i>Taceo, -ere</i>		
Σκάλα	Σκάλα	<i>Scala</i>	<i>Scala</i>	
Σκαλίζω	Ράμα	<i>Rama</i>		
Σκαλίζω	Ράμα & ρίμα	<i>Rima, rimor</i>		Ραμάρια = σκάλισμα
Σκαντζόχοιρος, αχινός	Ρίτσου ή ρίτς		<i>Riccio</i>	Η ζήνα από τις καστανιές (το αγκαθωτό που περιέχει το κάστανο)

Νέα Ελληνικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Λατινικά	Ιταλικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
Σκάφη	Σκάφα	<i>Scapha</i>		Και ποτήρι χωρίς χερούλι
Σκιά	Ούμπαρα	<i>Umbra</i>		
Σκισμένο, αποκομμένο	Ντασπικάτου	<i>Despicatus</i>		
Σκισμένος	Νταρούπτου	<i>Diruptio</i>		Ξεσκισμένος
Σκιώδης	Ουμπάρους	<i>Umbrosus</i>		
Σκόρδο	Άιου	<i>Allium</i>	<i>Aglio</i>	
Σκορπίζω	Σπαρτζέρια		<i>Spargere</i>	Χάλασμα
Σκοτώνω	Ουτσίντιρια		<i>Uccidere</i>	Αναφέρεται μόνο σε τραυματισμό
Σκουλήκι	Γκιάρμι	<i>Vermis</i>		
Σκουληκιασμένος	Γκερμινόσου	<i>Germinosus</i>		
Σκούπα	Μιέτουρα	<i>Metula</i>		
Σκουριά	Ράγκια		<i>Ruggine, Rogna</i>	Σκουριά, βρωμιά
Σκύβω	Μι πλιέκ	<i>Ad plico</i>		
Σκυλάκι	Κατσόλου	<i>Catulus</i>		
Σκυλί	Κόϊνι	<i>Canis, camen</i>	<i>Cane</i>	
Σκυλίτσα	Κατσάουα	<i>Catella</i>		
Σπάσιμο	Φραντζατούρα/ φρόντζιρια	<i>Fractura</i>	<i>Frattura</i>	
Σπάσιμο	Φραντζιέρια		<i>Frangere</i>	
Σπάω, αποχωρίζω	Νταφρόγκου	<i>De fringo</i>		
Σπάω, θραύω	Φρόγκου	<i>Frango</i>		
Σπέρνω, σπορά	Σιέμινα, -άρια	<i>Semino, -ares</i>	<i>Semina</i>	
Σπορά	Σεμινάτου	<i>Seminatus</i>		
Σπόρος	Σεμίντσα	<i>Semen, -tia</i>		
Σπυρί	Γκαρνούτσου	<i>Graneum</i>		
Στάλα, υετός	Πλουόια	<i>Pluo, plui, pluvia</i>		Βροχή
Σταματώ	Στάρια		<i>Sostare</i>	Σταμάτημα, στάση
Σταματώ, σταμάτημα (στάση)	Στάου/ στάρια	<i>Stare</i>		
Στάση	Στάτου	<i>Status, -um</i>		Στάση, στάου = στέκομαι στατούτου = σταματημένος
Σταυρός	Κρούτσι	<i>Crusis</i>	<i>Croce</i>	
Σταφύλι	Ούα	<i>Uva</i>		

Νέα Ελληνικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Λατινικά	Ιταλικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
Στάχτη	Τσινούσα	<i>Cinis</i>	<i>Cenere</i>	
Στάχυ	Σπίκου	<i>Spica</i>		
Σταχασμένος	Ανσπικάτου	<i>Spicatus</i>		
Στείρος, άτεκνος	Στιέρπου	<i>Sterillis</i>		
Στέκομαι	Πραστάου	<i>Per sto</i>		Κοντοστέκομαι
Στέκομαι	Στάου	<i>Sisti, stiti</i>		
Στέκομαι όρθιος	Αν πρόστου	<i>Prosto</i>		Αν πρόστα = όρθιος
Στέκομαι όρθιος, ίσταμαι	Στάου	<i>Sto</i>		
Στέλνω	Τριμιέτ	<i>Tramitto</i>		
Στέμμα, στεφάνι	Καρούνα, κορούνα	<i>Corona</i>		
Στεφανώνω	Ανκαρούν	<i>Corono, -io</i>		
Στεφανώνω	Ανκαρούν	<i>Incorono</i>		
Στέψη	Ανκουρνάρια	<i>Coronatoris</i>		
Στήθος	Κιέπτου	<i>Pectus</i>		
Στήθος, μαστός	Σίνου	<i>Sinus</i>		
Στιγμή, Σημείο	Πούντου	<i>Punctum</i>		
Στοά	Γκαλαρία		<i>Galleria</i>	
Στραβός, παράξενος	Στράμπου	<i>Strabo</i>		Φαφούτης, ελλιπής
Στραγγίζω	Στρικουράρια	<i>Stercorare</i>		Στράγγισμα
Στραγγίζω	Στρικουάρα		<i>Strizzare</i>	Στρικουράρια = στράγγισμα
Στρέφω	Ανβαρτιές	<i>Verto</i>		
Στρέφω, περιελίσσω	Ανβαρτιές	<i>In verto</i>		
Στρέφω, περιστρέφω	Ανβαρτιές	<i>Ad verto</i>		
Στρίβω	Τορτσέρια		<i>Torcere</i>	Κλώθω, στρίβω την κλωστή
Στριμμένος	Τουόρσου	<i>Torsus</i>		Χρησιμοποιείται για την κλωστή
Στρογγυλεύω	Τουόρνου	<i>Torno</i>		Γυρίζω, επιστρέφω
Στρούγκα, αλμεκτήριο	Στρούγκα	<i>Strunga</i>		
Στροφή, ελιγμός	Τουόρτου	<i>Tortus</i>		Το νήμα μετά το κλώσιμο ή τη συστροφή του με άλλο(α) νήμα(τα)
Στρώμα, τάπητας	Στραμινάτου	<i>Stramentum</i>		Συντεθλιμμένα αντικείμενα (φυτικής προέλευσης)

Νέα Ελληνικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Λατινικά	Ιταλικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
Στρωμένος	Πουβίντου	<i>Pavitus</i>		Χρησιμοποιείται για στρώμα αναρριχόμενου φυτού σε θάμνους κυρίως
Στρώνω	Στέρνου	<i>Exsterno</i>		
Στρώνω	Στιέρνου	<i>Intersterno</i>		
Στρώνω	Στιέρνω	<i>Sterno</i>		
Στρώνω, καταστρώνω	Πραστιέρνου	<i>Prae sterno</i>		
Συκιά	Ίκου	<i>Ficus</i>	<i>Fico</i>	Ίκα = σύκο
Συλλέγω, μαζεύω	Ντούν	<i>Aduno</i>		
Σύλληψη	Κατσάρια		<i>Cattura</i>	
Συλλογή, μάζεμα	Ντουνάρια	<i>Donarium</i>		
Συμπυκνώνω	Αντιέσα	<i>Condenseo</i>		
Συνένωση, συνέλευση	Ντουνάρια, ντουνάτου	<i>Adunatio</i>	<i>Adunare</i>	Συγκέντρωση, μάζεμα
Συνήγορος	Βουκάτου	<i>Advocatus</i>		Συνήγορος, δικηγόρος
Σύννεφο	Νουόρου	<i>Nobilum</i>		
Σύννεφο	Νουόρου	<i>Nube</i>	<i>Nuvola</i>	
Σύντροφος, σύζυγος, κοινωνός	Σουότσου	<i>Socius</i>		Σύντροφος, φίλος
Συρράπτω	Κουάσα	<i>Consuo</i>		
Συσκοτίζω	Αντουιέρικ	<i>Intenebrico</i>		Με την έννοια του 'βραδιάζει' (σκοτεινιάζει)
Συσφίγγω	Πραστρίγκου	<i>Per stringo</i>		Χρησιμοποιείται με την έννοια της επανάληψης
Σφάγιο	Ναϊμάγιου	<i>Animallis</i>		
Σφάζω	Ζούνκλιου	<i>Ju(n)gulo, -are</i>		
Σφαίρα	Γκλιέμου	<i>Glomus, globus</i>		Κουβάρι
Σφήκα	Γκιάσπι	<i>Vespa</i>		
Σφίγγω	Στρίνγκου	<i>Astringo</i>		
Σφίγγω	Αγκλιάγκ(ου)	<i>Conglacio, coagula</i>	<i>Cagliare</i>	Πήζω (χρησιμοποιείται κυρίως για το πήξιμο υγρής μάζας όπως γάλακτος σε τυρί, γιαούρτι κλπ)
Σφίγγω	Στρίγκου	<i>Interstringo</i>		
Σφίγγω	Στρίνγκου	<i>Stringo</i>		
Σφικτός, στενός	Στρίγκτου, στρίμτου	<i>Strictus</i>		Στενός, σφικτός
Σφίξιμο	Στρίντζερια		<i>Stringere</i>	

Νέα Ελληνικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Λατινικά	Ιταλικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
Σφίξιμο	Στριντζέτσα		<i>Stringersi</i>	
Σχεδόν, παρολίγον	Πάνα	<i>Raene, pene</i>		Μέχρι, έως
Σχοινί, τριχιά	Φούνια	<i>Funis, funiculus</i>		
Σώμα, παράστημα	Τρούπου	<i>Trupu</i>		Παράστημα
Σωρός	Γκριμάντα	<i>Grumus</i>		
Σωτηρία	Σκαπάρια		<i>Scampo</i>	

Νέα Ελληνικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Λατινικά	Ιταλικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
--------------	----------------	----------	---------	--

T τ

Τακτοποίηση στημονιού προ ύφανσης	Ουρτζίρια	<i>Ordior</i>		
Ταραγμένος	Αντουρμπάτου	<i>Turbate, turbitu</i>		Λυσσασμένος, σαλεμένος
Ταράσσω, παρενοχλώ	Αντούρμπου	<i>Interturbo</i>		
Ταχύτητα	Κουρόν	<i>Curro</i>		Χρησιμοποιείται το “κουρόν” ή “αν κουρόν” = γρήγορα, ταχέως
Τείνω, επιτείνω	Τίντου	<i>Attendo</i>		Απλώνω, τεντώνω
Τελειώνω τη βοσκή, ολοκληρωτική βοσκή	Νταπάσκου	<i>Depascor, pasci</i>		
Τελειώνω το φαγητό	Νταγκούστου	<i>De gusto</i>		
Τεμπέλης, αγενής	Ουγκνάρου	<i>Ignavus</i>		
Τέσσερα	Πάτρου	<i>Quattuor</i>		
Τέσσερεις χιλιάδες	Πάτρου μί	<i>Quater mille</i>		
Τετάρτη	Νιέρκουρι	<i>Mercuri</i>		
Τέτοιος	Τάρι	<i>Ecce tallis</i>		
Τέτοιος	Τάρι	<i>Talis</i>		
Τετράγωνο	Κάντρα	<i>Quadra</i>		Χρησιμοποιείται για το κάδρο-πλαίσιο και τη φωτογραφία
Τετράγωνο, μεσοχώρι	Κουόντρου	<i>Quadrus, quadrum</i>		Χρησιμοποιείται για την πλατεία του χωριού ως τετράγωνο και για την τοπική κολοκυθόπιτα που έχει τα φύλλα γύρω-γύρω σε ρολό και στη μέση το κολοκύθι. Πιθανόν όμως να έχει και την έννοια του μεσοχωριού αφού η πλατεία είναι στο μέσον περίπου του χωριού.
Τζίτζικας	Τσικουόρι	<i>Cicada</i>	<i>Cicada</i>	
Τι θέλει;	Τσιέ βα;	<i>Qui vult</i>		
Τι;	Κάρε	<i>Quare</i>		Ποιος;, τι; = τσιέ; ή τσί;
Τινάζω	Σκούταρ	<i>Excutulo</i>		

Νέα Ελληνικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Λατινικά	Ιταλικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
Τινάζω	Σκούταρα	<i>Scoatere</i>	<i>Scuotere</i>	
Το μέρος του χεριού από τον καρπό μέχρι τον ώμο	Μπράτσα	<i>Brachium</i>		Αγκαλιά
Το προεξέχον	Μπρούκα	<i>Broccus</i>		Η προεξέχουσα κρούστα της πληγής, έκζεμα
Τοκετός	Ντουμπίτου	<i>Tabitus</i>		Αποκτηθείς
Τοποθετημένος, βαλμένος	Νταπούς	<i>Depotitio</i>		
Τόπος, χώρα	Λουόκου	<i>Locus</i>	<i>Luogo</i>	
Τότε	Τούντσια/ τούμτσια	<i>Tunc, tum, -ce</i>		
Τούφα μαλλιών, κορυφή, φούσκωμα	Τσούμα	<i>Tsuma</i>		Πανούκλα Στην Κούπα Τσούμα ονομάζεται κορυφή στη ΒΔ. πλευρά της Παλιάς Κούπας με μικρή τούφα δέντρων, όπου στη διάρκεια του Α΄ Π.Π. ήταν στημένο το παρατηρητήριο των συμμάχων.
Τραβώ, έλκω	Τράγκ	<i>Tracto, traho</i>		
Τραγουδί	Κόντικου	<i>Canticum, -o, -us, -atio</i>	<i>Cantico</i>	
Τραγουδών, ψάλλω	Κόντου	<i>Canto</i>		Και διαβάζω
Τραγουδών/ τραγουδισμα	Κόντου/ καντάρια	<i>Cantator</i>	<i>Cantare</i>	
Τραπέζι	Μάσα	<i>Mensa, -ula</i>	<i>Mensa</i>	Μιέσα = τραπεζομάντιλο
Τραυλός	Μπλάζι	<i>Blaesus</i>		
Τρεις χιλιάδες	Τριέι μί	<i>Ter mille</i>		
Τρέμουλο	Αντρεμουράρια	<i>Intremiscus</i>		
Τρέμω	Τρέμορα	<i>Attremo</i>		Τρεμουράρια = τρέμουλο
Τρέμω	Αντρέμουρ(α)	<i>Intremo</i>		
Τρέμω/ τρεμούλα	Τριέμουρ(α)/ τρεμουράρια	<i>Tremo, tremere</i>		
Τρέχω	Λάγκου	<i>Allagare</i>		Λαγκάρια = τρέξιμο
Τρέχω, ρέω	Κούρα	<i>Curro</i>		Χρησιμοποιείται μόνον για τη (δια)ροή.
Τρία	Τριέι	<i>Tres</i>		
Τριακόσια	Τριέι σουτί	<i>Trecenta</i>		
Τριβή, τρίψιμο	Φρικάρια	<i>Fricatio</i>	<i>Fregare</i>	

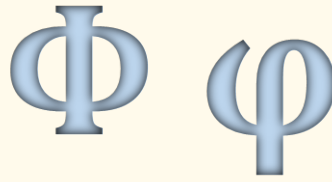
Νέα Ελληνικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Λατινικά	Ιταλικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
Τρίβω	Φριέκ	<i>Frico</i>		
Τρίβω	Φριέκ(ου)	<i>Infrico</i>		
Τρίτη	Μάρτσα	<i>Martis</i>	<i>Martedi</i>	
Τρίχα	Πιέρου		<i>Pelo</i>	
Τρίχα	Πιέρου	<i>Pilus</i>	<i>Pelo</i>	Τρίχα και μαλλί
Τριχωτός	Πιερόσου		<i>Peloso</i>	
Τριχωτός	Πιρόσου	<i>Pilosus</i>		
Τρόμος	Σπαριέρια		<i>Sparento</i>	Τρομάρα
Τρόφιμα, δημητριακά	Γκίπτου	<i>Victus</i>		Δημητριακά
Τρυγόνι	Τουρτούρα	<i>Torturum</i>		
Τρυγόνι	Τουρτούρα	<i>Turtur</i>		
Τρυφερός	Τίνερου	<i>Tener</i>	<i>Tenero</i>	Νέος
Τρυφερότητα	Τινιρέτσα	<i>Teneritas, -ia</i>	<i>Tenerezza</i>	Νιάτα
Τρώω	Μάνκου	<i>Manduco</i>		
Τρώω, ροκανίζω	Ρόντο, -έρια	<i>Rodo, -are</i>		Χρησιμοποιείται για τα ζώα
Τσαλαπετεινός	Πουπιέζα	<i>Urupa</i>		
Τσαντίλα	Στρικόρια	<i>Stricoria</i>		Στρικόρια = στράγγισμα
Τσάπα	Σάπα		<i>Zappa</i>	
Τσάπισμα	Σαπάρια		<i>Zappare</i>	
Τσουκνίδα	Ουρτζίκα	<i>Urtica</i>		
Τύμπανο	Τόμπανα	<i>Tympanus</i>		
Τύπωμα, αποτύπωμα	Στάμπα		<i>Stampa</i>	
Τυρί	Κάσου	<i>Caseus</i>		
Τυφλός	Σακάτου	<i>Ceacatus</i>		Ανάπηρος
Τώρα	Μουό	<i>Accu modo</i>	<i>Mo</i>	
Τώρα	Μουό	<i>Ecc modo</i>	<i>Mo</i>	
Τώρα	Μουά	<i>Munk</i>		

Νέα Ελληνικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Λατινικά	Ιταλικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
--------------	----------------	----------	---------	--

Υ υ

Υγεία	Σανατάτια	<i>Sanitas</i>	<i>Sanita</i>	
Υγιής	Σανατούσου	<i>Sanus, -a, -um</i>		
Υγρός	Ούντου	<i>Udus</i>		Υγρός, βρεγμένος
Υιός	Ίου	<i>Filius</i>		
Υιός	Φιτσουόρου	<i>Fitius, Fetus</i>	<i>Fanciullo</i>	Επίσης το παιδί (αρσεν.)
Ύπαιθρος	Ντίβου	<i>Divus</i>		Άγριος, Ντιβουτίνα = Αγρίμι
Υπακούω	Ουμπιντίρια	<i>Ubi, -dies</i>	<i>Ubbidire</i>	Ψάχνω, γυρεύω, ψάξιμο
Υπακούω, ακούω	Σκούλτου	<i>Asculto</i>		
Υπάρχω, είμαι	Σαμ	<i>Sum</i>		Είμαι
Ύπνος	Ντουρμίρια	<i>Dormito, -io</i>	<i>Dormire</i>	
Ύπνος	Σουόμνου, σουόνου	<i>Somnus</i>	<i>Sonno</i>	
Υποζύγιο	Ζουζία	<i>Subjugis</i>		
Υποκλίνομαι/ υπόκλιση	Ανκλίν/ Ανκλινάρια	<i>Inclino</i>	<i>Inclinare</i>	
Υπομάσχαλα, παραμάσχαλα	Σουπ τασουόρα	<i>Subtus subalare</i>		
Ύφανση, υφάδι	Τράμα	<i>Trama</i>		Το λεπτό νήμα για την ύφανση (υ-φάδι)
Ύφασμα	Πόντζα	<i>Pandia</i>		Πόντζα ντι σάικα = μάλλινο ύφασμα

Νέα Ελληνικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Λατινικά	Ιταλικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
--------------	----------------	----------	---------	--

Φαγάς	Μανγκατουόρου		<i>Mangiatore</i>	
Φαγητό	Μανκάρια		<i>Mangiare</i>	
Φακή	Λίντι	<i>Lens, lenticula</i>	<i>Lenticchia</i>	
Φαντάρος, βαλές τράπουλας	Φάντου		<i>Fante</i>	Τραπουλόχαρτο, κομψός
Φάτσα, πρόσοψη	Φάτσα	<i>Facies</i>	<i>Faccia</i>	
Φεβρουάριος	Φεβρουάρι	<i>Februarius</i>		
Φεγγάρι	Λούνα	<i>Luna</i>	<i>Luna</i>	
Φέρω, φοράω	Πουόρτο, -άρια	<i>Porto, -are</i>		Πουρτάρια = φορεσιά, κουβάλημα
Φευγάλα, φυγή	Φούγκα/ Φούζιρια	<i>Fuga</i>	<i>Fuga</i>	
Φεύγω, δραπετεύω	Φούγκ	<i>Fugio (fugi)</i>	<i>Fuggire</i>	Φουζιρία = φευγάλα
Φεύγω, το σκάω	Σκαπάρια, σκαπιτάρια		<i>Scappare</i>	Γλυτώνω, λα σκαπιτάρια σουόρε-λου(ι) = το ηλιοβασίλεμα
Φθάνω	Ζούγκου		<i>Giogo</i>	
Φθάνω στα όρια	Στριμιέσου/ στριμίρια	<i>Stremo</i>		Εργασία απαλλαγής εδάφους από πέτρες
Φθάνω/ άφιξη	Ζούγκου/ ζουντζιέρια		<i>Giungere</i>	
Φθινόπωρο	Τουόμνα	<i>Autumnus</i>	<i>Autumno</i>	
Φίδι	Σάρπι	<i>Serpo, serpula</i>		
Φιλονικώ, ερίζω	Αντσιέρτου	<i>Certo</i>		Μαλώνω
Φιλώ, καταφιλώ	Μπάσου	<i>Basio</i>		Προσφιλής, κανακάρης, καμάρι
Φλέβα, αρτηρία	Βίνα	<i>Vena</i>		
Φλόγα	Πλάμινου	<i>Flamma</i>		
Φλοιός	Γκρούσντα	<i>Crusta</i>		Φλοιός ζύμης, λάσπης κλπ.
Φλοιός	Κούα	<i>Cutis</i>		
Φονεύω	Νιέκου	<i>Neco</i>		Χρησιμοποιείται για φόνο με πνίξιμο. Πνιγμός
Φορεμένος	Πουρτάτου	<i>Portatus</i>		
Φορτίο	Τάρου	<i>Turris</i>		

Νέα Ελληνικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Λατινικά	Ιταλικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
Φόρτωμα	Ανκαρκάρια		<i>Caricamento</i>	
Φορτώνω	Ανκάρκου	<i>Incarico</i>		
Φούρνος	Φούρνου	<i>Furnus</i>		
Φούσκα, κύστη	Μπισίκα	<i>Vesica</i>		
Φούσκωμα, πρήξιμο	Ανφλάρια	<i>Inflatio, Influlare</i>		
Φουσκωμένος	Ανφλάτου		<i>Gonfiato</i>	
Φράζω, βουλώνω	Αντασάρια		<i>Intasare</i>	Γεμίζω το άχυρο πατημένο, γενικά γέμισμα με συμπύκνωση, πάτημα υλικών με χαμηλό ειδικό βάρος
Φράξος	Φράπσουμου	<i>Fraxinus</i>		
Φρενοβλαβής, παράφρων, μανιακός	Τσιρβινόσου	<i>Cerebrosus</i>		
Φροντίζω, θεραπεύω, εξοφλώ	Κουρ, -άρια	<i>Curo, -are</i>	<i>Correre</i>	Καθαρίζω, Καθάρισμα
Φρύδι	Ζιένα	<i>Gena</i>		
Φτελιά	Ουόλμου	<i>Ulmus</i>	<i>Olmo</i>	
Φτέρη	Φιέρικα	<i>Filix</i>	<i>Felce</i>	
Φτέρνα	Καλκόνιου	<i>Calcaneum</i>		
Φτέρνα	Καλκόνιου	<i>Calx</i>	<i>Calcagno</i>	
Φτερό	Πιένα	<i>Penna, pinna</i>		
Φτερό, πτερύγιο	Πιένα	<i>Pinna</i>		
Φτερωτός	Αλάτου	<i>Alatus</i>		Παρελκόμενο, πρόσθετο
Φτερωτός	Πινόσου	<i>Pinnatus</i>		
Φτιάξιμο	Φάρια ή φάτσιρια		<i>Fare</i>	
Φτιάχνω, φτιάξιμο	Φάκ, φατσιέρια	<i>Facio, -ere</i>	<i>Faccio</i>	Τσιέ φάτς; = τι φτιάχνεις; τσιέ σι φάτσι; = τι γίνεται;
Φτύνω	Σκουπιές, -ίρια	<i>Spuo, -ere</i>		
Φυγάς, δραπετής	Φουζίτου	<i>Fugitor, fugitiuus</i>		
Φύλαξη	Βιγκλιάρια	<i>Vigilia</i>		
Φυλάσσω, αγρυπνώ	Βιέγκλιου	<i>Vigilo</i>		
Φύλλο	Φρούντζα	<i>Frons</i>		
Φύσημα	Σούφλου		<i>Soffio</i>	Φυσώ
Φυσώ	Άνφλου	<i>Inflo</i>		Φουσκώνω. Για το φύσημα χρησιμοποιείται η λέξη “σούφλου”

Νέα Ελληνικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Λατινικά	Ιταλικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
Φυσώ	Σουφλιάρια		<i>Soffiare</i>	Φύσημα
Φυσώ	Σούφλου	<i>Suflo, sufflo</i>		
Φύτρα, σκουλήκι	Γκιάρμι		<i>Germe</i>	Σκουλήκι
Φωλιά	Κούιμπου	<i>Cubium</i>		
Φωνάζω	Τσαπάρια		<i>Chiamare</i>	Φώναγμα
Φωτεινό, λαμπερό	Λούστρα	<i>Illustris</i>		

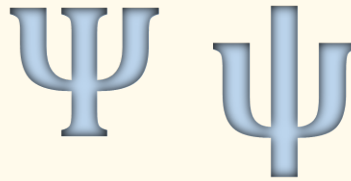
Νέα Ελληνικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Λατινικά	Ιταλικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
--------------	----------------	----------	---------	--

X x

Χαλάζι	Γκρίντινα	<i>Grando</i>	<i>Grandinare</i>	
Χαλαζώδης	Γκριντινούσου	<i>Grandinosus</i>		
Χαλαρώνω	Πραλασάρια		<i>Rilassare</i>	Χαλάρωση
Χαλασμένος, κατεστραμμένος	Σπάρτου	<i>Aspart</i>		
Χαμένος	Περντούτου	<i>Perditus</i>	<i>Perduto</i>	
Χαμένος	Περίτου ή πιρίτου	<i>Perierat</i>		
Χάνομαι	Νταπιριές	<i>Depereo</i>		Νταπιρίρια ή πιρίρια = εξαφάνιση
Χάνομαι, χαμένο	Πιριές, πιρίτου	<i>Pereo, -itum</i>		
Χάντρα, (ψευδο)μαργαριτάρι	Μαρτζιέλα	<i>Margella</i>		
Χάνω	Πιέρντου	<i>Perdo</i>		
Χάνω, αποβάλλω	Νταπιέρντου	<i>Deperdo</i>		Τα χάνω όλα
Χάρις, εύνοια	Πρικάρια	<i>Precarium</i>		Χρησιμοποιείται για να δηλώσει ι-δαιτερότητα γεγονότος
Χαρτί, χάρτης	Κάρτια, κάρτα	<i>Carta</i>		Αναφέρεται και σε βιβλίο
Χάσκω	Κάσκου	<i>Hisco</i>		
Χειμώνας	Γιάρνα	<i>Hiberna</i>		
Χειμώνας	Ιάρνα ή γιάρνα	<i>Hyems, hiberna</i>		
Χειρολαβή	Μανούσα	<i>Manucium</i>		
Χέρι	Μόνα	<i>Manus</i>	<i>Mano</i>	
Χέσιμο	Κακάρια	<i>Cacare</i>	<i>Cacare</i>	
Χθες	Γιέρ ή ιέρ	<i>Heri</i>	<i>Ieri</i>	
Χιλιάδα	Μία	<i>Mille</i>		Ούνα μία = μία χιλιάδα
Χιόνι	Νιέουα	<i>Nivis, nix</i>	<i>Neve</i>	
Χλωδής	Γιαρμπουόσου	<i>Herbosus</i>		
Χοιροβοσκός	Πο(υ)ρκάρου	<i>Porcarius</i>		
Χολέρα	Κουλιέρα	<i>Cholera</i>	<i>Colera</i>	
Χοντρός	Γκρόσου		<i>Grosso</i>	

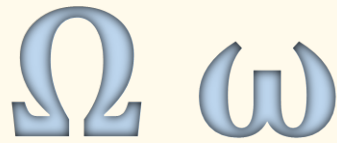
Νέα Ελληνικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Λατινικά	Ιταλικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
Χορός	Ουόρ	<i>Chora</i>		
Χορτάτος, κορεσμένος	Σατούλου	<i>Satullus, Saturatus</i>		
Χόρτο, χλόη	Γιάρμπα	<i>Herba</i>	<i>Erba</i>	
Χούφτα	Μανάτα	<i>Manipulus</i>		
Χτένα	Κιάπτινου	<i>Pectinis</i>		
Χτένισμα	Κάρμιν, καρμινάρια	<i>Carmino, -are</i>		Χτένισμα ειδικό στη διάρκεια επεξεργασίας του πρόβειου μαλλιού, Λανάρισμα
Χτενισμένος	Κεπτινάτου	<i>Pectinatio</i>		
Χτύπημα	Τουόκ		<i>Tocco</i>	Χτύπημα καμπάνας
Χτύπημα, δάρσιμο	Μπατιέρα		<i>Battere</i>	
Χτυπώ την καμπάνα	Τουόκ	<i>Tactare</i>	<i>Tocco</i>	
Χτυπώ, δέρνω	Μπάτ(ου)	<i>Batuo</i>		
Χύτρα	Ουάλα	<i>Olla</i>		
Χωράω	Ανκαπιέρα	<i>Incapere</i>		Το ανκαπιέρα χρησιμοποιείται ως ουσιαστικό του 'μι ανκάπι' = με χωράει ο τόπος
Χωροφύλακας	Τζανταρμά		<i>Gentarme</i>	

Νέα Ελληνικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Λατινικά	Ιταλικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
--------------	----------------	----------	---------	--

Ψαλίδι	Φουόρφικα	<i>Ferficula</i>		
Ψαλίδι	Φουόρφικα	<i>Forfex</i>	<i>Forbici</i>	
Ψαράς	Πεστάρου		<i>Pescatore</i>	
Ψαράς	Πιστάρου	<i>Piscator</i>		
Ψάρι	Πιέστι	<i>Piscis</i>	<i>Pesca</i>	
Ψείρα	Πιντούκλιου	<i>Pediculus</i>	<i>Pidocchio</i>	
Ψέμα	Μιντσούνια	<i>Mendacium, mentior</i>	<i>Menzogna</i>	
Ψεύτης	Μιντσινόσου	<i>Mentitus, -um</i>		Μιντσούνια = ψέμα
Ψηλός	Νάλτου	<i>Altus</i>	<i>Alto</i>	
Ψημένος	Κουόπτου	<i>Coctus</i>		Ψημένος, ώριμος
Ψήνω	Κουόκ	<i>Coquo</i>		
Ψήσιμο	Φριζιέρια ή φρίζια		<i>Friggere</i>	
Ψίχουλο	Μίκα	<i>Mica</i>		Μικρή, μίκου = το μικρό Ψίχουλο = νίκουρα
Ψόφος	Στριπίτου	<i>Strepitus</i>		Αποξηραμένος, στεγνός
Ψοφώ	Κριέπ	<i>Crepo</i>		Ψοφώ, τρώω του σκασμού
Ψύλλος	Πούριτς	<i>Pulex</i>	<i>Pulce</i>	
Ψυχρός, κρύος	Ράτσι	<i>Rece</i>		
Ψωμί	Πόινι	<i>Panis</i>	<i>Pane</i>	

Νέα Ελληνικά	Βλάχικα ΚΟΥΠΑΣ	Λατινικά	Ιταλικά	Παρατηρήσεις/Χρήσεις στη διάλεκτο ΚΟΥΠΑΣ
--------------	----------------	----------	---------	--

Όμος	Νούμερου	<i>Humerus</i>		
Όμος	Νούμερου	<i>Umerus</i>		
Ωρύομαι/ ουρλιαχτό	Ούργλου/ ουρλάρια	<i>Urlo</i>	<i>Urlo/ urlare</i>	Ουρλιάζω

Παρατηρήσεις-Επισημάνσεις:

- Σ, σ, ς** προφέρεται όπως το γαλλικό **c** στο 'cheval'
Ζ, ζ προφέρεται όπως το γαλλικό **j** στο 'je suis'
Ν, ν προφέρεται όπως το **v** στη λέξη 'νιάτα'

ΒΟΗΘΗΜΑΤΑ-ΑΝΑΦΟΡΕΣ:

- **G.J.CAESAR: De Bello Gallico** – Μτφρ. Ε.Τσακαλώτου, 1903
- **G.J.CAESAR: De Bello Civili** – Μτφρ. Γ. Παπανικολάου
- **CORNELIUS NEPOS: Vitae** – Μτφρ. Ε. Σκάσση, 1924
- **LEXICON GRAECO-LATINUM** – Bude, Guilamme. Εύξεινος Λέσχη Ποντίων, Βιβλιοθήκη Νάουσας 1925
- **ΛΑΤΙΝΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΛΕΞΙΚΟΝ** – Ι. Σιδέρη, 1964
- **ΛΑΤΙΝΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΛΕΞΙΚΟΝ** – Σ. Κουμανούδη, 1883
- **LEXICON ITALIANO ELLENICO** – Katerinov-Ghisopoulos-Zogoroulou, 2005

ISBN 978-618-88303-1-8

9 786188 830318